

Kakšno razpoloženje je bilo v našem meščanstvu, dokazuje tudi se- stanek, ki ga je sklical poslanec St. Radič. On je popolnoma na svojo ro- ko, ne vprašavši nikogar, naznanil samo v enem časopisu, da vabi vse brez razlike strank na dogovor, kako naj manifestiramo svoje sočutje s Slovenci. Dasi je bil tedaj ta sesta- nek tako nespretno sklican, navalila se je v oddaljeno gostilno silna mno- žica, ki je burno pritrjevala vsaki besedi o Ljubljani.

Nočem zamolčati še enega važ- nega psihološkega razloga temu raz- položenju: vsakdo nekako duha v zraku kmalu slične dogodke tudi pri- nas v Zagrebu...

Sabor se ne sklicuje, teptajo se vse ustavne pravice, nedolžne ljudi se tlačijo v ječe, s silo se zdržuje protina- rodna vlada. Ali še more dolgo tra- jati potrpežljivost naroda?

In to razpoloženje se je pokazalo po sestanku. Par stotin ljudi je šlo po glavnih ulicah ter klicalo: »Sla- va padlim slovenskim žrtvam!« Med klici so se mešali izrazi mržnje proti Nemcem in proti članom naše vlade. Nikjer na celem potu niso mogli naj- ti niti najmanjšega nemškega napi- sa, temušč je le pred vsakim hotelom kričali, da se ne sme več »svačbari- ti«. In naši natakariji so prihiteli na ulice ter demonstirali zatrjevali, da niso Nemci.

Razgovarjal sem se včeraj z ne- kim višjim častnikom o ljubljans- kem krvoprelitju, in častnik mi je odkrito priznal, da kaj takega ni mo- goče v Zagrebu. Vedno je kriv — zapomnite si, je rekel ta častnik, — le poveljnik častnik, ako na ulicah pride do streljanja. V Zagrebu so leta 1902. bile neprimerno ostre demonstracije, operiralo se je končno celo z dinamitnimi patrona- mi, demoliralo so se hiše, a vendar ni prišlo do takega krvoprelitja. In to samo zato, ker imamo domače vo- jake, ter se proti njim ne more raz- greti besnost množice, kakor tudi nasprotno ne: vojaki v narodu ne vi- dijo svojega sovražnika...

Dne 1. oktobra poteče rok, ko bi se moral sklicati hrvaški sa- bor, ter bi po zakonu moral zboro- vati nepretrgoma do konca tega leta. A še vedno se ne ve, kaj misli Ra- uch ukreniti. Brez vsake sumnje Ra- uch s takim saborem ne more banovati, ker bi bil takoj pod obtožbo. Za se- boj nima niti enega poslanca. Kaj bi bilo naravnije nego da Ra- uch odsto- pi, a to tembolj, ker je sabor bil že enkrat odgojen ter je sedaj ves v rokah opozicije? Res da sedi v sabo- ru tudi Frank s svojimi 11 poslanci. On povsod podpira Raucha, toda pod plaščem »načelne« opozicije, ali v saboru ne sme javno glasovati niti za en Rauchov predlog. Ali se tedaj potepta temeljna ustavna instituci- ja, da mora sabor zborovati vsaj tri mesece v letu, ali se sabor razpusti, ali pa Ra- uch odide. Ena teh treh možnosti se mora zgoditi.

V nedeljo 18. oktobra bo v Spli- tu tretji letni kongres hrvatske ljud- ske napredne stranke.

Hrvaški naprednjaki so edina hrvaška stranka, ki so složno organi- zovani, tako na Hrvaškem kakor v Dalmaciji z enim programom; za- to odide pri tej priliki iz Hrvaške poseben parobrod s kongresisti v Split.

V Dalmaciji vodi napredno stranko dr. Smolaka, ki je v krat- kem času izbral okoli sebe veliko

jo glasila slovenske sekcije »Svobod- ne Misli«, podati nekaj misli o nji.

Pred nekajim poldrugim letom, se je začelo tudi po naši slovenski domovini govoriti o »Svobodni Mi- sli«. To je bil nov kulturni pojav pri naši splošni kulturni mizeriji, ki pa je bil vendar znak napredka. Napre- dek pred vsem lahko opazujemo v zu- nanjem, fizičnem svetu, ko vsak dan prinese takorekoč kako novo teh- nično iznajdbo. Tudi v svetu idej, gre napredek hitrih korakov naprej, le da ga površni opazovatelj težko opazi. Vidimo pa, kako zastarele ide- je izgubljajo svojo moč in na površ- je prihajajo novi nazor. V dušev- nem svetu se more vedno opazovati boj ljudskega razuma z reakcijo. To je boj »Svobodne Misli«. In zgodovina »Svobodne Misli« je priprava o napredku ljudskega duha. Hočem pa podati zelo kratek zgodovinski pre- gled najnovejše faze tega boja.

V Bruselju se je sešel 29. avgu- sta l. 1880. cvet mislečih glav tedaj Evrope v ta namen, da so ustano- vili organizacijo, katere prva nalo- ga je braniti slobodo mišljenja in znanstvenega raziskovanja ter pod- pirati propagando razumnih idej. Da bi se pa novodobno mišljenje za- moglo plodono razvijati in uve- ljavljati ne le v vedi, ampak tudi v umetnosti, gospodarstvu in politiki, ustanovljena je ta organizacija na mednarodni podlagi in med svobodo- misleci vseh narodov se goji čut

množino kmečkega prebivalstva v stranko. Tam je poklicana edino na- predna stranka izraziti demokrati- ni napredni program, ta stranka ima edina sploh program. Vse druge so osebne klike. Sedaj se je v Dalma- ciji razvnela volilna borba za de- želni zbor, in ta zbor bo velike važ- nosti. Z njim se bo manifestiralo za- vrnjenje s Hrvaško. Došla je z lu- bnja vest, da se ta kongres prepo- ve, ker bi pri njem sodelovali dr- žavljeni druge države. V Avstriji je vse mogoče.

Pred 14 dnevi je razkril »Po- kret« zopet nenavaden skandal pod- bana Cernikovih. Nekega večera ni prinesel vladni sluga v pravem času časopise na stanovanje podba- na. Podban ni hotel čakati, temveč se je odpeljal v svoj vinograd, celo uro oddaljen od mesta. Za njim so mu potem poslali s postrežkom časopise. Prinašalec časopisov podban ni iz- plačal potnine, temušč mu je zapisal lastnoročno na svojo vizitko nakaz- nico na deželno blagajno, kjer ga bo- do izplačali — po zahtevi!

Postrežek pa s to nakaznico ni odšel k blagajni, temuč v uredništvo »Pokreta«, ki je takoj prinesel foto- grafijo te vizitke ter primerno za- beljil ta skandal, da si podban da- je iz deželnih sredstev plačevati po- strežke.

Rauchova glasila niso na to do- sedaj niti črhnila. Toda Cernikovih je hotel od jeze skočiti iz kože. Uve- del je preiskave na vse strani, dal je po policiji zaslišati vse postrežke, da bi našel »krivca«. Končno so ga čez 14 dni našli, takoj prišli in ob- sodili policijsko na 10 dni zapora (!), ker baje ni »vestno« opravil svo- je službe... On je pa vendar v isti- ni popolnoma vestno prinesel časo- pi- se Cernikovih, a z ono vizitko, ki je reprezentirala zanj nagrado, je smel storiti, kar je hotel. No, Cerni- kovih za vse to ne vpraša, ne vpra- ša za postav, on si je hotel svojo blamažo maščevati nad siromašnim postrežkom. Ta korupcija in ob- enem maščevalnost je brezprimerna ter najboljše osvetljuje današnji zi- stem.

Glasovi z Jesenic.

Pretresla nas je 21. t. m. vest, da so nemški vojaki ustrelili v Ljub- ljani dva Slovence in da je več smrtnonevarno ranjenih. Ob eni uri popoldne je že zavihrala na restav- raciji pri »Sokolu« črna zastava; tej gostilni je sedela gostilna pri »Jele- nu« na Savi in g. Hauptmanu. Dru- go jutro smo zapazili na vse zgodaj zastavi na hiši g. dr. Kogojca in g. Tancarja. Čez dan pa so izobesili skoro vsi jeseniški posestniki zasta- ve na svojih hišah, le malo jih je iz- ostalo. Na Savi je imel zastavo poleg par drugih tudi »Delavski dom«. Pri vsem tem smo opazili, da imajo jese- niški »domačini« prav malo narod- nega čuta in nam je zopet dalo po- vod misliti, da le »tujci« vzdržujejo narodnost na Jesenicah, med tem ko bi »domačini« bili radi samo »go- spodarji situacije«, namreč svoje.

Dvojezične napise so jeli sne- mati tudi na Jesenicah, oziroma za- krevati nemški del. Nekaj obrtnikov je sicer snelo dvojezične napise, a sa- mo za eno noč, drugo jutro pa so visele zopet stare table na dotičnih zidovih. Za danes imena teh mož ne objavimo, a objavili jih bomo, če ne bodo izginile njihove dvojezične

bratske solidarnosti. To je organiza- cija »Svobodne Misli«. Pod njeno zastavo se zbirajo človekoljubi, ki delujejo za dobra in pravična načela, po katerih naj se uredi družabni red, da postane življenje krasno in člove- ka vredno.

Da bi se pa to najnovejše giba- nji »Svobodne Misli« moglo kolikor mogoče hitro in povsod razširiti, pri- rejajo se po vseh delih naše zemlje mednarodni shodi svobodomislecev, na katerih se razpravlja o idejah »Svobodne Misli« in se za nje mani- festira. Do sedaj se je vršilo 14 ta- kih mednarodnih shodov. Omenim le najpomembnejše. Leta 1902. se je vr- šil kongres v Ženevi. Jako važen je bil rimski kongres, ki se je vršil v drugi polovici meseca septembra l. 1904. To je bil praznik humanite- te in ljudskih pravic. Leta 1905. se je sešlo zopet v Parizu nad 3000 svobo- domislecev. Lani pa so si zbrali svo- domisleci iz celega sveta Prago kot kraj zborovanja. Na tem kongresu so nastopili prvič slovenski svobodomi- sleci.

To bi bil kratek zgodovinski pre- gled svobodomiselnega gibanja v najnovejši dobi. »Svobodna Misel« je razširila svoj delokrog že po vsej zemlji. Najboljše ljudje so njeni pri- staši. »Svobodna Misel« deluje na to, da bi besede: človekoljubje, pošte- nost, pravica, svoboda, napredek, po- stale meso. Ne mislim razvijati pro- grama »Svobodne Misli«; bil je tudi

»firme«. Slovenci ne pozabimo gesla, ki je napravilo Čeha močne in samo- stojne, imenuje se: Svoji k svojim!

Restavrater kolodvorske restav- racije je Josip Lorber, ki je jako strasten nemčur. V tej restavraciji se na vse mogoče načine zabavlja čez Slovence in in sramoti slovenska na- rodnost. Slovenske potnike opozarja- mo, da so v bližini kolodvora sloven- ske gostilne, ki nosijo samo slovenski napis. Slovence k Slovincu! Poturi- ce in dvoživke naj podpirajo Nemce!

Pomočniki nemškega mesar- ja Hermana so ponoči napadli mir- ne ljudi, o katerih so mislili, da so odstranili Hermanov dvoje- zični napis, s sekirami in drugim mesarskim orodjem. Sve- tujemo jim, da naj pomirijo svojo vročo kri in naj se obnašajo zunaj klavnice drugače, kot pri pobijanju živine, če ne se zna zgoditi, da jim Herman v kratkem ne bo imel dati kaj dela.

Nemški in nemški železni- čarji so sklenili, da ne bodo več za- hajali v gostilne, kjer so se odstrani- li dvojezični napisi in nadomestili s slovenskimi. Obiskovali bodo samo Trevnovo gostilno, kjer ima nemčur Herman itak že celo zalego nemškur- tije in v kolodvorsko restavracijo pod zaščito švabskega Lorberja. Slo- venci! Klin s klinom! Tudi mi mora- mo biti tako dosledni in zahajati le v slovenske gostilne.

V tolažbo gostilničarjem, kate- rim so napovedali nemški in nem-ški železničarji bojkot, povemo le toliko, da jim ni treba biti žal po ta- kih gostih, kajti izkušnja uči, da pu- ščajo nemški in nemški železni- čarji po navadi po gostilnah in pro- dajalnah jako neljube in prav ne- prijetne spomine.

Glasovi iz Idrije.

Krvavi dogodki v Ljubljani so tudi na naše vsikdar narodno čuteče mesto napravili kar najgloblji vtisk. Prihajale so k nam najrazličnejše varijacije o strašnem krvoprelitju; vsaka nova vest, groznejša od prve, je le še bolj podžigala srd proti pre- objestnim tujcem in proti vladi. Ce- lo može, ki so še ob zadnji veterani- ski slavnosti polagali kadila na ol- tar militarizma, so stiskali pesti in škripaliziobmi in marsikdo se je sra- moval svojega prevelikega patriotiz- ma. Vse mesto si je nadelo žalno obleko. Na dan pogreba nesrečnih žr- tev so plapolale črne zastave in s čr- nim florum opremljene trobojnice raz hiš; tudi rdeča zastava je izkazo- vala poslednjo čast nesrečnikom. Po cestah so stale gruče ljudi, ki so mr- kih obrazov pričakovale novih poro- čil. Reči moramo, da bode ona stra- šna noč, v kateri je tekla nedolžna slovenska kri, pomenila kamen-mej- nik v radikalno - narodni probuji našega mesta, ako se bodo držale vse tiste obljube in zaveze, ki so bile da- ne pod vtiskom strašnih vesti iz Ljubljane in Štajerskega. Začeli bo- mo čisto novo narodno življenje, emancipirani od nemške gospodar- ske nadvlade in nerealnega patriotiz- ma. Da dosežemo vse to, je treba res- nega in vztrajnega podrobnega dela. Le če bode vsak najmanjši član na- šega narodnega organizma prožet z narodnostno idejo, če bode vsakdo izmed nas tudi v najmalenkostnejših stvareh storil svojo dolžnost, bomo dosegli svoj ideal. V to pa ne zado- stuje le momentano navdušenje in prazno demonstriranje, treba se je

že v tem listu objavljeno. »Svobodna Misel« postira vsako stremljenje, ki ima namen vzbuditi v ljudstvu ple- menitost in zavednost v blagor člo- veštva. Zato pa je ena glavnih nalog »Svobodne Misli«, boj proti klerika- lizmu. »Svobodna Misel« obsoja ka- pitalistično in militaristično izrab- ljanje posameznika. Družabno orga- nizacijo hoče podrediti razumnim zakonom. Ker hoče udeležiti svoj ideal človekoljubja, zato deluje na to, da se ustanovi tak družabni red, v katerem ne bo trpelo krivice nika- ko ljudsko bitje; hoče uresničiti člo- veške pravice.

Kot nekaj dodatek navedem re- solucijo francoskega poslanca Alle- mana na kongresu svobodomislecev v Rimu: »Pozdravljamo Proletariat celega sveta; manifestiramo pred očmi Vatikana za neovrgljivo pravo Razuma, vladanega od Vede; obsoja- mo vsa verska in kapitalistična na- silja; kličemo s polnim srcem po vla- di Pravičnosti ter Enakosti, katere edino naredi konec mednarodnim vojskam, razrednim nasprotstvom ter zagotovi svetu Mir, ker zaeno tudi nadomesti takozvano versko moralo z ljudsko Solidariteto, ki naj postane vsesvetovni zakon.« Ta resolucija je bila sprejeta med burnim odobrava- njem.

Nadalje omenim še govor po- slanca Furnemonta, tajnika medna- rodne svobodomiselnice organizacije, katerega je imel na tem rimskem

organizirati na gospodarskem polju. V tem smislu bode vsakdo narodni agitator, predvsem se pa zavedajte ve svoje naloge, slovenske gospodi- nje! Kadar stopiš v trgovino, vpra- šaj trgovca, čigavega izvora je nje- govo blago; če ne dobiš dovoljnega odgovora, pojdi drugam. Naše tr- gove, v kolikor se ne bodo sami za- vedali svoje narodne dolžnosti, je treba prisiliti, da naročajo blago le pri slovenskih trdnjakih; mali nem-ški kramarji nam zdaleka ne škodi- jo toliko, kot nemški veliki trgovci in industrijci. Predvsem pa bodimo radikalno narodni in lastnih rodbi- nah. Vzgajajmo otroke v odlično na- rodno duhu; vcepljajmo jim v srce ljubezen do slovenskega rodu in jezika; otrešimo se tiste proklete na- rodne mlačnosti, ki dela sramoto še marsikateri »narodni« rodbini. Po- snemajmo v tem oziru Nemce, ne si- cker v njihovi brutalnosti, pač pa v njihovi narodni odločnosti. Nemški kot občevalni jezik naj izgine iz na- ših rodbin in blago nemškega izvora naj ne najde mesta v slovenski hiši. To bode najuspešnejša molitev na grob nedolžnih žrtv krutega milita- rizma in nadutega avstrijskega bi- rokratizma!

Nekaj nemških agentov je že odšlo brez naročil iz Idrije, ker so naši trgovci izjavili, da ne marajo nemškega blaga. To je bila moška beseda. Želimo le, da bi trgovci vztrajali na tej poti. Pridobili si bo- do velikanskih zaslug za gospodars- ko osamosvoje slovenskega naroda. Nemško blago naj se naroča le tedaj, če ga ni mogoče dobiti pri Slovancu; pa še v tem slučaju le po posredova- nju slovanskih potnikov. Pri naroča- nju blaga slovenski trgovci ne sme- znati nemško!

Nemcev-domačinov v Idriji hva- la bogu nimamo, pač pa je tukaj ne- kaj Nemcev - uradnikov, ki pa zve- čine niso preveč fanatični. Le par petelinčkov je med njimi, ki si do- mišljujejo, da morajo tudi oni po svojih skromnih močeh pripomoči do nemškega mostu do Idrije. Med te- mi se zlasti odlikuje lahonsko-nem-ški renegat nadoskrbnik Penco. Ker že drugače može ne more kazati svo- jega kljubovalnega renegatskega mišljenja, dal je na erarično poslop- je ob sprehajališču na »Rakah« na- slikati z velikimi črkami »Glück auf!« Iz svojega v bližini ležečega vrta je pa pazil, kdo bode namazal ta napis, da ga bode koj ovadil. Ne ve- mo, kaj počne g. nadsvetnik, da ne vidi Pencovega provokatoričnega nastopanja. — Dalje imamo tukaj nekega sodno-pisarniškega uradnika, ki principialno — tudi v uradu — noče govoriti slovensko, ako ve, da je dotična stranka večša nemščina. Ta gospod tudi nabira za nemški »Schulverein«. Za danes ga samo svarimo, naj nekoliko pohladi svojo prevročno nemško kri; če ne bode to pomagalo, bomo govorili razloče- neje. — Pa tudi sicer je pri nas še več slovenskih rodbin, ki rade nem-škutarijo. Narodna mlačnost ne dela nikomur časti. Dogodki v Ptuj, Ljubljani, Celju, Mariboru, zahteva- jo od nas odločno narodnega nastopa tako v javnosti kakor v zasebnem življenju!

Tisto malo nemških napisov, kar jih je bilo še videti v Idriji, je skoro vse noč vzela. Kolikor se jih ni dalo sneti, so jih pa zamazali. Samo- nemski napis blišči sedaj edino še

zborovanju dne 23. septembra pred spomenikom Giordana Bruna: »Smo moč, smo življenje. Bojujemo se pro- ti nasilju, proti tmi. Na tem mestu je umrl v plamenih eden svobodnih mislec, katerega so smatrali za kri- voverca, tisoče nas stoji tu kot do- kaz, da se misli ne da ubiti. Njen znak je neumrjčenost, in radi tega je vsak trud zamen; le človeka se more ubiti, misli nikdar. Radi tega pa mo- ra biti svobodna. Bliza se konec tem, kateri so jo ubijali. Na tisoče muče- nikov »Svobodne Misli«, ubitih od Vatikana, mora prejeti plačilo; njih misli se vračajo in razbijajo vlado teme. Imajo dovolj moči, ker žive danes v stisnjenosti, žive v nas in mi smo moč in življenje.«

Klerikalizem odobrava vsako nasilje, če le služi njegovim name- nom. V klerikalizmu živi srednji vek še dalje. Klerikalizem je pogubono- sen vsemu človeštvu, posebej pa še posebno našemu narodu. Katolici- zem je pa v praksi klerikalizem, bi- stvo tega pa je jezuitizem, katerega nevarno moralo sem že omenil. In naj duhovniki divjajo po lecah, naj klerikalno časopisje besni, vedno več bo takih ljudi med Slovenci, ki si štejejo v svojo moralno dolžnost, odkrivati nemoralnost jezuitskega klerikalizma, vedno več bo ljudi, ka- terim bo boj proti cerkvi in katoli- cizmu njih življenska naloga.

na c. kr. rudniški šoli. Svojo ek- stenco naj zahvali le dejstvu, da je tako visoko napravljen, da ni moči do njega. Ravno lojalno napram pre- bivalstvu to ni, da rudniška direkci- ja na tak način žali njegov narodni čut. Zahtevamo samoslovenskega na- pisa!

Na gozdarski šoli je še vedno izzivajoč napis »Waidmannsheil«. Če noče oskrbnitvo biti odgovorno za posledice, mu svetujemo, da ga ta- koj prostovoljno odstrani!

Zaradi par nemških tabel, ki so bile v torkovi noči odstranjene, ozi- roma namazane, je glavarstvo po- slalo v Idrijo 16 orožnikov. Kakor je videti, se zdi vladi še premalo člo- veških žrtv, ker hoče ljudstvo na vsak način še dalje razburjati. Le prirojeni idrijski miroljubnosti se je zahvaliti, da orožništvo nikjer ni imelo povoda intervenirati. Če bi se bilo kaj zgodilo, bi bila za to odgo- vorna edinole vlada. Župan in dežel- ni poslanec Gangl sta brzojavno pro- testirala proti izzivanju z orožni- štvom.

Že zasledujejo orožniki one, ki so snemali in mazali nemške napise. Ker je bila temna noč, bode pač tež- ko dobiti pravih »hudodelecev«. Ka- kor se čuje, so podali ovdabne nad- oskrbnik Penco, ker so mu preslikali »Glück auf!«; poštar Helmich, ker so mu namazali nemški napis na urad- ni tabli; trgovci Treven, ker so mu razbili stekleno kroglo z nemškim napisom. Sram jih bilo!

Nadoskrbnik Penco je ves iz se- be, ker so mu namazali njegov »Glück auf!« Rudniškega čuvaja, ki ima stražiti tamkajšnjo okolico, je koj drugi dan spodil iz lahke službe v jamo, čes, da ni dovolj pazil. Ali za enkrat se je urezal, ker je bil ču- vaj že koj drugi dan na starem me- stavu. Pravijo, da se je čuvaj šel pri- tožiti h g. nadsvetniku in mu pove- dal, da njega ne zadene nobena kriv- da, ker mora med službo opravljati g. Pencu poselska dela in je bil tudi usodnega dne do 10. ure zvečer tri- krat v mestu namesto dekle. V tem času se je pa baje zločin zgodil. — V noči od srede na četrtek so čuvali »Glück auf!« štirje orožniki ter paz- nik Brumen in pisar Golobov Peter. Ali sta zadnja dva za to plačana od rudnika?!

Deželni zbori.

Gradec, 25. septembra. Po- slanca dr. Schacherl in Resel sta predlagala, naj deželni zbor pro- testira pri vladi, oziroma pri železni- škem ministrstvu proti nadaljnjemu zviševanju tarif na Južni železnici. Govornik je občinstvu priporočal, naj na kolodvorih toliko časa de- monstrira, da se mu zahteve izpolni- jo. Predlog se je izročil železniškemu odseku. — Nadalje je utemeljeval poslanec Resel svoj in tovariša dr. Schacherla predlog za spremembo deželnega reda. Predlagal je, naj se naroči političnemu odseku, naj spre- meni deželni red s sledečimi določ- bami: 1. da deželni red zajamči de- želnemu zboru vsako leto najmanj 10tedensko zasedanje, ki sme biti kvečjemu v dveh periodah; 2. da je vsaj polovica deželnozborskega zase- danja v jeseni, da more doznati pro- račun ter pregledati računsko za- ključke; 3. v deželnem redu se mo- rajo natanko omejiti pravice in dol- žnosti deželnega odbora. Predlog se je izročil političnemu odseku.

Celovec, 25. septembra. Po- slanec Dobner je utemeljeval svoj predlog, naj deželni odbor pod- pira prizadevanje za zgradbo želez- nice preko Radlja na Štajerskem s pogojem, da se nova železnica ne bo stekala v Vuzenici v južno železnico, temuč šele pri Spodnjem Dravogra- du. Predlog se je izročil finančnemu odseku.

Solnograd, 25. septembra. Deželni zbor je sprejel predlog po- slanca Hagena, ki izreka ogroženje nad izgrdi v mešanih krajih, katerih izgrediv žrtve so bili Nemci in njihove šole. Deželni zbor poziva vlado, da prisrbi »nedolžnim žrtvam« po- polno odškodnino, provzročitelje pa kaznuje. (Ali velja to tudi za Ptuj, Celje in Maribor?)

Praga, 25. septembra. V da- našnji večerni seji so Nemci zopet izzvali burne prizore, ker je bil njih- ov objestni predlog odklonjen. Nemški poslanci so peli stoji »Die Wacht am Rhein. Potem so še pol ure trobili in razbijali, dokler ni bi- lo deželnemu maršalu budalosti od- več ter je odšel iz dvorane. Nemci so začeli ploskati ter klicati: »Adijo!« Danes je bil konec deželnega zboranja.

Politični položaj.

Dunaj, 25. septembra. Volilci in parlamentarne stranke jasno iz-

(Dalje v prilogi.)

ražajo željo, naj bi njihovi zastopniki ne ostali v ministrstvu. Vse kaže na to, da je skupno delovanje koaliranih strank v ministrstvu postalo popolnoma nemogoče. Pa tudi na najvišjem mestu so uverjeni, da je avtoriteta državne oblasti trpela. Ministrski svet se je zopet odgodil na nedoločen čas, ker hoče ministrski predsednik imeti poprej konference s češkimi in nemškimi parlamentarci. — Stališče ministra Pradeja je omajano. Nemški poslanci iz Češke mu očitajo, da se je premalo odločno potegoval za nemške zahteve. (Se je preveč bavil z Lino iz Ljubljane. Op. ured.).

Proti pluralnemu sistemu na Ogrskem.

Budimpešta, 25. septembra. Slovski poslanci prirede prihodnjo nedeljo na 15 krajih po deželi shode proti pluralnemu sistemu in za splošno, enako in tajno volilno pravico. Z vsakega teh shodov se pošljejo brzojavni pozdravi cesarju.

V Sandžaku se nekaj pripravlja.

Sarajeva, 25. septembra. Danes so prispeli iz Hrvaške trije bataljoni 16. pešpolka ter se odpravili s prihodnjim vlakom v Plevlje.

Konflikt med Bolgarijo in Turčijo.

Sofija, 25. septembra. Bolgarska vlada je zato dala zasesti orijentsko železnico, ker je Turčija vključno štrajku spravljala vojaške vlake na bolgarsko mejo. — Iz južne Bolgarske se poroča, da prebivalstvo noče za nobeno ceno dovoliti, da bi se vrnila na Bolgarsko prometna družba orijentske železnice.

Berolin, 25. septembra. Nemčija se je zopet postavila na stran Turčije proti Bolgarski ter namerala kmalu izdati oster protest proti Bolgariji zato, ker je zasedla orijentsko železnico. Nemške vladne kroge jezi, da je v tem kritičnem času cesar Franc Jožef tako ljubeznivo sprejel bolgarskega kneza. Splošno se trdi, da se prav kmalu proglasi Bolgarija za neodvisno državo.

Reakcija v Rusiji.

Petrograd, 25. septembra. Razburjenje proti novim predpisom za vseučilišča narašča. Predpisi so skrajno reakcionarni. Avtonomija vseučilišč je popolnoma opravljena ter se je zopet uvedla stara uredba nadzornikov. Obisk predavanj se strogo kontrolira. Vsa kršna organizacija je prepovedana. Ženske sploh nimajo pristopa k predavanjem. Profesorji so se vdali vladni zahtevi ter podpisali reverz, da ne bodo pripadali nobeni stranki, ki je vladni sovražna.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. septembra.

— Zopet zaplenjeni. Snočna številka našega lista je bila zaplenjena zaradi notice, v kateri je bilo povedano, kaj zahtevajo nemški listi in nemški minister Prade, da naj se zgodi v Ljubljani.

— Ljubljanska uradna »Laibacher Zeitung« ni hotela objaviti uradnega poročila o dogodkih zadnjih demonstracij, dasiravno so to storili vsi dunajski čifutski listi, o katerih se pač ne more trdit, da bi bili nam naklonjeni, ampak storili so to resnici na ljubo. Drugače pa »Laibacher Zeitung«, ki je oficijalno glasilo naše deželne vlade. Značilno je to dejstvo, ker kaže jasno, kak duh da veje iz deželnovladne palače na Bleiweisovi cesti. Umejem, da tem gospodom ni ljubo, če se razve resnica o teh dogodkih, toda pred vsem drugim se mora spoštovati resnica, samo gola, čista resnica.

— Akademsko ferijalno društvo »Sava« v Ljubljani opozarja še enkrat cenjene starešine in tovariše člane na letošnji redni občni zbor, ki se vrši jutri, dne 27. t. m. ob polu 10. uri dopoldne v restavraciji »pri Roži«. — Odbor.

— Slovenska dekleta! Slovenska dekleta, spomnite se, da je jutri dan žalostnega spomina za slovanski svet, a posebej še za našo belo slovensko s krvjo opojeno Ljubljano. Spominjate se ga zlasti ve, ki vključ vsemu vnebovpijočenju krvoprelitju, še vedno občujete z vojaški belgijskega polka. Sedaj je čas, da se izkažete kot vrle, zavedne Slovenke, torej, izkažite se!

— Odvetnik dr. Jos. Kušar v Kranju je poslal to-le vlogo vojaški oblasti: Visoko e. in kr. korno poveljstvo! Bil sem dne 29. oktobra 1865. rojen in leta 1883. potrjen v vojaške k. e. in kr. dragonskem polku č. cara Nikolaja I. št. 5. Iz letnice je razvidno, da sem odslužil ne-le rezervni in domobranec, nego tudi črno vojsko, ker je moje 42. leto že

minilo leta 1907* Krvavi dogodki izza 20. septembra 1908 v Ljubljani me pa silijo, da odlagam častniško dostojanstvo in prosim za izpust iz armadne zveze. Obenem pošiljam pod črto namembnico od 15. svečana 1908 št. 384 iz leta 1908 proti potrdilu. — V Kranju, dne 22. kimavea 1908. Dr. Jos. Kušar.

— Pozor merodajni krogi! Iz sodnijskih krogov se nam javlja, da protokoli radi smeri strelav na bežeče občinstvo pri nedeljskih demonstracijah niso veljavni, ako niso podpisani od strokovnjakov — izvedencev iz vojaških in civilnih članov komisije! Akoravno se vobče zatrjuje, da sta bila umorjena in vsi ranjeni tudi zadeti od zdej — bilo bi v interesu pravičnosti in veljavnosti raziskovanj, da se že narejenim izjavam pritegnejo tudi izvedenci od vojaške strani (zdravniki in višji častniki, ki so bili v strelni šoli v »Brucku na Lajti«!) — (Morebiti se bosta morali trupli umorjenih še izkopati?)

— Nesramne laži — izmislili so si zopet spodnještajski listi. Isti poročajo namreč, da nameravajo ptujski okoličani v nedeljo napasti Ptuj. V celi ptujski okolici ni o tem napadu prav nič znano. Nemci izmislili so si to laž le za to, da bi vlado pripravili, da prepove vse shode, ki se bodo v kratkem v ptujski okolici radi nemških tolovajstev v Ptuj — vršili.

— Vipava je govorila, da je in hoče ostati slovenski trg! V noči od torca do srede izginili so po vipavskem trgu vsi nemški napisi! Zjutraj so Vipavci z velikim veseljem občudovali prebeljene nemške napise in so tudi vsi odobraval. V vseh občinah Vipavske doline se odstranjujejo nemški napisi na krajevnih občinskih deskah. — Vipavci dobro vedo, da je to najboljši odgovor na krvavo noč 20. septembra. Vsa Vipavska dolina hoče jasno pokazati, da se je vzbudila iz dosedanj brezbriznosti do nemstva in če Bog da, v Vipavski dolini se ne bodo več šopirili za nas čisto nepotrebni nemški napisi! Cela Vipavska dolina plaka ob sveži gomi narodnih mučnikov, ki so svoje mladostno življenje žrtvovali za svojo ljubljeno slovensko domovino! Vipavsko županstvo odpisalo je sožalni brzojav ljubljanskemu županu Iv. Hribarju, kateremu izraža občno žalost in ogorčenje nad nedolžno prelito kri!

— O velikem številu ranjenih vojakov pri zadnjih demonstracijah pišejo nemški listi. Zakaj ne navedo tudi imen? Ali se morda za ta imena sedaj še ne ve, morda je potreba te »ranjenec« šele poiskati? Vse kaže na to! Ob tej priliki je treba zopet konstatirati to-le: Dr. Oražen je takoj po katastrofi na Pogačarjevem trgu vprašal poročnika Mayerja, zakaj je dal streljati na ljudstvo. Mayer je na to odgovoril, da za to, ker je množica metala kamenje na vojaštvo in ker je bilo več vojakov ranjenih od kamnov. Na te besede je dr. Oražen pozval Mayerja, naj mu pokaže ranjene vojake. Mayer je pripeljal vojaka, ki je imel črn noht. To se je zgodilo vzpričo župana Hribarja in pol. svetnika Lauterja. Vsekar, ker je čudno, da v kritični noči še ni bilo razen prostaka s črnim nohtom, ranjenega nobenega vojaka, po preteku petih dni pa se je naenkrat našlo ranjenec kar na kupe! Morda bi ne bilo neumestno, ako bi se ti »ranjenec« predstavili tudi civilnim zdravnikom.

— Preiskovalni sodniki. Sodna preiskava v zadevi rabuk je izročena pristavu dr. Geršaku, radi razbitih šip pristavu dr. Grasselliju, radi snemanja tabel na svetniku Luchanu. Predsednik deželnega sodišča g. Adalbert Levičnik je prvotno hotel zadnji referat izročiti znanemu dr. Kaiserju, toda ta ni hotel preiskave sprejeti, češ, da bo sam nastopil kot prič. Na to je hotel Slovenec Levičnik izročiti sodno preiskavo v zadevi tabel nemškemu svetniku Luchanu, kakor da bi ne imel nobenega sposobnejšega slovenskega svetnika za ta posel! Bravo, bravissimo!

— V deželni bolnici so danes domestili samoslovenske napise z nemško-slovenskimi. Ali se je to zgodilo, da se ustreže dr. Bocku in dr. Valentiju?

— Dr. Pegana je orožništvo ova-dilo na državno pravdnostvo radi ščuvanja k rabukam po §§ 278. in 279. k. z. Ali niso mogli iznajti nobenega drugega paragrafa? Če vse ovadbe slone na tako slabih nogah kot ta, potem pač orožništvo ne bo želo loviti na tožnem polju!

— Iz Krškega se nam piše: Vest o krvavih dogodkih z dne 20. septembra — i mi imamo torej zdaj svoj nepozabni 20. september! — je pretresla tudi v našem mestecu dušo vsem, ki slovensko — kaj pravim: slovensko — vsem, kateri le človeško čutijo. Bolest in srd in gnev se je lotil vseh src. V izraz sožalja in ogorčenja nad nedolžno prelito slovensko krvjo, nabirali smo za družbo sv. C.

in M. prispevke mesto venca na gomilo mladima žrtvama. Iz dragocene krvi naših narodnih mučnikov naj bi, kakor je iz Zlatorogove krvi vzrasla triglavska roža, tudi vznikla cvetka bratske sporazumnosti in vzajemnosti in skupnem delovanju za občenarodne koristi in za celokupno domovino, ki naj jo objemamo z enako vročo srčno ljubeznijo vsi brez razločka stanu in političnega mišljenja!

— Konstatujemo. V uvodnikih nemških listov se trdi, da je dr. Iv. Tavčar v svojem govoru v mestnem občinskem svetu med drugim tudi rekel, da bodo Slovenci v Ljubljani smatrali ljubljanske Nemce kot tale (Geisel) za dogodke v Ptuj, Mariboru in Celju. Ne da bi se hoteli spuščati v kako polemiko z imenovanimi listi, konstatujemo, da gospod dr. Tavčar o kakšnih talih ali porokih za dogodke v Ptuj, Mariboru in Celju v svojem govoru v mestnem občinskem svetu ni omenil niti besedice.

— Poslanec Malik o Ljubljani. Znani hujšak Malik je bil te dni pri ministrskem predsedniku in ministru Bienenrthu zaradi ljubljanskih dogodkov. Ministra sta mu povedala britko resnico, da je provzročilo glavno ogorčenje to, da so bile v Ptuj slovenske gospe zasmehovane in psovane. Malik temu ni vedel odgovoriti drugega, kakor da ni prišel sprejemati naukov. A dajal bi rad vladi svoje šovinistiške nauke!

— Poslanec dr. Gross je prišel v Ljubljano, da si ogleda razbite šipe. Svetujemo mu, naj si gre tudi ogledat v bolnišnico žrtve nemškega vojaštva.

— Poročnik Mayer je bil tudi na Zidanem mostu po zasluženju sprejet. Ves peron je bil poln ogorčenega občinstva, ki je tako burno demonstriralo, da so se žalostnemu junaku hlačice tresle.

— Skrajna sirovost c. kr. profesorja. Od raznih strani se nam poroča, da je profesor na tukajšnji c. kr. umetno-obrtni šoli, g. J. Vesel, v ponedeljek v šolskih prostorih izgovoril z ozirom na nesrečne žrtve besede: »Nun werden es die verfluchten Schweine genug haben.« Profesor Josip Vesel je znan kot eden najodurnejših renegatov, vendar ne moremo verjeti, da bi vzgojitelj naše mladine rabil take besede, ki so znak najhujše moralne posirovelosti. Zato pa zahtevamo odločno, da se stvar pojasni in pozivljamo c. kr. deželni šolski svet, da upelje najstrožje preiskavo. Če je le pičico istine na teh govoricah, potem mora tak vzgojitelj mladine takoj izginiti s pozorišča! Ako bi naš poziv ne imel uspeha, obrnili se bomo direktno na naučnega ministra dr. Marcheta.

— Občinski odbor slovenske občine trg Kropa je pri današnji seji storil soglasno sledeči sklep: Občinski odbor slovenske občine trg Kropa izreka svoje globoko obžalovanje, da je v Ljubljani v nedeljo, dne 20. septembra 1908 brez vsake potrebe streljalo avstrijsko vojaštvo na avstrijske državljane in pri tem ubilo več nedolžnih ljudi. Občinski odbor slovenske občine trg Kropa protestuje najodločneje proti rabi orožja, zahteva neizprosno kaznovanje vseh vojaških in civilnih krivcev, se izreka v imenu svojih občanov solidarnega s slovenskim prebivalstvom bele Ljubljane in svečano izjavlja, da bodo vsi naši občani odselej neizprosno izvajali geslo: »Svoji k svojim.«

— Kako se je v soboto zvečer delal mir po ulicah. Piše se nam: Spremil sem svojega očeta na južni kolodvor h gorenju, ki odhaja ob polu 11. uri. Nazaj grede po Kolodvorskih ulicah sem opazil, da na cesti ni nad pet ljudi. Ko pridem po levo hodnik pod »Ilirijo«, začujem klopotanje konjskih kopit. Stisnem se ob zid. Pridrvi se mi nasproti oddelek dragoncev, pred njima brišeta pete dva mladeniča. Zagledavši me, se obenem stisneta ob zid. V tem hipu zavili poveljničastnik britko sabljico nad mojo glavo ter zakriči: »Auseinander!« Sam pridem od kolodvora pa naj grem hipoma »auseinander«. Ali naj petardo požrem? Eno dejstvo pa se mora naglašati: Pred kavalerijskim ekskurzom so bile Kolodvorske ulice puste in prazne, po njem pa naenkrat obljudene in živahne, ker so gostje vsled popolnoma nepotrebnega klopotanja konjskih kopit zapustili množgostevilne gostilne ter šli »ferbec past«. Ces. kr. vlada si pri svojih odredbah menda misli: Matija led pobija, če ga ni, ga pa nar-di!

— Uradni popravek. Prejeli smo tale popravek in ga priobčujemo: Podpisano oblastvo prosi, da priobčite o določilih § 19. tiskovnega zakona sledeči uradni popravek v svojem cenjenem listu. Poročili v številki 218. »Slovenskega Naroda« z dne 19. t. m. pod naslovom »Ljubljanska policija« in »Policijski svetnik Lauter.« na drugi strani I. priloge v prvem stolpcu ne odgovarjata istini.

Ni res, da je ljubljanska policija nastopila nečuvno brutalno, bila in tolkla po ljudeh ter nekoga, ki je hotel pomiriti ljudstvo, »potegnila dol«. Res je, da je dobila policija s službeno razporedbo z dne 18. t. m. št. 30.976 naročilo, da postopa vsekar mirno, dostojno in vljudno, a odločno, če pa mirno prigovarjanje ne bi pomagalo, tudi strogo ter da osobito morebitne metalice kamenja aretuje. Res je, da se je straža pod neposrednim poveljstvom več uradnikov popolnoma po tem navodilu ravнала. Ni res, da je ukazal policijski šef Lauter policiji, »da na množico naval«; res pa je, da je ukazal svetnik Lauter demonstrante, ko so metali v šipe kamenje in pri tem tudi 7 stražnikov ter njega samega ranili, razgnati. Ni res, da je policijski svetnik Lauter zakričal nad nekimi stražniki, ki ni hotel Slovenca aretovati v »notranjem jeziku ljubljanske policije«: »Warum hab's das Schwein nicht der Gendarmerie übergeben?« Res je, da teh besedi svetnik Lauter ni izustil, to tem manj, ker mestna straža aretovancev ne izroča orožništvu; res je, da je notranji jezik ljubljanske policije izključno le slovenski. Ni res, da je stal policijski svetnik Lauter poleg Staudacherjevega sina in dr. Kaiserja, ko je prvi kričal: »Windische Schweine«. Res je, da je šel svetnik Lauter v spremstvu službenih organov po končanih demonstracijah po Wolfvih ulicah ter videl v daljavi pri Gerberjevi hiši stati dr. Kaiserja v družbi dveh mu neznanih oseb. Res je, da svetnik Lauter Staudacherja sploh ni videl, da ni od njega slišal nobenih psov in da ga sploh ne pozna. — Župan: Iv. Hribar.

— Gospod višjesodni svetnik Schneditz je imel že lansko leto blizu tri mesece dopusta. Tudi letos ga je dobil štiri tedne več, kakor mu gre po zakonu. Vse to radi tega, ker ima baje srčno hibo in neko rano na peti. Vendar ga pa te hibe ne morejo posebno nadlegovati, kajti hodil je v dopustu prav pridno na lov v Medvode; in tudi v ponedeljek, 21. t. m., ko je bilo ljudstvo v Ljubljani najbolj razburjeno, čutil je potrebo, ogledati pred kazino pobite šipe in se je končno vsedel v verandi kazine, kakor nalašč, da bi ga videli tudi kolegi-sodniki, ki morajo za njega delati in vleči pri sodnji. Gospod Schneditz služi že nad 35 let. Zakaj ne gre v pokoj? Menda ne zaradi borih osem kronic na mesec, ki jih dobi več v aktivni službi nego v pokoj? Morda pa zato, ker se Nemci boje za njegovo mesto kot nemško posest! Tudi tako postopanje razburja duhove.

— Fotograf Landau v Ljubljani je čutil potrebo razlagati podrobno korespondentu dunajskega nemškega lista, kako je bila odstranjena njegova čemerna razstavna butika za fotografije. Ta »geschädigter deutscher Geschäftsmann«, kakor bere-mo tiskano, je s tem tudi pomagal grditi mesto in deželo, ki ga redita. Slovenci vzamemo to na znanje. Slovenci — k slovenskim fotografom.

— Iz seje pevskega društva »Slavec« z dne 25. t. m. Seja je bila posvečena povsem spominu nedolžnih narodnih žrtev, katerih dve sta vsled vojaške nasilnosti žrtvovali svoji mladi življenji. Predsednik omenja, da tudi »Slavec« globoko žaluje za padlimi narodnimi mučniki, katerih eden, Rudolf Lunder, je bil zvest sobrat-pevec in član društva ter prečita došli iskreni sožalji bratskega društva »Hlahol« v Saboru in uredništva lista »Česky Ji-h« v Taboru. Odbor je nato soglasno sprejel med drugimi sledeče predloge: Društvo daruje vsoto 150 kron za nedolžne žrtve, in sicer: 100 kron za spomenik narodnim mučnikom Ivanu Adamiču in Rudolfu Lunderu, 50 kron pa za ranjene žrtve v bolnici. Društvena zastava »Slavec« nosi do 20. septembra 1909 žalni trak kot spomin na padle narodne mučnike in nedolžno prelito kri. Za letos se opuste vse že nameravane veselice. V spomin na nesrečnega sobrata-pevca se naroči Lunderova slika za društvene prostore.

— Restavrater Eder v kazini prijavlja v dunajskem listu pretiran opis bombardiranja kazinske restavracije. Stvar je brezpomembna, beležimo pa to zategadelj, ker se Eder v privatnem življenju dela kulantnega. Gostilničarji ljubljanski morajo svoje tovariše vendar spoznati.

— Na dvorišču vojaškega skladišča, kjer je imel svoj sedež generalni štab, ko je delal načrte za vojno zoper Ljubljano in kjer imajo vsak večer pripravljene močne odleke vojaštva in orožništva, je bilo predvčerajšnjim videti sodčke Kollerjevega piva. Kako »korajž« da je to pivo vojakom, to so možki in ženske ter otroci morali le prebridko občutiti.

— Nemško gledališče v Ljubljani je imelo sedaj mnogo let prav

lepo življenje. Slovensko časopisje je puščalo nemško gledališče poponoma v miru. Celo javni škandali, ki so jih zakrivali člani gledališča, so se zamolčevali. Posledica tega je bila, da je slovensko občinstvo prav pridno obiskovalo nemške gledališke predstave. Zgodilo se je prav dostikrat, da je bilo pri nemških predstavah več Slovencev kakor pa Nemcev. Odslej bo seveda drugače. Zaveden Slovenec in Slovenka ne prestopi več gledališkega praga, kadar bo nemška predstava. Organiziral se je poseben odsek, ki bo stalno nadzoroval, kdo obiskuje nemško gledališče.

— Glavna tabačna zaloga v Ljubljani. Znano je, da je glavna tabačna zaloga na Mestnem trgu nemčurško gnezdo in občinstvo se že od nekdaj pritožuje zaradi slabe postrežbe in odurnosti. V večernih urah je tam pravo zbirališče najstrupenejših nemčurjev. Zdaj se je nad vratmi glavne zaloge zopet prikazal samo nemški napis. S tem je pač hotel Gruber manifestirati, da ne mara Slovencev v svojo prodajalno. Kar je storil, je njegova pravica, ki mu je ne omejujemo. Slovenci bodo že vedeli, kaj je njihova dolžnost. Občinstvo, ki obiskuje glavno zalogo tobaka, je dvojnega značaja: eni hodijo tja prostovoljno, drugi so prisiljeni tja hoditi. Slovenci, ki so prostovoljno tja hodili, bodo pač izostali. To se nam zdi samo ob sebi umljivo. Drugače pa je s tistimi ljudmi, ki so prisiljeni tja hoditi. Gruber žali nomenoma slovenski narodni čut, Gruber izziva slovensko občinstvo z nemškim napisom — c. kr. erar pa sili slovenske trafikante in kupovalce specialitet, da morajo hoditi v to zalogo in da morajo tja nositi svoj denar. Zaradi te sile, ki jo dela erar občinstvu, vlada občna nevolja. V imenu tega slovenskega občinstva protestiramo z ogorčenjem zoper to, da morajo slovenski trafikantje in kupovalci specialitet hoditi v zalogo, koder se žali njihov narodni čut. Gruber je pokazal, da hoče imeti tobačno zalogo samo za Nemce, pokažal je, da ne mara slovenskih odjemalcev — naj se torej ugoti njegovi želji in želji vsega občinstva s tem, da se napravi še druga glavna zaloga tabaka in specialitet. Ljubljana je že tako velika, da bi lahko imela dve zalogi, eno za Nemce, drugo za Slovence. Erarju bodi na vsa usta povedano, da od te zahteve ne bomo odnehali, dokler se ne uresniči. Preštudirali smo zgodovino italijanskega preporeda in vemo, kako so Italijani v Milanu in v Benetkah postopali proti tabačni režiji.

— Iz deželne bolnišnice. Ko je namestil nedavno primarij dr. Gregorič na svojem oddelku samoslovenske napise, je rodilo to dejstvo odpor v germanski duši primarija dr. Valente pl. Marchturna, kateremu bi bili menda na tihem všeč — samo-nemški napisi. Vendar konstatiramo resnici na ljubo, da ima mož še toliko respekta pred Slovenci, da velikodušno dopušča, da se bleste na njegovem oddelku vsaj nemško-slovenski napisi. Sodimo pa, da spada dolžba napisov v delokrog bolnišničnega vodstva in da to vodstvo lahko zaukaže samoslovenske napise, naj bo to dr. Valenti prav ali ne.

— Dva shoda v ptujski okolici. Na Hajdini in v Novi vasi sta se vršila v nedeljo, 20. septembra dva shoda, katera je sklicalo politično društvo »Pozor«. Na obeh shodih se je govorilo o ptujskih tolovajstvih in kmetje so si obljubili, da vrnejo nemčurskim kramarjem na gospodarskem polju. Govorili so gg. Drag. Zupančič, dr. Koderman in v Novi vasi tudi poslanec dr. Jurtela. Zlasti slednji je žel za svoja krasna izvajanja burno pohvalo. Resolucija, v kateri se ogorčeno protestira proti lopovstvu v Ptuj in obsoja postopanje poklicanih oblasti, ki niso za varnost ničesar storile, ter pozivlja kmetje h gospodarski osamosvoji, se je sprejela soglasno ob velikem navdušenju. — Ptujski okraj se drami. Politično društvo »Pozor« bo nadaljevalo s shodi in morda ne bo dolgo, da bo naše nemčurje strah pred posledicami, ki so jih povzročili sami.

— Konfiskacijski furor. Tudi včerajšnja številka »Rdečega Praporja« je državno pravdnostvo zaplenilo zaradi notice »Beck in osebnostna varnost«.

— Demonstracije v Kranju. Kakor blisk se je razširila vest o umorjenih žrtvah po našem mestu. Ta neupravičljiva predrznost nemškega vojaštva, je naše meščane silno razburila. To so pričali naslednjega dne njih izrazi in obrazi. Vsevpred so se zbirale posamezne gručice in iz nemirnih kretanj ter srepo bliskajočih se oči posameznikov je bilo sklepati, kak srd in gnjev prešinja vsakoga. Že do ponedeljka večera je bilo vse mesto v žalnih zastavah, predvsem mestna hiša in moški kakor ženske so si naredili žalne znake. Tega dne, to je v ponedeljek, smo imeli slučajno letni sejm. Mnogobrojno ljudstvo z dežele je kmalu izvedelo za nedeljske

dogodke in bilo bi le potreba pojasniti mu to zadevo, kaka krivica se nam godi, potem bi se zgodilo nekaj nepojmljivo groznega. Bilo je le potreba iskric; gorivo je bilo pripravljeno in razpoloženo. Zato je pa razburjenost in nervoznost tembolj rasla med meščanstvom. Zrak je bil napet, kot še nikdar. Stari ljudje so zadrževali, da pride do revolucije. To razpoloženje je dalo povod, da se je tudi našega mesta prav čedno očistilo smešne nemške navlake. V noči od ponedeljka na torek so demonstrantje vrgli raz poslopje pošte tablo in jo vrgli v vodo. Ravno tako firmo posili nemškutarske hiše vrvarja Pucherja, uradno tablo meroizkusnega urada, polni so s črnimi tablo hotelirja Goloba, hišo nemškutarskega trgovca Dolenz in slaščičarja Brandta, zamazali ali s kamenjem obmetali so nemške napise pri državnih cestah. Izginili pa so naslednjega dne tudi vsi ostali nemški napisi na privatnih hišah, trgovinah itd., za kar je bil pač skrajni čas. Tako so zamazali oziroma odstranili svoje nemške napise zobar Seydel, lastnik hotela »Stara Pošta«, lekar, urar, tapetnik Cerkovnik, hotelir Jeglič, glavni tobakarnar, brivec Vrančičar, kavar, kavarja Jäger in Splihal, urar Globokar, čevljar, mojster Rausch. Edini slovensko - nemški napis ima še brivec Potušek. Kri nedolžnik žrtve je pokazala svojo silno moč tudi pri nas v polni meri. A to je šele začetek. Ker dalje ne smemo pisati, naj navedemo le še dejstvo, da je neki ugledni okoličanski trgovec že v ponedeljek jutraj prišel v Kranj in poravnal svoj račun pri znani tukajšnji nemškutarski trgovski trgovki in se od nje prav ganljivo poslovil — za vedno. — Na dan pogreba je zvonilo dvakrat v vseh cerkvah, v sredo jutraj pa je bila v farni cerkvi zadušnica in rekvijem.

— Slovenskim trgovcem! Prišel je čas, ko se je skromni in tihi Slovenec vzdramil in zavedel, kako napadeno je podpirati narodne sovražnike. Slovensko občinstvo začelo uvaževati geslo »Svoji k svojim«. Velevažen trenotek je to; naj bi bilo slovensko trgovstvo nanj pripravljeno, da ga ne zamudi! Zato se naj tudi trgovci zaveda svojih dolžnosti. Nočemo s temi vrsticami nikomur nič očitati, navajamo le glavne izgovore, s katerimi je nezavedno slovensko občinstvo dozdaj opravičevalo svoje kupovanje pri Nemcih. Pritoževala se je dama, da je potrebovala neko malenkost in šla k slovenskemu trgovcu dotične stroke. Toda trgovec ter stvari ni imel v zalogi in tudi ni kazal posebne volje, da bi naročil, češ, da nima direktne zveze z dotično tovarno, da je sitno naročanje, da se ne izplača v tako majhni množini itd. S tem si je to odjemalko odtujil za vedno! Trgovec bodi proti občinstvu vedno vlijuden in postrežljiv; češar nima v zalogi, naj takoj naroči, četudi pri tem nima nič dobika; nikdar naj ne pusti stranke iti v nezadovoljnost iz trgovine! Da bodi trgovci solidni in naj prodaja le zanesljivo dobro blago, to je tako stara zahteva, da je nočemo dalje razpravljati. Nadalje bodi trgovci podjete in ne zanemarjaj reklame! Nemške trditve nas obsipavajo z raznimi inserati, da se jih skoro ne moremo rešiti, slovenski trgovci pa si mnogokrat ne upa tvegati teh kronik, kar bi ga stal inserat. Če bodo slovenske trditve mnogo inserirale, šele potem bo moglo naše časnikarstvo zavrniti vsak nemški inserat. Končno naj trgovci ne zahteva prevelikega dobika! Priznavamo, da so reziže velike in da je življenje drago; to čutimo vsi stanovi. Res pa je tudi, da si trgovci in obrtniki vendar še tuintam pridobi premoženje, uradnik pa komaj izhaja s svojo mesečno plačo. Če hoče trgovci res upoštevati, naj ne goji želje, da bi obogatel kar čez noč, ampak naj se zadovolji s skromnejšim dobikom, ki pa bo spravil njegovo trgovino na dober glas in mu tako zagotovil trajne dohodke. In še eno nam bodi dovoljeno, da na to opozorimo. Slovenski trgovci, izkažite se hvaležne svojih krušni materi! Ne dajajte svojih sinov v uradniške službe, ne svojih hčera častnikom za žene, da se tako zopet zabije kapital, ki je bil s trgovino pridobljen. Skrbite za dobro trgovsko izobrazbo vsaj enega svojih sinov, njemu prepustite trgovino, da jo s svojo širšo izobrazbo poveča in izboljša, da pride dobiček trgovine zopet trgovini v korist. Takšne stare patricijske rodbine, takšne častiljive trditve so s svojim blagostanjem najboljša zaslonba vsakega mesta, vsakega naroda.

Iz Litije se nam piše dne 23. t. m. Nocoj je nekdo namazal nemškutaru trgovcu Elsnerju na hiši nemški napis; enako se je zgodilo lekar, narju, ki je sicer rodom Hrvat. — Čez nemški tabli pri mostu je preplepen papir z napisom, naj se bolj brigajo Slovenci za Ciril-Metodovo družbo, kakor za nemštvo. Ti ta-

bli je pretečeni teden poslala vlada in je bil na njih na prvem mestu nemški napis. Večraj ponóči je nekdo snel pri trgovini Lebinger v Gradcu pri Litiji desko z napisom »Filiiale Lebinger« in vrgel v Savo. Dolgo smo mirno gledali v slovenski Litiji nemške napise, a zdaj upamo, da dobimo samo sovenske, če ne, se bomo popolnoma obrnili od takih trdk in če ne drugače, kupovali bomo vse potrebščine drugje. Te omenjene trditve živijo od Slovencev, ko bi le dobivale novce od par Nemcev in nemškutarjev, ki se tukaj nahajajo, bi bile morale že vse zapreti svoja vrata in odjadrati drugam, magari h Culukafrom. Kdor od nas živi, zahtevamo, da naš jezik spoštuje!

— „Moj otrok ne bo hodil s slovenskimi cigani v šolo“ je rekel vlakovodja južne železnice Johann Veleo, stanujoč v Ravniharjevi ulici št. 4. Dasiravno je Veleo sam Slovenec, rojen nekje v mariborski okolici, bi bil rad Nemec in bi rad ponemčil tudi svojega otroka. Pošilja ga v nemški vrtec. Sicer je njegova častivredna žena otroka že vpisala v slovenski otroški vrtec, a pod pritiskom svojega moža ga mora pošiljati med Nemce, da se ne okuži med „slovenskimi cigani.“

— Krvavi dogodek na Pogačarjevem trgu. Jurist Korun piše nam o dogodkih kritičnega večera 20. t. m. tole: Od pol devete ure naprej stal sem ob Ljubljani pri Kresiji in gledal na množico na frančiškanskem mostu in na obeh straneh Ljubljane. Težiče nemira je bilo takoj izpočetka deljeno: Skupina ob Prešernovem spomeniku je pela ponovno Hej Slovani, vmes pa so ljudje vpili in žvižgali. Na tej strani ob Stritarjevih ulicah bilo je vpitje močnejše. Žandarmerje ali vojakov ni bilo videti dolgo časa. Kar pride oddelek 27. pešpolka in izprazni Marijin trg. Kako se je to godilo, tega nisem mogel razvideti. Jaz sem se med tem časom postavil ravno na ogle Kresije ob Pogačarjevem trgu, misleč, kakor hitro pride vojaštvo na to stran, umaknem se takoj za ogle. Govoril sem malo poprej z nekim mladim človekom, ki mi je pravil, da je vojaštvo ravno poprej neke slepo streljalo. Ker človek ob takih prilikah ni kritičen, sem mu verjel, dasiravno se mi stvar ni zdela verjetna: pri vojakih so pa dostikrat povelja zato, da se ne izpolnijo. — Kar vidim prihajati čez most oddelek vojakov. Postavijo kordon na mostu pri Stritarjevih ulicah. Takoj za tem oddelkom pride oddelek poročnika Mayerja, gre skozi kordon in — ker so začeli ljudje bežati, umaknil sem se za ogle. Kolikor sem videl, lahko samo to rečem, da je življenje pač 'stalo močnejše, ko je prišlo vojaštvo, a kamna v zraku nisem videl nobenega. Ko pridem za ogle, ozrem se okoli in vidim ljudi divje bežati na vse strani. Mislim si še, zakaj so tako nesposobni, saj sem za vogel ne pride nihče — kar pojo strel in takoj nato zopet. Prišel sem v tem času do onih dveh stopnic pri stolni cerkvi in hotel iti skozi obok na trg pred škofijo, kar pada nekdo pred moje noge na stopnicah. Ob njegovi strani vidim — eno ali dve dami. Misleč, da se je spodtaknil, zakličem, ustanite! in hitim naprej. Ka pa pridem do cerkvenih vrat vidim tudi po trgu pred škofijo tekatki ljudi in misleč, tam so tudi vojak, se vrnem nazaj. Mož, ki je na stopnicah padel, bil je umorjen Lunder, ležal je še vedno tam in dama ob njem je upila: Ustrelili so ga. Do tega momenta si nisem pravzaprav bil v svesti, da je vojaštvo res ostro streljalo, cel čas sem imel misel, bili so to le slepi strel. Obrnem na obrazu ležčega in vidim kri. Rečem ljudem, naj ga spravijo od dame, sam pa tečem na magistrat po zdravnika. Ko stopim na trg pred škofijo, odpre se mi grozen pogled: Na pragu veže hiše 14. leti usreljenec, ob škofjski palači pa sloni nekdo, oprt na eno in držeč se za drugo nogo in vpije: V nogo so me ustrelili! Ljudstvo pa je vpilo kot blazno. Pridem do stražnice in predno sem mogel poltiti, ki je ravno hitela popraševati, kaj se je zgodilo, dopoveda kaj hočem, začeli so ljudje že donášati ranjenca. — Vprašal sem se drugi dan, ko sem videl v hiši št. 14 strele, kako je bilo mogoče, da so prišli streliti, kajti jaz sem bil trdno prepričan, da se je streljalo le z mosta. Razlagam si pa stvar sedaj takole: Prvo salvo oddalo je vojaštvo na ogle kresije ob frančiškanskem mostu, kar mi je pravil tudi znanec, ki je stal ob poročniku Mayerju, nato pa kot divje hitelo za ljudmi na Pogačarjev trg. To se vidi že iz tega, da so vojaki to pot, dolgo 80—100 korakov pretekli v istem času, ko sem jaz prišel od ogle kresije na Pogačarjevem trgu pa do onih dveh stopnic pri stolnici, to je 20—30 korakov. Na Pogačarjevem trgu v momentu, ko je Lunder padel, ni bilo,

kakor to trdi tudi g. ravnatelj Šubio, več kot 20 oseb in vednoma so vse te hotele skozi obok na trg pred škofijo. Vojaštvo pa se je postavilo ob Ljubljani, ravno v smeri oboka in hiše št. 14. na trgu pred škofijo in ker je trg bil jasno razsvetljen, imelo je iz teme najlepši razgled pred seboj, videlo vsakega posameznika teži in galahko v zelo na muho. Pravcata brakadana — 30 korakov. Dasiravno sem se oml proti Ljubljani, vojakov v senci drevoreda nisem mogel videti. Boljšega prostora za svoj namen v resnici niso mogli najti. Jaz se le čudim, da so tako slabo merili, kajti postrelili bi lahko bili vseh 20 ljudi, kar nas je bilo tam. Opomnim še, da sem razločno slišal, kako so padali in strel za drugim; kakih 5—6 sem popolnoma razločno slišal.

— Dva protestna shoda v ptujski okolici. V nedeljo sta bila na Hajdini in v Novi vasi pri Ptuj protestna shoda, ki ju je sklicalo politično društvo »Pozor« v Ptuj. Razpravljalo se je o dogodkih v Ptuj 13. septembra. Na shodih je bila soglasno sprejeta ta-le resolucija: „Na shodu zbrani slovenski kmetje ogorčeno protestirajo proti tolovajskim napadom na mirne Slovence v Ptuj. Obsojajo postopanje javnih oblasti, katere vkljub opetovanim zahtevam niso storile ničesar za varnost slovenskih gostov. Zborovalci smatrajo za edino primeren odgovor na napade osamosvoje na gospodarskem polju in pozivljajo svoje sorojake, da se trdno in dosledno oklenejo slovenskih trgovcev in obrtnikov.“

— Hči krojača Reiserja, gojenka o. kr. učiteljskega v Ljubljani, je skrajno nestrna in predrzna žabica. Že pred nekaterimi dnevi smo zvedeli, kako je to nezrelo punčko po žalostnih dogodkih gobezdalo: „Die Slovenen sind lichteche Kreaturen“. Ko jo je zaradi tega neki profesor pozval na odgovor, je v šoli vpričo součenk odgovorila: „Ich verabscheue alle Slovenen.“ Součenke so nato soglasno začele bojkotirati to nezrelo nemškutarsko rastlinico s tem, da noče nobena pri njej sedeti, niti z njo obbežati. — Mi bi o celi stvari ne bili izpregovorili, ker se z nezrelimi otročji ne maramo baviti, temuč prepuščamo staršem, da prejmejo za hujšakajoč vzgojo zasluženo povračilo na gospodarskem polju. Govoriti pa moramo o dogodku sedaj, ker ga je lažajvi ljubljanski dopisnik v graški „Tagespost“ napihnil v državno afero. Lažnik namreč poroča, da to telesno in duševno nezrelo Frido preganja brutalno vsa Ljubljana. Dva — seveda popolnoma neznana — gospoda sta ji grozila s kamnom in gorjako, a dr. Majaronov uradnik Stopar je pljunil pred njo ter ji zaklical: „Ti prokleta nemčurka k...!“ G. Stopar nam poroča, da je po tem, kar se je o tej nemčurki goski zvedelo, res rekel „pfui!“, a nič več. Ako pa Fridi pri vsej njeni nezrelosti že šumi po glavi ter ji vest očita kaj takega, kar piše „Tagespost“, pa naj sama s seboj opravi, oziroma mamina brezovka.

— Iz Zagorja na Notranjskem. Albin Tomšič, žrtve nedolžnega nedeljskega dejanja in ki se bori menda še s smrtno v deželni bolnici, je doma iz narodne vasi Zagorja na Notranjskem. Sin je uboge vdove, ki je izgubila pred nekaj meseci tudi na zelo žalosten način svojega moža. Ubil se je namreč v rudniku v Ameriki. Ta vdova se je odpeljala brez sredstev iz Zagorja v torek jutraj v Ljubljano in od tedaj ni prišlo od nje tu-sem nikakršnega sporočila. Doma je zapustila v največji revščini pet nedolžnih otrok, za katere skrbijo usmiljeni sosede. Vsa družina je sploh zelo uboga in mati-vdova je že komaj pričakovala, kdaj dovrši njen sin Albin vaješka leta pri kovaškem obrtu, da bi ji potem kaj pomagal, kar bi gotovo storil, ker je bil zelo priden mladenič. Toda sedaj je vse upanje nesrečne matere-vdove uničeno; zakaj če tudi okreva, se vendar ne bo mogel zopet lotiti težkega kovaškega dela, še manj pa biti podpora svoji ljubljani materi. Zato apeliramo na usmiljena srca blagih Ljubljancev, da se usmilijo nesrečne žrtve in uboge vdove-matere!

— Predrznost škofjeleškega Nemčurja! V Skofji Loki imamo zagrizenega Nemčurja, znanega fabrikanta Aloisa Krennerja. Redijo ga uboge slovenske delavke. Za prenaporno, celodnevno in zdravju skrajno škodljivo delo pri statvah in drugih strojih jim plačuje komaj pičlo krono na dan. To je uprav sramotno nizka plačila. Dasi je bil njegov oče šenaklonjen Slovenec in mestu Skofji Loki, pa on vedno in povsod vsiljuje blaženo nemštino. Ločani smo že zdavnaj siti tega njegovega nemškega izživljanja. Svoje loške, izključno slovenske odjemalce osrečuje ta možakar vselej s samonemškimi tiskanimi ra-

žuni. Da bo enkrat tega nesramnega izživljanja konec apelujemo potom javnosti na vse zavedne Ločane, brez razlike strankarskega prepričanja, da mu vsi brez izjeme vrnejo njegove nemške račune, ki jih bo zopet razpošiljal 1. oktobra t. l. v zadevi električne razsvetljave. Pristavijo naj opazko: „Vrnjeno, ker nerazumljivo!“ Drugače si bomo že vedeli pomagati na drug način. Obenem apelujemo tudi še na vse naše zavedne trgovce, da odzadaj naprej ne sprejmejo nobene nemške korespondence več niti od njega, niti od kakega drugega Nemca, ki išče pri nas zaslužka. Strogo bomo pazili na to, da se te naše želje tudi uvažuje. Sicer bomo brez usmiljenja prišli na dan z imeni vseh onih, ki se ne bodo ravnali po tem načelu. Proč z narodno mladenostjo!

— Važen gospodarski nasvet. Poizvedeli smo, da v zadnjem času po dogodkih dne 20. t. m. vzdigujejo ljudje velike vsote pri tukajšnji „Kranjski hranilnici“. Ker ljudje med mesecem vzdigujejo svoje vloge, izgubijo pri tem precej na obrestih. Da se občinstvo obvaruje nepotrebne škode, ki mu nastane vsled nepravilnega vzdigovanja, dalje s tem, da ljudje od daleč prihajajo v Ljubljano in končno ker izgube mnogo časa s čakanjem pri „Kranjski hranilnici“, opozarjamo s tem slovensko občinstvo, da so pripravljeni vsi slovenski denarni zavodi v Ljubljani sprejemati hranilne knjižice „Kranjske hranilnice“ ter vloge tako vzdigovati, da ljudje ne izgube prav nič na obrestih. Za knjižice „Kranjske hranilnice, ki se izroče slovenskim denarnim zavodom, dobijo vlagatelji lahko ali gotov denar ali pa se jim napravi slovenske knjižice za ono vrednost, ki so jo imele knjižice „Kranjske hranilnice“. V to svrhu je treba knjižice ali osebno prinesiti k slovenskim zavodom, ali pa jih poslati s potrebnim pismenim naročilom po pošti. V tem slučaju se bodo knjižice slovenskih zavodov pošiljale po pošti. — Vsako pošiljanje naj se vrši priporočeno.

— Občinski odbor slovenske občine Koroška Bela je pri današnji seji storil soglasno sledeči sklep: Občinski odbor slovenske občine Koroška Bela izreka globoko obžalovanje, da je v Ljubljani v nedeljo, dne 20. septembra 1908 brez vsake potrebe streljalo avstrijsko vojaštvo na avstrijske državljane in pri tem ubilo več nedolžnih ljudi. Ves občinski odbor slovenske občine Koroška Bela protistuje najodločneje proti rabi orožja zahteva neizprosno kaznovanje vseh vojaških in civilnih krivcev, se izreka v imenu svojih občanov solidarnost s slovenskim prebivalstvom bele Ljubljane in svečano izjavlja, da bodo vsi naši občani odslej neizprosno izjavljali geslo: „Svoji k svojim.“ Iskrena želja občinskega odbora je da se kolikor mogoče ostrine različnih strank omilijo, da zamorejo skupno z združenimi močmi delovati za blagostanje slovenskega naroda. Z ozirom na to se pozivljajo vsi slovenski poslanci in merodajne osebe, da brez razlike store vse, kar je njih dolžnost za slovensko ljudstvo. — Koroška Bela, dne 24. septembra 1908. — Potočnik, župan; Janko Baraga s. r., Jurij Soklič s. r., Leopold Zore s. r., Jožef Mulej s. r., Martin Noč s. r., Lovro Noč s. r., Karel Lorenc s. r., Janez Rabič s. r., Fran Košir s. r., Fran Verweger s. r., Fran Zvab s. r., Melhior Svetina s. r., Ivan Erlich s. r.

— Več gostilničarjev in kavararjev se je izrazilo napram rednim gostom, da vojakom in častnikom 27. polka (Belgijcem) ničesar ne dajo. Imena takih gostilničarjev in kavararjev objavijo slovenski listi, in dolžnost vseh Slovencev je, da jih podpirajo.

— Spediterju Ranzingerju je trgovec Fr. Iglič odpovedal dovajanje njegovega blaga s kolodvorov ter poveril prevoz slovenskemu spediterju Škerlju. Opozarjamo slovenske trgovce, ki se mislijo ravnati po tem zgledu, naj obvestijo svoje zunanje založnike, da v naslovu naznanje železničarjem, da želijo, naj prevzame njihovo blago Škerlj, ker se sicer blago še nadalje izroča na kolodvorih Ranzingerju.

— Tri fotografije o pogrebu nedolžnih žrtve je razstavil gospod Vesel v oknu papirne trgovine Jerneja Bahovca.

— „Laibacher Zeitung“ prinaša v nemškem jeziku vladne komunikacije, Slovincem torej niso namenjeni! „Quosque tandem“! Ali bomo res še trpeli, da bo naš uradni list nemški in torej obenem Laibacher Ljubljanski Nemcev? To je kakor kazino, ki je shajališče oficerjev in obenem nemška trdnjava!

— Radovoljni sužnji so tisti (sicer čisto odlični) Slovenci, ki pripuste, da jih nemški hišni gospodarji v preglednici hišnih strank po vežah nagajajo z nemškim besedilom. Slo-

venskemu človeku slovensko lice! Ako se to ne izpremeni, pridemo z imeni hiš in strank.

— Radovoljen suženj je tisti slovenski ljubljanski šefurad, ki govori nemški z enim slugo samo za to, ker je ta-le Nemec, a zna čisto dobro slovenski.

— Obiskovalcem slaščičaren. Vse, posebno pa naše narodne dame, ki zahajajo večkrat v slaščičarne, opozarjamo, da je trdka Kirbisoh ena izmed prvih dala zopet odkriti nemški napis. Tudi Voltmann slovi kot zagrizen nacijonalec. Omenjeni slaščičarni zato vsem Slovincem in Slovincem kar najtopleje priporočamo.

— Gosp. Petra Majdiča v Celju si dovoljuje vprašati, ako mu je znano, pa podpira njegov zastopnik Rudolf Orsich „Südmark“. Gosp. Majdič bo gotovo našel med Slovenci zastopnika, katerega se ne bo treba sramovati ne njemu ne nam.

— Trdka Th. Eger na Sv. Petra cesti je strogo nemška. Lastnik te trditve je oče dr. Egerja, ki vodi kazinotsko vojsko zoper Slovence in hujska ministre zoper Ljubljano.

— Nemški strah. Kako nepotreben strah imajo Nemci pred nami, oziroma kako tetko vest jim dela 20. september, kaže sledeči slučaj. G. Kornova v Slomškovi ulici izobesi vsak večer — črn predpasnik, ki visi potem do jutra raz okno. Čez dan se tega sramuje, po noči pa ima predpasnik takorekoč za angelja varuha. Povedali smo že Nemcem, da smatramo njihovo žalovanje za golo hinavščino.

— Urarsko zadruge vprašamo, kako more trpeti za svojega predsednika glavnega hajlarja in izivača Somnitza?

— Napad dragonca na službujočega mitniškega paznika. V soboto zvečer je stal mitniški paznik ob ograji pri evangelijski cerkvi ter opazoval, kako nastopa po Marije Terezije cesti poslušajoča kavalarija. Nihče, tudi najmirnejši pasant ni bil varen pred njo. Mitniškemu pazniku se je pridružil še neki možakar. Kar ju zgleda dragonec in zdirja proti njima. Oba odskočita, a bil je že tudi skrajni čas, kajti vojak je bil že vsekal, toda udarec je zadel železno ograjo s tako silo, da se je odlomil kakih 35 cm dolg kos sablje ter padel na vrt. Ta kos odlomljene sablje se sedaj nahaja na magistratu, kamor naj se izročijo eventualni slični dokazi. Dragonec je spoznal mitniškega paznika in zdirjal k svojim tovarišem.

— Kako varajo nemški trgovci in njihovi pomočniki slovensko javnost. Najbolj zagrizeni nemški in nemškutarski trgovci nosijo s svojimi pomočniki vred črne ovratnice, da bi varali okoličane, ki zahajajo v njihove trgovine. Menda le tako si je razlagati, da je trgovina Vikt. Schifferja (pri „Barčarju“) na Mestnem trgu še vedno polno kmečkih kupovalcev.

— Olike nemške dame. Stanovanje v vilah ob Nunskih ulicah in bližini so za otroke gotovo najlepša, kar jih imamo v Ljubljani, ker je dosti prostora in v ulici malo prometa, vsled česar se vidi tam večno otroke v veselih igrah. Nemškutarska družina, ki je sezidala tam dve neokusni vili, pa se hoče maščevati za izgrede v mestu nad nedolžnimi otroki. Gospa, koje svak je svojo oliko kazal v noči na soboto ob Zvezdi, in ki ima v sebi pangermansko kri — rojena je Pakičeva — napadla je surovo dva fanta, sina slovenskega odvetnika in sina slovenskega sodnika, katere sta mirno govorila z malim sorodnikom te gospe, in jih je javno na cesti opsovala z besedo „Schufte“, in ta gospa je soproga c. kr. uradnika. Vprašamo, je-li rodbina Staudacherjeva res najeta od ljubljanskih kazinotov, da hujska po Ljubljani, in nam hoče kvariti še mladino, katere že sama preveč vidi in sliši? Sicer pa pričakujemo, da očeta žaljenih dečkov kot pravnika najdeta sredstvo, s katerim naučita ljubeznjivo damo dostojnega vedenja.

— Nemške nasilnosti. Iz Maribora se nam piše: Tolovajski napadi v Ptuj, katerim so sledili v soboto v Mariboru in v nedeljo v Celju, povzročili so tudi v Mariborski okolici silno ogorčenje. Slovenci v Mariboru in okolici bi nemškim surovežem lahko vrnilo šilo za ognjilo, toda na tem polju Nemcem ne bomo sledili. Mariborski Nemci dobili bodo za svoje surovosti odgovor, kakršnega pač niso pričakovali in preskrbeli bomo, da Slovenci v Mariboru in okolici ne bodo prisiljeni kupovati svojih potrebščin pri nemških trgovinah, kateri pošiljajo svoje ljudi pobijati Slovence in razbijati šipe slovenskih hiš. V kratkem bomo prinesli imena vseh tistih mariborskih trgovcev in obrtnikov, katerih uslužbenici so se udeležili izgrediv v Ptuj,

(Dalje v prilogi.)

Mariboru in Celju. Za danes navedemo sledeče: Izgredov v soboto v Mariboru udeležili so se 3 uslužbenci trgovine Kokošinek in sicer: Jauk, Ranner in Pelikan, nadalje 5 uslužbencev trgovine Pirhan v Gosposkih ulicah: Sinitsch, Wegesser, Grusitsch, Weiler, Wolf. Zlasti odlikovali so se pri bombardiranju „Narodnega doma“ uslužbenci trgovine Martinz, kateri so se vseh izgredov polnoštevilno udeležili. Učenec Martinčeve trgovine je bil tisti, ki je na grajskem trgu splezal na lestvo in odtrgal tablo ljudske posojilnice. Medicinec Muršec je bil pri izgredih v Ptuj, Mariboru in Celju, istotako brivec Thoman. Pobijanja šip udeležilo se je tudi mnogo buršev in realcev, nekaterih imena so znana. Tiskar Rabič je razdelil med one razbojnike, ki so se peljali v Ptuj pobijati Slovence 200 kron; dočim se je za one, ki so šli v Celje, nabralo 175 K. Ko se je trgovcu Pirhanu o tem nabiranju povedalo, rekel je: „Wenn ich was davon gewusst hätte, hätte ich auch was dazu gegeben.“ — No, počasi pride vse na dan.

— **Obisk pri ranjenih v bolnici.** Včeraj dopoldne je član našega uredništva obiskal v bolnici ranjenice iz za usodne noči. Leže v posebni sobi kirurškega oddelka v paviljonu od vhoda na levo v prvem nadstropju. Soba je svetla, luč pada v njo od vzhoda. Sredi sobe nasproti vhodu ob steni stoji miza, na kateri so šopki cvetlic, ki jih prinašajo ranjenecem narodne dame. Takoj pri vhodu na desno leži Martin Štrukelj, blavec pri Franu Oblaku na Tržaški cesti. Močan mož, srednje postave, širokih prsi, zagorelega obraza z redko črno brado. Na rokah in obrazu se mu vidi, da je vajen trdega dela in da mu v življenju še ni nikdar sijalo prijaznejše sonce. Ko je poročevalec stopil k njemu in mu podal roko, se je skušal vzbuditi na postelji, kar mu je vidno povzročalo velike bolečine. Na vprašanje, kje je ranjen, je odgrnil odejo in pokazal skrbno obvezano rano na hrbtu ob pasu. Povzročil jo je vbojdljaj z bajonetom od zadaj. Vprašan, kdaj je bil ranjen in kdo ga je zadel, je jel z dokaj močnim, razločnim glasom pripovedovati tako-le: V nedeljo zvečer me je prosila neka znanka, ki stanuje na Sv. Petra cesti, naj je spremljam domov, ker se je bala vojaštva. Mirno sva šla preko Marijinega trga, na katerem je bilo razvrščeno vojaštvo. Ob stopnicah pred frančiškansko cerkvijo je stala gruča ljudi. Tudi na Sv. Petra cesti je bilo videti nekaj ljudi in semertja se je slišalo življenje in klici „živio“. Ko sem prišel do hotela „pri avstrijskem cesarju“, je prihrumelo za nami vojaštvo. Pospešil sem korake, ne da bi se ozrl. V tistem hipu sem že začutil na hrbtu ob pasu skelečo bolečino. Vedel sem takoj, da sem ranjen. Dasi mi je povzročalo hude bolečine, vendar sem hitel, kolikor mi je bilo mogoče naprej. Pred kavarno „Avstrija“ sem že skoraj opešal. Zato sem se zatekel k tamkaj stoječemu stražniku ter mu povedal, da sem ranjen. Peljali so me na stražnico, kjer so me za silo obvezali. Na to so me prepeljali v bolnico. Na vprašanje, kako se splošno počuti, je odgovoril, da dobro. S postrežbo in hrano je zelo zadovoljen. Na tablici nad njegovim vzglavjem je zabeležena temperatura 36°. — Tik okna leži dijak Božidar Borštnik, simpatičen mladenič živih oči, obraz mu oblija lahka rdečica, z lica pa mu sije mladost, življenje. Milo se stori človeku, ako pomisli, da je ta mladenič, nahajajoč se v cvetu prve mladosti, postal žrtev vojaške krogle, ki mu je vničila morda vso bodočnost, in ne hote se ti vtirne gorka solza iskrenega sočutja. Cvet, stert, poteptan, s suho nogo! Koliko visokoletečih nad, koliko načrtov je tu uničilo svinčeno zrno! Na obrazu življenja, cvetoča spomlad, na telesu mrzel dihanje smrti. Leva noga zdrobljena od krogle je Borštniku zalita v mavec, iz obveze se svetijo edino mrtvaškokobledi, brez krvni prsti. Desna noga, takisto prestreljena ob kolenu, je zavita v navadno obvezo. Ko je poročevalec Borštnika vprašal, kako se počuti, je odgovoril, da razmeroma dobro, samo v nogah čuti neizrečne bolečine. Na to je jel, spremljevalje svoje besede z živahnimi kretnjami rok, pripovedovati o usodopolnem dnevu, ko je padel kot žrtev vojaške okrutnosti. „V nedeljo popoldne“, je rekel, „sem se hotel iti sprehat, kakor navadno v Tioli. Ker so bili vsi dohodili tjakaj zadržani, sem šel na sprehod v Fužine. V Ljubljano sem se vrnil zvečer. Prišel sem po Sv. Petra cesti. Ker so ljudje bežali po Sv. Petra cesti in Sv. Petra nasipu, sem krenil preko Jubilejskega mostu na Vodnikov trg, misleč, da mi bo preko Šolskega drevoreda mogoče priti v Stritarjeve ulice in od tamkaj domov. Tako sem prišel do „kresje“. V tem momentu so ljudje jeli bežati. Tudi jaz sem se obrnil ter hotel bežati. Naenkrat se mi je zasvetilo pred očmi, ne da bi

lišal kakšnega poka. Po vsem telesu me je spreletelo, vendar pa nisem čutil nobene bolečine. Moči so me zapustile in padel sem na tla, vendar pa sem bil še pri popolni zavesti. Opazil sem, da imam hlače ob kolenu na levi nogi raztrgane na dveh, na desni nogi pa na treh mestih. Obenem sem s strahom zazrl, da mi iz noge curlja kri. Zaihtel sem glasno in tesno mi je postalo pri srou, ker se mi je zdelo, da ni nikogar na trgu, ki bi mi mogel pomagati. Nato me je jel spomin zapuščati. Vem samo, da me je jelo mraziti in da sem težko ležal na tleh. Tožil sem in prijatelj Melik mi je dal pod telo pelerino in me zvil v njo. Potem se še spominjam, da je pritekel k meni mal deček, me objemal ter jokaje me tolažil, da se ni zgodilo ničesar hudega. Tudi na to se še vem spomniti, da mi je prinesel trafikant Soukal čašo mrzle vode. Potem sem za nekaj časa zgubil zavest, iz omedlevice sem se vzbudil na magistratu, kjer so mi obvezali rane. Med tem razgovorom je prišel zdravnik dr. Friedrich, da mu preobveže desno nogo. Ko ste sestri odstranili obvezo, sta se pokazali dve grozni rani neposredno nad kolonom. Na levi strani, kjer je krogla zadela, meri rana v premeru približno 3 cm, na desni strani, kjer je krogla šla ven, pa je rana široka kakšne 4 cm. Zdravnik dr. Friedrich, ki se je z veliko ljubeznijo posvetil zdravljenju ranjenecov, je pripovedoval, da je bila zadnja želja Borštnika, predno se je, ležeč v krvi na trgu onesvestil, ta: „O da bi mamica ne zvedela, kaj se mi je zgodilo.“ Na vprašanje, če ga je že kdo izmed njegovih učiteljev obiskal, je veselo pripovedoval, da sta bila že prej pri njem profesorja Jeršinovec in Lovše. Na vprašanje, če ga je obiskal že tudi ravnatelj, je žalostno odkimal in solza se mu je zaiskrila v očeh. Pokazal je na svojega sotrpina Simončiča in rekel: „Tega je mojster prišel obiskat že dvakrat, a k meni ravnatelja ni. Kaj sem pregrešil? Ničesar hudega mi ne očitava vest.“ Utrnila se mu je debela solza na lice. Nad njegovim zgavjem je zabeležena temperatura, v četrti 38,4, v petek 37,4. — O ostalih ranjenih bomo poročali v ponedeljek. Pripominjamo, da je prava skrbčea mati ranjenecem gospa Vera dr. Šlajmerjeva, za kar ji bodi izrečena iskrena zahvala!

— **Shod za Slovence v Zagrebu.** V sredo je bil v Zagrebu shod, ki ga je sklical poslanec Stjepan Radić. Na shodu se je razpravljalo o ljubljanskih krvavih dogodkih. Na shodu so govorili Radić, prof. Ročić, I. Sirovatka, Rieger, Vinodolski, bosanski Hrvat Malinar in dr. Basariček. Njih govore bi radi priobčili, a moramo to opustiti, ker bi bili takoj zaplenjeni. Na shodu se je sklenilo nabirati prispevke za ljubljanske žrtve in sklicati v kratkem medstrankarski veliki ljudski shod za Ljubljano.

— **Razbite šipe.** Neki vojak 27. pešpolka je naznanil, da so včeraj ponoči pobili neznanca pri Recherjevi hiši v Hilserjevih ulicah tri šipe. Takoj so se vršile poizvedbe in dognalo se je, da ste bile dve šipi že dolgo časa ubiti, tretjo pa je včeraj po nesreči ubil Warbinekov delavec, ki imajo v isti hiši delavnico. S tem je ta afera končana in tedaj tudi tu ne pridejo v poštev demonstracije niti od daleč. To smo priobčili zato, ker je po mestu raztrošena govorica o novem pobijanju šip.

— **Pogreb žrtev 20. septembra.** Fotograf v Radovljici gosp. A. Vengar je izdal četrto jako ličnih in čednih razglednic predstavljajočih prizore s pogreba nesrečnih žrtev 20. septembra Ivana Adamiča in Rudolfa Lundra. Cena je 14 K za sto komadov. Gosp. Vengar izda tudi slike v velikosti 18/24 cm, ki se bodo prodajale po K 1-60. Od skupščina dobe ranjenici 20. septembra 20%. Priporočamo te razglednice prav toplo.

— **Predržnost nemških potovalcev.** Poroča se nam: Te dni sem se po alpski železnici vozil iz Gorice na Gorejsko. Z menoj se je vozilo nekaj nemških trgovskih potnikov. Govorili so tako nesramno o „Windischih“, da bi morala tudi najmirnejšemu Slovencu vzkipeti kri. Vsi so rekli, da zdaj pri Slovencih ni nič zaslužiti, da pa bo čez 14 dni „die windische Bagage“ vesela, če bo mogla s trgovskimi potniki nemški govoriti. Upamo, da bodo slovenski trgovci tem ljudem že posvetili.

— **Iz štajerskega doželnega šolskega sveta.** Za nadučitelja na novi nemški šoli v Slov. Bistrici je imenovan neki Henrik Schiestl iz Gor. Stajerske. Nadalje so postali nadučitelji pri Sv. Duhu v Halozah Fr. Jegula iz Majšperga, v Studenih Jos. Koki iz Spod. Polskave, v Selah Rud. Kocmut od Sv. Barbare v Halozah in na Ptujski gori Leop. Čulak iz Dobrne. Premeščen je učitelj Juri Železnik od Sv. Vencoslava k Sv. Jurju v Slov. Goricah. Stalni učitelji, ozir. učiteljice so po-

stali: pri Sv. Jerneju pri Konjicah ondota supletinja Julija Berthold, v Slivnici pri Celju ondota začasna učiteljica Štefanija Lecker, v Dramljah Terezija Cvar, v Križevcih pri Ljutomeru stalni okrajni pomožni učitelj za ljutomerski okraj K. Mavrič, v Selah stalna učiteljica od Sv. Barbare v Halozah Karolina Kocmut-Krajac, pri Novi cerkvi ondota začasna učiteljica Marija Paulošič in pri Sv. Florjanu pri Rogatu Karolina Greher.

— **Zavedna restavraterka.** V restavraciji pri „Zlati ribi“ v Stritarjevih ulicah se je dosedaj tožilo Koslerjevo pivo. Ko so gostje zvedeli, da je Kosler napajal dragonce, so pivo kratkoma odklonili. Zavedna restavraterka pa je naročila pivo takoj pri Auru in pisala trdki Kosler naslednje pismo: „Trdka Kosler & Comp. Z ozirom na dejstvo, da ste Vi napojili dragonce, kateri so vsled tega tako brutalno nastopali in sekali po nedolžnih slovenskih glavah, se Vam zahvaljujem za dosedanj po-strežbo, ter Vas obenem prosim, da mi blagovolite poslati takoj račun. Odstranite sem iz svojega lokala Vašo reklamno desko, po katero blagovolite takoj poslati. V Ljubljani na dan pogreba nedolžnih žrtev Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča.“ To je poštena beseda in posnemanja vredna. Gostilničarji in gostilničarke po mestih in na deželi — pozor! Zavedno restavracijo pri „Zlati ribi“ pa priporočamo vsem Slovincem najtopleje.

— **Izzivajoče nemško žensstvo.** Neki delavec je slišal prednoči po 7. uri vpiti še precej mlado žensko od „Bavarskega dvora“: „Heil Deutsche! Nieder mit Hribar!“ Pred kavarno „Evropa“ patroljujoča orožnika baje nista pustila stražniku, da bi si bil zapisal ime izzivalke. Do-tični stražnik bo vedel o stvari več povedati.

— **V Ljubljani in v Gradcu.** Ko so se vršile pred leti v Gradcu ob času prihoda španskega prestolnega pretendenta don Carlosa velike, hrupne in celo nasilne demonstracije, je posredoval tudi c. in kr. 27. pešpolk. Zaradi silovitve vedenja graškega občinstva, ki je metalo na redarstvo, orožništvo in vojaštvo celo opeko s streh, je bilo c. in kr. 27. pešpolku ukazano, naj nastopi z orožjem. Rabiti bi moralo bajonete in puške, a glej — polk se je branil to storiti. Stajerski nemški vojaki niso hoteli nabadati in streljati svojih nemških rojakov! Zato pa je bil polk prestavljen. Ta dogodek je neizbrisno zabeležen v zgodovini tega slavnega polka. Zabeležen pa ostane v njegovi zgodovini tudi dan 20. septembra 1903.

— **Uradno poročilo mestnega magistrata o demonstracijah in zadnjih dogodkih v Ljubljani.** Dne 18. t. m. se je vršil ob devetih zvečer v „Mestnem domu“ ljudski shod, na katerem se je protestovalo o dogodkih v Ptuj, in katerega je obiskalo na tisoče občinstva. Da se prepreči morebitne demonstracije, je izdal načelnik mestnega policijskega urada, policijski svetnik Lauter, obširne ukrepe. Pod neposrednim poveljstvom več uradnikov je bila v pripravljenosti vsa policijska straža, ki je zaprla s takozvanimi „zapahi“ dohode do kazina. Poleg tega pa je stal tudi okoli poslopja samega kordon stražnikov. Po končanem shodu so šle množice res skupno v smeri proti kazini, a niso megle do nje, ker so bili vsi dohodi zaprti. Tupatam se je pač posrečilo posameznikom, preriti se skozi zapah in tako se je nabralo kmalu pred poslopjem kazine kakih 50 ljudi, ki so bili spočetka mirni. Policijski svetnik Lauter je zaukazal množico potisniti nazaj in jo razpršiti, kar se je pa le deloma posrečilo. Pri tem pa se ni moglo preprečiti množici, metati proti poslopju in v okna kamenja, pri čemur se je več šip pobilo. Ko je za policijskimi zapahi stoječa množica čula zvenketati šipe, je postala viharina in prodrla, — čeprav za kratak čas, — v Sebeburgovih ulicah „stražniški zapah“. Ti so potem pred poslopjem že nahajajoče se demonstrante očajili, vsulo se je proti kazini znova kamenje in hipoma so bila vsa spodnja okna zdrobljena. Šele ko je prišlo alarmirano orožništvo, se je mogel prostor izprazniti in ko je prišlo na pomoč tudi vojaštvo, je bilo šele moč neštete množice razpršiti. Dasiravno so bile mešane patrulje, obstoječe iz policijskih stražnikov in orožnikov, razpršeni množici vedno za petami, se vendar ni moglo preprečiti mimo nemških poslopj idoi množici pobijanje oken. Šele okoli tretje ure jutraj je nastal mir. Dne 19. in 20. t. m. so se zvečer demonstracije zopet ponovile. V tem, ko se je 19. t. m. posrečilo demonstracijo zadušiti brez posebne sile, je prišlo dne 20. t. m. pri vojaštvu do obžalovanja vredne rabe orožja. Da se zapre prehod po Prešernovih ulicah, je bil tja poslan oddelk vojaštva c. in kr. 27. pešpolka, kateremu je poveljeval poročnik Mayer. Nevedeni častnik zatrjuje, da mu je prišla ne-

znana oseba javit, da množica pretepava pred Prešernovim spomenikom službojočega mestnega stražnika. Takoj je zapustil s svojim oddelkom od političnega komisarja mu odkazani prostor, ter se žuril, ne da bi se bil pri Prešernovem spomeniku ustavil in se o istinitosti ovažbe prepričal, čez frančiškanski most in zvil proti Šolskemu drevoredu. Je li bil ta oddelek, kakor trdi navedeni častnik res kamenjan, ali, kakor mnogi očividci in ugledne ter nepristranske priče trdijo, da to ni bila resnica, skratka — poročnik Mayer je dal hipoma iz lastne inicijative, brez poziva političnega uradnika in brez poziva, da se naj ljudstvo razkropi, da celo, ne da bi bil množice preje poskušal razgnati z bajonetnim napadom, povelje streljati. To pa zato, ker se v Šolskem drevoredu nahajajoča se množica, obstoječa iz kakih 20—30 ljudi, ni dovolj naglo razkropila in vzlic temu, da je celo bežala. Uspeh je učinkoval grozno. Dve osebi sta bili takoj mrtvi, 8 jih pa je bilo težko poškodovanih. Kakor se je konstatovalo po obdukciji trupel in po zdravniški preiskavi poškodovanih, so bili vsi ustreljeni od zadelj. Tudi pozneje sta oddelku 5. dragonškega polka zapovedujoči častnik in nek podčastnik, ko so praznili Sv. Petra cesto, streljala s samokresi, ne da bi bil kdo zadet. Le-ta dva pravita, da sta vsled tega rabila orožje, ker jim je baje nek nasproti stoječ možki grozil s samokresom. Isto noč so bile demonstracije končane ob drugi uri in se niso več ponovile iz-vzemši manjših spopadkov med strankama in nekaterih slučajev, pri kojih so bili na terorističen način sneti, odnosno prepleškani in prelepljeni nemški napisi. Ravno tako se je izvršil pogreb obeh žrtev brez najmanjšega prigodka. Povodom teh demonstracij je bilo do sedaj po mestni straži aretovanih 23 oseb, katere so se oddale deželnemu sodišču, 15 pe jih je bilo pozneje po službenih organih eruiranih in ovađenih. Poizvedbe se nadaljujejo. Škoda razbitih šip bode po natančnejši preiskavi vse-kako manjša, kakor je bila napovedana prvotno. Slednjic naj še ome-nimo, da je bilo pri spopadih z demonstranti lahko poškodovanih 7 stražnikov. Sedaj opravljajo za ne-določen čas redno in varstveno službo mešane patrulje, obstoječe iz mestnih stražnikov in orožnikov, ki hodijo po mestu.

— **Občina Krtna.** V očigled dejstvu, da se je v Ptuj naše mirne slovenske skupščinarje pobijalo in pretepalo hujše kakor pse, kjer se ni prizanašalo niti našemu narodnemu žens-tvu, je občinski zastop v Krtni sklenil sledečo resolucijo: 1. Obsojamo kar najostreje barabski nastop Nemcev v Ptuj, posebno pa nastop mestnega zastopstva; 2. Odobrujemo dostojno demonstracijo in manifestacijo za slovensko stvar v Ljubljani; 3. ni se skrivil v Ljubljani nobenemu Nemcu, vendar je nemška naduta kultura zahtevala slovensko kri, kar kriči po osveti do neba. Ogorčen nad takim pobojem, se obrača občinski zastop do svojega državnega in deželnega poslanca dr. Kreka, da stori vse mogoče, da se združijo vse slovenske stranke k skup-nemu nastopu proti brutalnemu po-stopanju naših narodnih nasprotnikov, da se napravi enkrat konec nemškemu gospodarstvu na slovenskih tleh. — V Krtni, dne 24. septem. 1903. — Janez Pirnat, župan. Jan. Kompare, J. Kavka, žup. namestnika. Franc Prenar, Matevž Svetlin, Mihael Bergant, Janez Majhen, Anton Stražar, Valen. Erbežnik, Janez Cepuder.

— **Škofjeolški Japonci.** Našim čitateljem je še izza rusko-japonske vojske gotovo v spominu mož, ki je takrat očitno simpatiziral z Japonci in se odkrito veselil ruskih neuspehov, tako, da smo se ga takrat primerno spominjali v Vašem listu. Temu možu, ki zajema svojo duševno hrano iz graške „Tagesposte“ in čigar zibelka je tekla, če se ne motimo, nekje v logaškem okraju na Notranjskem, so dali dogodki v Ptuj in Ljubljani povod, da zopet zabavlja čez lastne rojake in sočustvuje z Nemci. Moži-željnu, ki pluje v svojo lastno skledo, svetujemo resno, naj bode z njegovi nemškutarsko-germanskimi nazori lepo tiho, če ne, se mu zna pripetiti kaj jako neprijetnega. „Wissen sie, Herr Japonci.“

— **Iz Ilirake Bistrice.** S čitalniškega doma in cerkevne zvonika plapola žalna zastava. — Nemški napis pri tukajšnjem zalagalšču Reininghausovega piva je izginil, istotako je odstranil klepar Benigar dvo-jezično firmo, tako da je ostala le slovenska; kolodvorska restavracija je nadomestila nemško, tako še pred ljubljanskimi izgrezi s slovensko, kar s veseljem pozdravljamo. — Pri nas se kaj rado nemškutari! Za vsako nemško besedo, ki je brez potrebe isustena, vinar naši šolski družbi in družba bi bila hvaležna marsikateri naši dami. — Opozorjamo na tem mestu, da bomo imena onih, ki se

brez potrebe poslužujejo „zveličavne“ nemščine, brez pardona izročili javnosti. Pozor torej, da ne bo zamere! — Ako bi vsak Slovenec daroval po par vinarjev mesto prispevka za venec že pokopanih žrtev, bi se lahko v par dneh nabralo za šolsko družbo od 15 do 20 tisoč kron. Na delo torej in vroč s sanjami; dovolj naj je letargije, tekla je kri.

— **Vojaško-zdravniška komisi-sija v deželni bolnici** in svrhu pre-gleda in preiskave naših ranjenecov se je vršila danes ob 3. popoldne.

— **Nova žrtev iz noči 20. septembra.** Včeraj je prišel v de-želno bolnico 22 let stari Evgen Hel, brivski pomočnik pri Mate Valentiju, ki je bil v osodopolni noči ranjen od vojakov 27. pešpolka. Zaboden je z bajonetom in ustrelen v levo nogo. Rani sta veliki, a ne smrtnonevarni.

— **Svoji k svojim!** Dosledno, kakor še nikdar, mora to biti deviza vsakega pravega Slovence. Dolgo smo trpeli, a sedaj je prišel čas, da se osamosvojimo, da napravimo konec slovenski potrpežljivosti! Podpirali smo svoje nasprotnike in jim s tem dajali orožje v roke, ki so ga nam pretekle dni tako predržno, tako obla-stno nastavili na prsi. Zadnjih dni strašni dogodek pa naj nam še enkrat odpre oči, da smo pehali sami sebe v narodni grob s svojo mladostjo in narodno propustinjo. 20. dan septembra meseca 1903. lete bodi nam večern mejnik, ta dan bodi naš prepoved, naše vstajenje! To bo najlepši spome-nik mladima nedolžnima žrtvama, ki sta pali ono zgodovinsko noč! Slovenski trgovci, slovenski obrtniki, na dan, pokažite, da ste Slovenci! Vsi pravi Slovenci smo na vaši strani, vsi bomo vaši odje-malci. Nemci naj le obdrže svoje tevtonske napise. Oni pa, ki so Slo-venoci, oni na dan s slovenskimi na-pisi! Spoznati se moramo, da ne bo več prevar.

— **Gostilničar Bergman na Rožniku** se ne brani slov. denarja, toda slovenskemu občinstvu se kaj slabo priporoča. Sicer pa je ta možak po-tuhnjeno prikrival svojo slovanofob-stvo, a pri zadnjih nemirih in vzpričo padlih nedolžnih žrtev Lundra in Adamiča, ni mogel več brzdati svoje jeze nad Slovenci in se je ostro zadrl: „Jetzt haben die Windischen gekriegt, was sie gesucht haben“. Slovenci, za-pomnite si to! Podpirajte po svoje tega gostilničarja. Na Rožnik naj ho-dijo nemškutarji! — Priporočljive gostine so: na Drenikovem vrhu, pri Čadu, Čonžu in v Švicariji. Slovenci, obiskujte te gostilne!

— **Slovenskega spediterja imamo,** zato je naša dolžnost, da mu omogočimo eksistenco. Dolžnost je torej vseh slovenskih trgovcev, ki naročajo zunaj blago, da naroče svo-jim založnikom, naj jim zanje name-njeno blago pošiljajo samo potom speditorske firme J. Škerlj v Ljub-ljani, Kongresni trg št. 16. Upamo, da ta apel ne ostane glas vpijočega v puščavi! Svoji k svojim!

— **Slovenski trgovci, občujite s svojim osebjem slovensko.** Neki učitelj z dežele je prišel včeraj na-kupovat v priznato trgovino, a ker je trgovci ali poslovođa s svojo bla-gajničarko govoril nemško, je kupca splašilo, misleč, da je zašel v nem-škutarsko trgovino ter je takoj odšel. Kdo ima pri tem škodo?

— **Radi obdolžitve,** da je bil udeležen pri razbitju šip na „schul-vereinski“ šoli v Sevnici, je bil danes dopoldne aretiran tukajšnji plakater Alojzij Smole. Aretovan je bil na ukaz okrožnega sodišča v Celju, ka-mor ga tudi prepeljejo. Slovenci se torej na vseh koncih in krajih zasle-dujejo, nemški druhali v Ptuj, Ma-riboru in Celju pa nihče ne skrivi lasu.

— **Izjema pri dragoncih.** Ga. Adamičeva, ki pa ni v nikakem so-rodstvu z ustrelenim Adamičem, je čula, da je na Sv. Petra nasipu nek slovenski dragonec zelo prizanesljivo postopal napram občinstvu. Prosil je ljudi prav lepo, da naj se razidejo itd. To resnici na ljubo z zadovoljstvom priobčimo, ter pripominjamo, da, ko bi bili vsi dragonci tako taktno postopali, bi ne bilo nikakih pritožb.

— **Občina Mokronog** je imela dosedaj dvojezične pečate in občinsko desko z nemško-slovenskim napisom. Ta deska je morda še iz tistih časov kakor mokronoško graščinsko žezlo. Nekaterim domačinom pa take stare stvari ne ugajajo in zato so nemški napis zamazali, da bo še častitljivejši. Čujemo, da bodo vsled odborovega sklepa odpravili dvojezične spake na uradnih pečatih in občinski deski.

— **V tobačni tovarni** so zave-dene delavke obrnile in potrgale vse nemške napise. Uradniki so jim zaradi tega napravili ostro pridigo. Pa ne bo nič pomagalo.

— **Vdova gospa Hayne** je, kakor znano, plačala poročniku Mayerju 6 K odkodnine za to, da se je takoj iz-selil. Soba je sedaj prazna in bi bilo želeli, da se skoro kdo useli, da ne bi utrpela gospa Hayne še večje škode radi tega, ker je v kritičnem

čas radi pomirjenja razburjenega naroda ukrenila takoj pravi korak.

— **Višek podlega ovadnosti.** Naši zbesneli nemčurji so spravili v „Grazer Tagblatt“ od kraja do kraja slegano infamno laž, da so vodili akcijo glede snemanja nemških tabel gospodje dež. oficial Bukovic, inženjer Viktor Skaberne, poštni kontrolor Jano, sollicitator Tavčar in dr. Košenina. Ne zdi se nam potrebno, da bi te gospode jemali v zaščito, ker se bodo sami zli uspeli braniti pred takimi sumničnimi, registrirali pa smo to lažljivo vest, da slovenska javnost spozna, z kako nizkotnimi sredstvi se bore naši kazinotje. Ker ne morejo znesti svoje onemogle jeze nad onimi, ki so povzročili, da se je v par urah tudi na zunaj poslovenila Ljubljana, hočejo v afero snemanja nemških tabel zaplesti takšne osebe, katerim upajo že z enostavno, če tudi docela neutemeljeno denuncijo škodovati v njihovem službenem položaju.

— **Najlepši odgovor** na nemška nasilstva v Ptuj, Maribor, Celju in zlasti v Ljubljani so darila „Družbi sv. Cirila in Metoda“. Beležimo veselo vest, da je prišlo na naše upravištvo samo tekom tega tedna za gori omenjeno družbo **2076 K 81 v.** — Se je pri nas revnih Slovenceh ljudi, ki imajo kaj srca. Živeli nasledniki!

— **Grški občinski svet** se je včeraj zgrajal nad dogodki in Ljubljani — ptujka, celjska in mariborska kolovajstva mu pa najbrže ugaajo kot nemška junaštva — ter pozival vlado in ministre k masovnemu zoper „slovanski fanatizem“. — Soc. demokrat Resel je izjavil, da se s tovariši pridružuje, v kolikor se gre za obsodbo narodnih izgrediv. Ne morejo pa glasovati za predlog, ker se kličejo v njem na pomoč čimtelj, katerim je ravno pripisovali krivdo na dogodkih. Ljubljanski izgrediv so posledica ptujskih dogodkov. Nujni predlog je bil nato sprejet brez glasov socialnih demokratov, na kar je začel občinski svet razpravljati o izvozu — fekalij.

— **Glas iz občinstva.** Sedaj ko se bliža zima in bo čas nabavit si za naše družine potrebne reči, prosimo, da se nas natančno informira, kateri so slovenski trgovci v Ljubljani in kakšne vrste blago prodajajo, da ne pridejo naši težko prisluženi novci v nepoklicane roke. Odjemalci bomo pa strogo zahtevali od trgovcev, kje naj si ti naročujejo blago, katerega bodo nam prodajali. Obenem naj se spravi v javnost imena onih slovenskih trgovcev, ki podpirajo nemški „Schulverein“ in „Südmärkte“, ker hočemo biti s tem na čistem. Več staršev.

— **50 vagonov** za transport vajakov v Ljubljano ima baje Južna železnica še vedno pripravljenih, vsled česar je nastalo pomanjkanje voz.

— **Konfiskacije v Celju.** Državno pravdnstvo v Celju po vrsti zaplenja vsako izdajo „Domovine“. Posebno hudo je razmesarilo danes nam došli „Narodni list“.

— **V Celju** ležita, tako se nam poroča, v enem tamošnjih hotelov, dva Nemca na smrt ranjena ob zadnjih pretepih. Seve se o vsem tem med Nemci kar nič ne govori. Zadnja „D. Wacht“ roti in pridruža svoje ljudi, naj o dogodkih z dne 20. septembra t. l. popolnoma molče, niti v familiarnem krogu naj se o njih ne razgovarja. Vsekakor značilno. A nič ne hasne. Resnica vendar sili na dan in te je zdaj sila strah korajžne naše germanije.

— **Napadli in težko ranili** so nedeljski nemškonacijni tolovaji v Celju med drugimi tudi visokošola g. Novočana. Vzeli so mu klobuk in pelerino in ga nevarno pretepli. Med napadalci je spoznal napadeni akademika Hrena in nekega Wallanda. Podana je ovadba. — Več ali manj težko so bili ranjeni tudi gostje iz Trbovelj, Hrastnika, Brežice in Krškega: Vidmar (Brežice), Radonovič (Krško), Sorčan (Hrastnik), Pišek (Hrastnik), Moll (Trbovlje) itd.

— **„Nobel“ tolovaji.** „Narodni list“ poroča: Nekega Nemca so vojaki v nedeljo v noči hoteli aretirati. On pa se ni pustil in se je vrgel na tla. Po naključju so mu pri nadaljnjem postopanju sezuli šolenj. In mož, ki je bil drugače silno „nobel“, ni imel niti nogavice. — Takšna banda je faknila v nedeljo po Celju!

— **Veteransko društvo v Vodmatu** je delilo pri nedeljski slavnosti vstopnice s samonemški odtiskom stamplije: „Militär - Veteranenverein Fürst Windischgrätz“ Moste bei Laibach. Tako se opljuvajo Slovenci zaradi par nemškutarjev v društvu. Sploh pa bi že bil čas, da se Slovenci nehamo igrati „male vojske“ po veteranskih društvih. Vsak Slovenec ima menda vendar dovolj, da ga tri leta vlačijo, zasmehujejo in suvajo v cesarski suknji, a ko dosežejo državljansko prostost, se jim pač ni treba več smešiti s paradami.

— **Volilna reforma za štajerski deželni zbor.** Načrt volilne reforme, ki so jo predložile nemške

svobodomislne stranke določa sledečo razdelitev. V skupini mest in trgov je Spodnji Štajer sledeče razdeljen: Maribor 2 poslance; po enega poslanca volijo Radgona, Omurek, Gornja Radgona, Gnas in Strass; trgi Lipnica, Arnoč, Ivica, Vildon, Arvež, Lučane, Sv. Jurij, Celje, Brežice, Sevnica, Laško, Vojnik, Vitanje in Velenje; Slov. Gradec, Slov. Bistrica in trgi Marenberg, Muta, Saldenhofen, Konjice, Šoštanj in St. Lovrenc nad Mariborom; mesti Ptuj in Ormož ter trgi Ljutomer, Rogatec, St. Lenart v Slov. goricih, ptujka predmestna občina in zdravilišče Rog. Slatina; trgi Gornji grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Žalec, Središče in mariborsko predmestje Studenci. Ako bi obveljal ta načrt, bi Slovenci za vedno imeli zagotovljen le en mandat v tej skupini. Glede kmečkih občin je razdelitev sledeča: 1. Omurek, Radgona; 2. Marenberg, Šoštanj, Slovenski Gradec; 3. Slov. Bistrica, St. Lenart, Maribor (2 poslance); 4. Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož; 5. Ptuj, Rogatec; 6. Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško (2 poslance); 7. Konjice, Šmarje; 8. Kozje, Sevnica, Brežice. V splošni kuriji bi dobila Spodnje Štajerska pravzaprav le tri mandate, in sicer: 1. Mesta in trgi: Maribor, Celje, Brežice, Ptuj, Ormož, Slov. Gradec, Slov. Bistrica, Sevnica, Laško, Vojnik, Vitanje, Velenje, Marenberg, Muta, Vuzenica, Konjice, Šoštanj, St. Lovrenc nad Mariborom, Ljutomer, Rogatec, St. Lenart, Breg pri Ptuj, Gornji grad, Ljubno, Mozirje, Žalec, Središče, zdravilišče Rog. Slatina in Studenci pri Mariboru 1 mandat. Sodni okraji Ljutomer, Gor. Radgona, Slov. Bistrica, St. Lenart, Maribor, Konjice, Ormož, Ptuj in Rogatec 1 mandat. Sodni okraji Celje, Marenberg, Slov. Gradec, Šmarje, Šoštanj, Vransko, Gor. Grad, Laško, Kozje, Sevnica in Brežice 1 mandat.

— **Tabor na Veliki Otavi pri Šempasu na Goriškem.** Pred 40 leti se je vršil veličasten tabor na Veliki Otavi. Nad 10.000 ljudi je bilo zbranih. Glavni govornik je bil nepozabni dr. Lavrič. V spomin na ta tabor se priredi ob 40 letnici dne 18. oktobra t. l. na istem prostoru nov velik tabor. Navdušenje za ta „tabor“ narašča med goriškimi Slovenci in naraste gotovo v veliko izpozantno udeležbo.

— **Velikodušen dar.** Gosp. Jakob Bončar v Ljubljani, zastopnik gg. Petra in Vinko Majdiča je podaril za ranjence dne 20. septembra znesek 300 K. — To je res plemenito.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je darovala družba pri „Belem volku“ v Ljubljani znesek 5 K za dovtip, da je bil aretirani ljubljanski slovenski brivec, ker je nekemu Nemcu skrivil en las.

— **Verouk na nemški gimnaziji v Ljubljani** je prevzel začasno kanonik dr. Andrej Karlin.

— **Šolske tiskovine.** Vprašamo ravnateljstva naših srednjih šol, zakaj tiskajo vse svoje tiskovine in izvestja pri nemški tiskovni Kleinmayr & Bamberg. Pozor tudi slovenski pisatelji!

— **Na znanje.** Vsem častitim darovalcem za družbo C. M., za ranjence in za spomenik žrtvam 20. septembra naznanjamo, da izkazujemo vsa tekom tega tedna došla darila danes, ker med tednom ni bilo mogoče.

— **Sokol I v Ljubljani** naznanja, da se prične s ponedeljkom, dne 28. t. m., telovadba tudi za starejše člane.

— **Umrl** je g. Ivan Hladnik, posestnik in lesni trgovec v Logatcu, star 80 let. Počivaj v miru!

— **O negovanju zob pri otroku** je predaval v četrtki na proboj „Splošnega slovenskega ženskega društva“ v mali dvorani „Narodnega doma“ zobozdravnik g. dr. Bretl. V skorinsko zanimivem govoru je poudarjal predavatelj, da ima 95% vseh ljudi slabe zobe. Razpravljal je nadalje o pomenu zob za zdravje in kako se razvijajo zobje. Pri otroku se mora takoj spočeti gledati na čistost ust. Znamerjati ni mlečnih zob, ki so iste važnosti za človeka kot poznejše stalni zobje. Najhujša zobna bolezen je gnitoba, katere glavni vzrok so bakterije. Govornik je nato razpravljal, kako je čistiti zobe, ki jih je treba snažiti po vsaki jedi. Razne ustne vode imajo le to dobro, da ne škodujejo, če se pa hoče zobe očistiti, treba je rabiti krtačico ali zobotrebec. Da postanejo zobje dobri, je potrebna izdatna raba njih. Zato ne dajaj otroku sladkarij, kakor naj jih tudi mati nikdar ne je, ko nosi otroka pod srcem. Predavatelj je govoril nato, kako je treba skrbeti, da se ozdravijo oboleli zobje in priporočal, naj bi se pri nas za otroke postavili šolski zobozdravniki, kakor jih imajo že po Angliškem, Švedskem itd. Nato je s skriptikonom kazal in pojasnjeval razno zobovje prav in neprav srabčeno, razne zobne bolezni in zdravljenja. Poslušalci in poslušalke so z velikim zanimanjem sledili interesantnim nankom in svetom in so se predavatelju na konci

zahvalili s burnim ploskanjem. Predavanje je bilo bolj slabo obiskano, da bi bilo valed svoje zanimivosti zaslužio najlepšega poseta. Nekaj so varok seveda sedanje razmere — dijaštvo mora biti ob 6. svečer doma — vendar je menda drugih ljudi tudi toliko v Ljubljani, da bi napolnili štalično dvorano v Narodnem domu.

Med udeleženci pri predavanju so bile večinoma dame, članice prireditelne družbe, ki je priredilo predavanje z ozirom na razstavo „Otrok“. — **Računsko listo družbe sv. Cirila in Metoda** so nadalje naročile sledeče tvede: a) iz Ljubljane: restavr. Tratinik; gost. pri „Roži“; „Narodni dom“; Jerica Fortuna, Vodovodna cesta 26; hotel „Lloyd“; hotel „Seidel“; gostilna Zupančič; gost. pri „Lipi“; hotel „Ilirija“; restavracija Auer; „Narodna kavana“; restavr. Perles; gost. Križ; restavr. na južnem kolodvoru; gostilna pri „Starem Tišlerju“; restavr. Friedl; kavana „Evropa“; iz dežele: Franja pl. Pilbach, Vrhnika; Lojsika Leon, „Narodni dom“; Maribor; podružnica Turjak; Ivan Pogorelec, poštni pristav Sodražica; Matevž Lončar, Tržič; Leopold, višji natakar Trst, oita die Trieste; Ant. Pogačnik, župan in gost. Podnart; Anton Valenčak, Slov. Gradec; Ivan Koklič, Novo mesto; Ant. Lampe, Črni Vrh; Josip Pehani, Žuženberk; Krišič, gost. v Šiški; Maks Ličen, Rihenburg.

— **Funk v harmoniji.** V prvi letni harmoniji v „Glasbeni Matici“ se je letos priglasilo tudi več starejših gospodov. Sklenilo se je zato, da se priredi poseben paralelni razred za odrasle, seveda le, če se jih oglasi zadostno število. Vabimo toraj vse, ki čutijo veselje za študij harmonije, naj se priklase pri vodstvu „Glasbene Matic“.

— **Koncert,** ki ga je nameravala „Glasbena Matica“ prirediti z novim koncertnim orkestrom v nedeljo v „Unionu“, se je zaradi splošne narodne žalosti preložil na četrtek, dne 1. oktobra.

— **Grubarjev kanal** so popolnoma zajezili, da teče sedaj vsa voda preko mesta. V posameznih mlakah poskušajo loviti tam zastale ribe. Struga je deloma že suha in delavci so že pričeli s poglobitvijo tal. Delo vidno napreduje, ker ga lepo jesensko vreme znatno pospešuje.

— **Mesto cesarske — črna zastava.** G. Martin Sušnik, ki je na zvoniku šentjakobske cerkve snel cesarsko zastavo ter obesil na njeno mesto črno, nam naznanja, da ni ključarski pomočnik, temuč tesar. Tudi izjavlja, da bo vihrala ta črna zastava ob cesarjevem jubileju in pri odkrivanju cesarjevega spomenika.

— **Zaloga čevljev v Stritarjevih ulicah št. 9,** bivša Mödlinska zaloga, je odstranila vse nemške napise. Poslovodja g. Kraljevič je naroden Hrvat.

— **Zahvala.** Akademikemu ferijalnemu društvu „Bodočnost“ so darovali gg.: Dr. Pipenbacher, profesor v Ljubljani 10 K. Vesela družba v Hočah mesto udeležitve veselice pri Sv. Janžu na Dravskem polju po med. Novaku 3 K. Dr. Koderman, odvet. koncip. v Ptuj 2 K. Voršič Alojz, osmošolec v Ljubljani 1 K. Gdč. Jerica Visenjakova, učit. kand. v Ljubljani 10 vin. Iur. Volčič v Mariboru 40 vin. Vsem p. n. darovalcem izreka za blagohotno naklonenost najsrčnejšo zahvalo odbor akad. ferijalnega društva „Bodočnost“ iur. Vekoslav Šumenjak, t. č. predsednik; stud. vet. Anton Sok, t. č. blagajnik.

— **Delavsko podporno društvo v St. Vidu pri Ljubljani** priredi v nedeljo, dne 27. septembra t. l. vinskotrgatev v gostilni g. Frana Šusteršiča p. d. pri Slepem Janezu v Zasužah. Ker zaradi kratkega časa veselice z ozirom na narodno žalovanje ni bilo mogoče preložiti, odmenil je odbor vse čisti dobiček te veselice za ranjence ter spomenik narodnih žrtv. Začetek ob 3. popoldan. Vstopnina prosta. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo.

— **Trtni les za krmo.** Kakor poroča že „Kmetovalec“ z dne 15. t. m. je trtni les v zmletem stanju dobra in tečna krma za molzno in vprežno živino. Da se v uporaba trtnega lesa kot krme udomači tudi pri nas, zlasti letos, ko krme povsod primanjkuje, je o. kr. poljedelsko ministrstvo za našo deželo nabavilo štiri velike stroje za mletje trtnega lesa pri tvrdki R. Sack na Dunaju. Vsak stroj rabi 4 konjske sile za svoj obrat in izdeli pri tem v eni uri 350 kg lesnega zdroba, ki zadostuje za en dan in 35 glav odrasle goveje živine. Kdor ima torej kako pripravo in ceno gonilno moč, n. pr. vodno kolo in bi hotel prevzeti mletje trtnega lesa za vinogradnike svojega okoliša, zglaš naj nemudoma pri o. kr. viinarskem nadzorniku g. B. Skaličkom v Novem mestu in mu naznani, kakšno gonilno moč da ima in kje se ta nahaja, kakor tudi kako pristojbino bi zahteval za mletje lesa (za 100 kg

lesnega zdroba). C. kr. poljedelsko ministrstvo postavi stroj brezplačno na mesto in si pridrži le lastninsko pravico do stroja, vinogradniki, ki se ga poslužujejo, plačajo pa delo in gonilno silo dotičnemu podjetniku. Seveda imajo prednost občine ali kmetijska društva, ki reflektirajo na tak stroj.

— **Uboj pri Kopru.** Kakor vsako leto, se vrši tukaj ves teden običajni semenj z lesom, posebno z vinskimi posodami. Na prvi semanju dan t. j. 20. t. m. so tu nastanjeni kranjski trgovci pogrežali svojega tovariša trgovca Andreja Rupnika, doma iz Hotedrišice blizu Logatca. Vse iskanje in povpraševanje je bilo zaman in brezuspešno. Drugo jutro se je raznesel glas po mestu, da so našli v jarku v bližini Kopra mrtvega moškega. Ko so prišli njegovi tovariši na kraj nesreče, so takoj spoznali v mrtvecu A. Rupnika. Truplo so prenesli v kopalniščno kapelo, kjer je zdravnik konstatiral, da je bil Rupnik zavratno ubit. O napadalcu ni sluh ne duha. V znak žalosti so palopale iznad skladišč trgovcev črne zastave. Pri pogrebu je bel vrli dijaški zbor ganljivo žalostinko „Blagor mu“. V znak počestčenja rajnika so nabrali požrtvovalni učiteljskiški mesto nagrobnega venca za družbo sv. Cirila in Metoda 13 K 60 via. in tej vsoti je pridral g. Peter Tavčar, trgovec iz Trsta 1 K.

— **Javniški „Sokol“** je preložil svojo javno telovadbo na mesec oktober in to v znak sožalja z žrtvami 20. septembra.

— **Velikanski krompir** je pridelal gostilničar Plankar na svoji njivi pod Rakovnikom. Eksemplari, ki tehtajo nad kilogram, niso nič redkega med njimi.

— **Opozorimo vse one,** ki bi hoteli kupiti v krasnem trgu na Spodnjem Štajerskem dve hiši, dalje velik kamenolom in prostorno tovarno z dvonadstropno hišo. Vse jako dobičkonosno in se proda samo zaradi lastnikov visoke starosti. Slovenci skrbite, da posestva ne pridejo v nemške roke. Več pove inserat.

— **Odbor strelskega in keglaškega kluba „Hrastnik-Dol“** je sklenil v svoji seji dne 24. t. m. z ozirom na vojaška postopanja v Ljubljani opustiti nameravano „trgatev“ ter v ta namen darovati nedolžnim žrtvam 20 K.

— **Vinska letina na Vipavskem** je letos izredno bogata. Pridelalo se je toliko grozdja, da ljudem primanjkuje posod, da bi spravili letošnji bogati vinski pridelek. Stari ljudje ne pomnijo tako velike vinske letine. — Krčmarji in vinski trgovci naj se sedaj potrudijo na Vipavsko ter rešijo kmeta, ki mu primanjkuje posode.

— **Za opeklina** je umrla 11-letna Regina Pongrac v Planini pri Ptuj. Na paši so otroci zažgali suhljad in deklica je prišla z obleko preblizu ognja in se užgala. Ker ni bilo nobene pomoči, se je opekla do smrti.

— **Po sodniški obravnavi.** Včeraj se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem med ženo nekega peka in nekim dimnikarjem obravnava zaradi žaljenja časti. Ko je sodnik nasprotujoči si stranki poravnal, sta odšla domov. Ko prideta v vežo, stanujeta namreč obe stranki v eni hiši, takoj pripelje ženska dimnikarju krepko zausnico, ta pa skoči vanjo in jo zgrabi za vrat. Na ženskinu kričanje so stranke prišle na lice mesta in vsled tega je začasno nastal zopet mir, obe stranki se pa še ponovno snideta pri sodišču.

— **Izgubljeni in najdeno.** Potnik Henrik Schwinshackel je izgubil črno pelerino in palico. — Gospa Suzana Hrovatova je izgubila zavitek z dvema novejima peresoma. — Delavka Amalija Kukovičeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Cerkovnik Fran Režišnik je našel v cerkvi pri Sv. Krištofu črn dežnik. — Zasebnik g. Beno Fino je našel pred svojim stanovanjem zavitek raznega moškega umazanega perila. — Najdena sta dva skupaj se držeča ključa. Dobita se na osrednji policijski stražnici. — Orožniški postajevodja g. Makso Grobler je izgubil denarnico z manjšo vsoto denarja.

— **Ušla** je predvčeršnjim zelenajajna papiga (tyrika). Kdor jo ujame, naj jo odda proti nagradi na Bregu št. 8.

Poziv.

Kdor je videl, da je polkovnik Radičević malo pred ugodnim streljanjem ubogih žrtv govoril s porečnikom Mayerjem, ali bil vsaj v njegovi bližini, se nujno pozivlje, da se oglasi na magistratu ter stvar pove. Na ta način se dobi kar najjasnejša slika vsega dogodka. Ravno tako naj se zglaš tudi oni, katere je vojaštvo na ta ali oni način ranilo.

Drobne novice.

— **Hrvaški slušatelji zagrebškega vseučilišča** so sklenili poslati ministrskemu predsedniku spomenico, v kateri izjavljajo, da bodo nadaljevali narodnostni boj na domačih tleh, toda na vseučilišču ni prostora za nje, dokler se ne izpolnijo njihove upravičene zahteve.

— **Volitev predsednika v Zedinjenih državah.** Ker so vsi Nemci in Irci Severne Amerike sklenili, da bodo glasovali za Bryana, je njegova izvolitev precej sigurna.

— **Kolera na Ruskem.** V kadetni šoli v Petrogradu je zbolelo 40 gojencev za kolero.

— **Sodna obravnava proti knezu Eulenburgu** je veljala 89.700 mark.

— **Grozovit vihar** je razsajal na Filipinskih otokih ter zahteval tudi mnogo človeških žrtv. Ker so vse brzojavne naprave razdrte, ni mogoče dobiti podrobnih poročil.

— **Nesreča na mestni železnici.** Na električni železnici v Fildelfiji sta trčila skupaj dva voza. Ubitih je 7, ranjenih pa 72 oseb.

— **Zarota zoper španskega kralja.** Blizu Biarica so prijeli španskega anarhista Canatravo, ki je pridobival ljudi za zaroto, ki bi naj umorila kralja Alfonza. Pri anarhistu so dobili revolver in bodalo.

— **Grol Vitte** bo baje v najkrajšem času reaktiviran.

— **Kolera** je nastopila tudi v rusko-pruskih obmejnih krajih. V Sossnovicah je zbolelo za kolero že 40 oseb, izmed katerih jih je umrlo 13. V petrogradskih mrtvašnicah leže mrtveci na kupih.

— **K otvoritvi turškega parlamenta** se baje odpelje iz Bosne in Hercegovine mnogo opozicijskih Srbov in mohamedanov. S seboj vamejo spomenico, v kateri zahtevajo, naj stori turški parlament korake, da se Bosna in Hercegovina spravite zopet pod oblast turške države.

— **Bogata berčica.** Na Dunaju je umrla 86letna vdova Gognel, ki se je preživljala deloma z berčatenjem. V njeni zapuščini so našli 300.000 K.

Razne stvari.

* Koliko zlata in srebra se pridobiva v Avstriji. Glasom Statistike, ki jo je izdalo ministrstvo za javna dela o rudarstvu, se je pridobilo leta 1907. v Avstriji 307.109 metrskih stotov zlate rude v vrednosti 615.926 kron, za 60.000 K manj kot l. 1906. Srebrne rude se je dobilo 133.804 metrskih stotov, v vrednosti 2.798.149 K. Produkcija zlata je v privatnih rokah, in skoraj vsa na Češkem, namreč 99.87%, dočim se je ostalih 0.13% pridobilo v Solnogradu. Tudi produkcija srebra, ki jo ima v rokah erar, je večinoma na Češkem, namreč 99.37%, na Tirolskem pa 0.63%.

* Časopisi, dopisnice in tisk. Glasom najnovejše poštne statistike porablja Nemčija največ dopisnic, namreč eno milijardo in 394 milijonov na leto. Anglija porabi 800 milijonov, Zedinjene države 712 milijonov, Japonska 665 milijonov, Avstrija 376 milijonov, Indija 104 milijone, Francija 39 milijonov, Italija 35 milijonov. — Največ pism razposilja Zedinjene države, namreč 5 milijard 302 milijona. Druga je Anglija z 2 milijardami 694 milijoni, petem Nemčija 1 milijarda 967 milijonov, Francija 1011 milijonov, Rusija 474 milijonov. Tudi glede časopisov nadkriljuje Amerika vse ostale države, ker izdaja na leto nad štiri milijarde časopisov. Takoj za Zedinjenimi državami pride Francija, ki izdaja na leto 1 milijardo 745 milijonov časopisov.

* Letati je hotel. Farmer Arish Wheeler v Greenwich, Conn., v Ameriki si je izdelal par velikih peroti, o katerih je upal, da bo letel po zraku kakor ptič. Da te peroti preskusijo, je potem, ko si jih je pritrdil na hrbet, odšel na streho stojega hleva, toda od tu je padel naravnost v reko Mianus, kjer bi prav gotovo utonil, ako bi mu njegov sosed še v pravem času ne prišel na pomoč. Wheelerja je v glavi zavrelo, ker je v novejšem času vedno čital poročila o raznih zrakovlovih in poleg tega je bilo zadnje dni tudi neznošno vroče. Ko je padel v vodo, se je njegovo navdušenje za zrakovlovstvo ohladilo.

* Pismonoša z letno plačo 140.000 kron. Tako drago plačane pismonoše imajo Zedinjene države v Alaski. Seveda mora iz tega denarja plačevati vse stroške, ki jih zahteva njegova služba. Ti stroški niso majhni. Dvakrat na mesec mora prevoziti na saneh po snegu in ledu 680 km, in sicer ima v sani uprežene pse. Vsakokratna vožnja traja teden dni. V ta namen si mora držati hraniti na stotine psov, tako da mu od velike plače pri znani draginji v Alaski pač malo ostane.

* Sladoled je poleti eno najbolj osvežujočih sredstev. Ako je namerjano iz vode narejen iz smetane in mleka, potem je obenem zelo redilen. Zdravju škodljiv je sladoled lahko, ako voda, ki so jo porabili zanj, ni čisto dobra. Presenetilo so lani preiskave Italiane Baldonija v Rimu, ki je našel v sladoledu sledove svinca. Pogosto uživanje takega sladoleda, ki ima v sebi svince, povzroča nakopičenje te strupene kovine v telesu, ker je ni mogoče lahko in hitro zopet odstraniti iz njega. Potem pa je povod najrazličnejšim težavam, ki si jih navadno razlagamo krivo, ker noben človek najprvo ne misli, da je led vzrok obolevnosti. Zato je treba neprestano kontrole orodja, ki služi za izdelavo sladoleda, ker nastane zastrupljenje s svincom pač po kakem svinčenem stroju ali kaki taki posodi.

* Zdravljenje živčnih bolečin je za zdravnika jako hvaležno polje, radi česar jih je cela vrsta sredstev in metod v to svrhu priporočanih. No, to je tudi dobro: kadar eno ne pomaga, pomaga drugo. V »New York Medical Journal« hvali zdravnik dr. Golden neko starejšo metodo, namreč vbrizgavanje kloroforma v boleče kraje telesa. On je dosegel s tem pri čeli vrsti slučajev trajne uspehe, in sicer kakor pri bolečinah obraznih živcev, tako pri bolečinah medrebrnih živcev in pri ischias, zloglasni živčni boleznih v kolkih. — Pri tej priliki moramo opozoriti tudi na električni tok kakor izvrstno sredstvo proti živčnim boleznim, seveda le, ako je v rokah v elektroterapiji vseskozi izkušenega zdravnika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Baron Beck konferira.

Dunaj, 26. sept. Min. predsednik Beck je danes konferiral s predsednikom državnega zbora dr. Weisskirchnerjem. Ob 12. so se zglasili pri njem zastopniki nemških strank v češkem deželni zboru. Zahtevali so, naj se nemudoma odgodi češki deželni zbor.

Razpad Beckovega ministrstva.

Dunaj, 26. septembra. Naš poročevalec je izvedel iz najzanesljivejšega vira, da je padeo celokupnega ministrstva gotovost, da bi baron Beck ugodil zahtevi nemških poslancev, da se odgodi češki deželni zbor. V tem slučaju namreč takoj podasta svojo demisijsko oboja češka ministra dr. Fiedler in Prašek.

Se že umičejo!

Dunaj, 27. septembra. Listu »N. Wiener Tagblatt« poročajo od meročajne vojaške strani, da poročnik Mayer v kritični noči sploh ni dal povelja »Feuer!«, marveč da je splošno »nervoznost« (?) vojakov povzročila, da so proti povelju rabili orožje in streljali. Dalje pravi list, da je dognano, da je poročnik Mayerja dejansko napadla množica in da je vojaštvo obmetavalo s kamenjem. V tem položaju je dal Mayer povelje »schiessen«. Del moštva, ki je bil vsled neprestanih atak s strani občinstva in vsled obmetavanja (?) s kamenjem skrajno razburjeno, je nato takoj jel streljati, ne da bi čakal na predpisano povelje »fertig, an, Feuer!« Poročnik Mayerja torej ne zadene nobena krivda. (Po teh oficijoznih vesteh je torej Mayer najneodolnejše jagnje. Dobro. Naj se vladni listi in meročajni krogi le trudijo oprati zamerca, bo njih blamaža tem večja, ko spravi preiskava, ki se že vrši, na dan vse golo in čisto resnico. Takrat bo gotovim gospodom brez dvoma vzelo sapo! (Opomba ured.)

Češki namestnik obsoja Nemce.

Praga, 26. septembra. Deputacija čeških poslancev je bila danes pri namestniku grofu Coudenhoveju, da protestuje proti škandaloznemu vedenju nemških poslancev v včerajšnji seji deželnega zbora, ki so med zborovanjem prepevali »Die Wacht am Rhein«. Namestnik je odgovoril, da deli ogorčenje z deželnim maršalom princem Lobkowitzem nad brezskupnim vedenjem nemških poslancev.

Ali bodo merili z enakim merilom?

Praga 26. septembra. Nemci so razbili žipe in odstranili napis na poslopju češke »Besede« v Liberioh. Vsa češka javnost pričakuje za napetostjo, da bo sedaj državna oblast postopala proti Nemcem z isto strogostjo, kakor v Ljubljani proti ubogim Slovincem.

Poskušene demonstracije v Celovcu.

Celovec, 26. septembra. Tukaj so snodni hoteli prirediti protislovenske demonstracije. Ker pa je bilo

vojaštvo pripravljeno, so demonstracije opustili. Politi so s tinto pisarno odvetnika dr. Brejca in razbili napis na pisarni.

Volilna reforma na Ogrskem.

Budimpešta, 26. septembra. Glasilo socialnodemokratske stranke »Nepeszava« podaja vsebino po grofu Andrássyju sestavljenega načrta volilne reforme. Volilna reforma sloni na pluralnem volilnem sistemu. Vsak državljan, ki je dovršil 24. leto, ima po 1 glas ne glede na to, ali zna pisati in čitati ali ne. Analabeti volijo posredno po volilnih možeh. Po štiri glasove imajo oni, ki so dovršili spodnje razrede srednje šole, dalje oni, ki so večši pisarja in čitanja in plačujejo po 20 K davka, dalje oni, ki imajo v službi vsaj eno osebo. Teh volilcev je 866.000. Kdor je dovršil srednjo šolo ali plačuje 100 K davka, ima 5 glasov. Teh volilcev je 117.000. V osem je 4 milijone volilcev. Po tem načrtu bi imeli Madžari 68%, Nemci 10%, Slovaki 10%, Romuni 7%, Malorusi 0,5%, Hrvati 1% in Srbi 3% volilcev. Vladni listi priznavajo, da so informacije »Nepeszava« točne. Uvedla se je preiskava, kako je »Nepeszava« dobila v roke podatke o volilni reformi.

Izrazi sožalja.

Split, 25. septembra. Vječna slava bila vašim narodnim mučenicima, koji padoše, braniči slobode otačbine. — Srednješkolska omladina.

Porega, 25. sept. Vaša tuga naša je. No iz pušče krvi mučeničnice radja se zora zlatne slobode. — Hrvatski Sokol.

Sarajevo, 25. sept. Oduševljeno muževnim postupom braće Slovenaca, kliče: živili! Slava Adamci! — Starčevićansko djačstvo.

Požega, 25. sept. Grozimo se od divjakkog nedelja Vaših, najmilija nam braćo i naših krvnika, pa iskreno delimo s Vami neizkazanu tugu za neprežaljenim bratom — Hrvatsko pjevačko društvo »Vjenac«.

Merna, 25. sept. Prokletstvo našemu narodnemu sovražniku, a nad padlim žrtvami svoje največje sožalje. — Društvo »Ipava«.

Zagreb, 25. sept. Bol, koja je stigla bratski nam slovenski narod, osjećamo i mi. Pale žrtve znakovi su kulturnom oslobodjenja Slovenije, Slava narodnim žrtvama! — Sluša telji Zagrebačke višje trgovačke škole.

Makarske, 25. septembra. Iz krvi, pravedno polivene za slobodu Slovenije i njezinih posestrina, nikla je i ničie čie herojska mlada vojska Slovenaca, Hrvata i Srba, koja će oduphati neprijateljsko tutorstvo i zlobu naših domova. Slava mučenicima! Živila Slovenija! — Za mjesni odbor napredne stranke: Pekić, tajnik.

Belgrad, 25. septembra. V duhu smo z Vami in bratski delimo tugu. Dal bog, da nedolžno prelita kri spodbudi na bratski objem vseh političnih strank za odlično delo. Vezni spomin narodnim mučenicima! Prokletstvo sovrugu naroda! — Belgrajski Slovinci.

Korčula, 25. septembra. Ogorčena radi okrutnosti, koja je pouzrokovala prolitbu bratske, nam slovenske krvi, pridružuje se obćoj tuzi uz uvjerenje, da će i nama na jugu jednom svanuti dani zajedničke sreće u slobodnom narodnom jedinstvu. — Hrvatska čitaonica.

Zagreb, 25. septembra. Primi izražaj najiskrenije sućuti u teskoj nesreći, koja je u črno zavila bratstvu bijelu Ljubljanu. — Dr. Amruš.

Praga, 25. septembra. Mlade žrtve brutalnega naskoka nemškega vojaštva na slovensko ljudstvo, vpijoče po svoji pravici, napolnjujejo nas z globoko žalostjo. Moško Vaše vedenje in vsega občinskega sveta vzbujajo v nas najvišje spoštovanje. Iz zlate češke Prage pošiljamo v belo Ljubljanu bratski pozdrav. Živio! — Poslanec dr. Hajn.

Krilojesenice, 25. septembra. Stopro danas na povratku iz izbornog kotara zaznadoh zač emerne dogodjaje u vašoj Ljubljani. Srce mi je krvavilo nad teškom sudbinom mučeničke braće Slovenaca. Krv prolivena za narodna svetinja, nije ostala nikad bez ploda a svaka sila do vremena. Moje najiskrenije saučesće vašim tužnim danima. — Zastupnik Ivanišević.

Gorica, 22. septembra. Slovenski klub, zbran pred slavnostno otvoritveno sejo deželnega zbora izreka globoko sožalje na nedolžnih žrtvah in protestuje proti protu brutalnemu nastopu orožne sile. V Ptujui ni bilo cesarskih bajonetov, da bi varovali Slovence pred nemško razdivjanostjo. V Ljubljani pa so pokale puške, ter morile nedolžne ljudi. Ali iz prolite krvi najvstaa narod k novemu življenju in vztrajnemu delu za narodno in gospodarsko osvobodje. — Gabršček, Franko, Gregorin, Kovač, Križnič, Obljubek, Šavnik, Alojzij Štrekelj, Josip Štrekelj, predsednik izvrševalnega odbora stranke statoprávni pokrokové.

Brno, 25. septembra. Poslanci čeští na sněmu markrabství morav-

ského jménem českého lidu na Moravě projevuji slovenskému národu v těžké chvíli svoje sympatie a ujistují svoji solidaritu v zápasu proti křivdě a bezpráví. — Dr. Žaček, dr. Stranický, Staněk.

Zagreb, 24. septembra. Sveukupno napredno gradjanstvo plače zbog žrtava i osjećae se solidarnim sa teškom borbom braće Slovenaca. — Hrvatska naprednjačka čitaonica.

Reka, 24. septembra. V ime pučanstva prvog primorskog kotara a na naročitu želju njegovih izbornika častim se Vašoj velemožnosti izraziti najiskrenije bratsko saučesće usljed kobnih dogodjaja, koji su savili u crninu slovensku prestolnicu. Ogorčeno prekljnjamo divljačtvo tamošnje njemačke soldateske. — Erasmo Barčić, narodni zastupnik.

Split, 24. septembra. Hrvatski Split udioništvuje usrdno golemoj žalosti vaše Ljubljane oplakujuć, nevine žrtve, poginule pri izkazu rodoljubnoga osjećanja. Slava mrtvim iskrenom željom, da ovaj zgodjaj složi sve Slovence proti zajedničkomu neprijatelju. — Načelnik dr. Mihaljević.

Sv. Ivan Zelina, 24. septembra. Najdublja sućut braći Slovincima. Na vrlim žrtvama osudjujemo brutalni postupak Nijemaca, žednih slavenske krvi. — Gradjanstvo Svetoga Ivan Zelina.

Kastav, 24. septembra. Danas sakupleno zastupstvo šalje braći Slovincem u ime općine Kastav povodom krvavih dogodjaja najiskreniju sućut. Slava mučenicima. — Jelušić, načelnik.

Senožede, 24. septembra. Skrajno ogorčeni nad nedolžnim umori izrekaomo svoje sožalje mili našim domovini in upamo in želimo, da zbog te nedolžne prelite krvi zasije ji lepše solnce, da se otme more nemčurstva in nemškega nasilstva. Proč z birokratizmom, proč s tako nemško kulturo. — Izobraževalno društvo v Senožechah.

Mokronog, 24. septembra. Pevski klub zgraža se na nemškem nasilstvu. Iz krvi nedolžnih žrtav naj izplamti žar edinosti in bratstva. Imeni Adamci in Lunder ostanita neizbrisni v zgodovini kruto teptane domovine slovenske.

Zagreb, 24. septembra. Dolje s modernu barbarskim krvnicima slovenstva! Slava narodnim žrtvama. — Centralni odbor srednjškolskog naprednog djaštva.

Barokovje, 24. septembra. Vječnaja pamjat narodnim žrtvam. Bratje, nedolžna kri iz groba vpije, objemite se. Sloga pokazi tuju vrata. — Barokovljanski mučeniči.

Varaždin, 24. septembra. Tuga vaša tuga je i naša. Neka prolivena krv vaših sinova ojača svijest slovenskoga naroda i učvrsti našu slogu protiv zajedničkih nam neprijatelja. — Organizacija pristajahrvatskosrbske koalicije u Varaždinu.

Osek, 24. septembra. Za dom tek živi, tko je umro zanj. Slava žrtvama! Smrt dušmanima. — Šandor Lovášen, urednik »Narodne Obrane«.

Praga, 25. septembra. Obćinski svet kraljevskoga glavnega mesta Prage je izrazil v svoji seji dne 22. septembra 1908 beli Ljubljani najodkritosrdnejše simpatije v njenem boju za svete pravice bratskega naroda slovenskega in njegov jezik, ter je izrekel obenem najglobokejše sožalje nad nesrečnimi žrtvami, katere so bile po krvavem zadržju oborožene sile (moči) uničene (usmrćene). — Župan dr. Karel Groš.

Smichov, 25. septembra. Sdělte obyvatelům projev našich hlubokých sympatií nad prolitou vřelou slovanskou hrví, barvící vlašbu bratské bílé Ljublani. — Narodní socialisté s volebním okresu na Smichove.

Šibenik, 25. septembra. Delimo žalost Ljubljane i slovenskog naroda nad žrtvama nasilja i nepravde. Želiti je, da svi Slaveni bez razlike stupe kao osvetnička falanga protiv zajedničkog drskog neprijatelja. — Načelnik dr. Krstelj.

Lokec na Krasi, 25. septembra. Ogorčeno nad nezasišanim in nečloveškim ravnanjem c. kr. vojaštva nasproti slovenskim prebivalcem stolnega mesta, izraža podpisano reprezentantu meščanov najglobokejše soćute. — Županstvo občine Lokec na Krasi. Župan: Anton Muha.

Lokec na Krasi, 25. septembra. Zgražaje se nad nezasišano krutostjo c. kr. vojaštva ob krvavih dneih v beli Ljubljani izraža mestnemu svetu najglobokejše sožalje. — Za odbor bralnega društva »Tabor«: Predsednik: Slavoj Praprotnik.

Zagreb, 25. septembra. Simpatije svih plemenitih ljudi vaza su na strani potlačenih. Zato će ljubljansko krvoprolieće Slovincima koristiti a Njemcima škoditi. Nijedan nije dočekaao slobode bez velikih žrtva. Tako će i Slovincima sunce slobode niknuti iz prolivene krvi narodnih mučeniika. Slava mučenicima! — Klub Cirilo-Methodskih zidara.

Kostajnica, 25. septembra. Svakog zgodom su tudjinci složni protiv nas, pa neka nam i pale slovenske žrtve od njemačke soldateske budu

večni memento, da mi svi Slaveni morarije a napose Slovenac i Hrvat, mora biti brat i brat protiv tudjinka. — Hrvatski Sokol v Kostajnici.

Zagreb, 25. septembra. Članovi Starčevićeve hrvatske stranke prava svih slojeva, sakupljeni na svom velikem gradjanskom sastanku 24. rujna a u prisuću svojih narodnih zastopnika spomenše se uz najveće oduševljenje prvom redu svoje najmilije i najbliže braće Slovenaca i njihovih težkih dana kušnje. Starčevićanci, koji već po svom političnom programu izpovjedamubratstvo i jedinstvo Slovenaca i Hrvata, žale iz svog raztuženog i ožalošćenog srca nevine žrtve, poginule za čast svoje — dakle naše — zajedničke otačbine u Ljubljani, te prosvjedujući proti tudjinskom nasilju, kliču Slava prolivenoj krvi braće Slovenaca kao jamstva bolje budućnosti. — U ime svijui: Dr. Josip Frank.

Kanal, 22. septembra. Trg žaluje. Trgovine zaprte. Kanal zavit v žalne zastave, prisostvuje v duhu pogrebu nesrečnih žrtav. — Županstvo Kanala.

Kobarid, 23. sept. Obćinski zastop trga Kobarid obsoja brutalni nastop vojaštva ter se strinja popolnoma s sklepom mestnega starešinstva ljubljanskega.

Vipava, 23. septembra. Izrazujoč svoje ogorčenje nad prelito nedolžno krvjo, beli Ljubljani iskreno sožalje. Obćina Vipava, župan Petrovčič.

Bovec, 23. septembra. Čutimo, žalujemo z Vami. — Obćina Bovec, A. A. Mlekuš.

Litija, 22. septembra. Pod silnim vtiskom strašnih grozodejstev v Ljubljani protestira z ogorčenjem proti brahijalni sili vojaštva nad mirnimi Slovinci — občinski odbor Litija, Franc Slanc, župan.

Rudolfovo, 23. septembra. Mestno županstvo novomeško izreka povodom nečuenih dogodkov v Ljubljani svoje skrajno ogorčenje nad postopanjem vojaštva in ob enem iskreno sožalje povodom smrti nedolžnih žrtav nasilstva. — Županstvo novomeško.

Melnik, 23. septembra. Prosim, da tolmačite izraz mojega vročega sožalja o zgubah in krivicah, katere so se zgodile našim najiskrenjšim prijateljem Slovincem. — Poslanec Kotlar.

Blatná, 22. septembra. Žalujem s slovenskim narodom za nedolžnimi žrtvami. Obetam sam in tudi v imenu kluba solidarnost z Vami proti skupnemu sovražniku. — Poslanec Kalina.

Kralovské Vinohrady, 22. septembra. Sprejmite izraz našega najglobokejšega soćutja in sporočite slovenskim bratom v Ljubljani odkritosrdne simpatije. — Za češke opozične poslance: Kľofáč, dr. Baxa, Choc, dr. Sviha, Tůma, Spirhanzl, dr. Sobótka, Prunar.

Colje, 22. septembra. V imenu štajerskih Slovincov sporočamo slovenski Ljubljani zaradi veličastnega nastopa za čast slovenstva navdušeno zahvalo in izražamo obenem z ogorčenjem svoje najiskrenjšje sožalje nad krivičnim prelivanjem slovenske krvi slovenski prestolici. — Izvrševalni odbor narodne stranke za Štajersko.

Zagreb, 22. septembra. Duboko pretreseni dogodjajima izazvanim od soldateske, pridružujemo se u ime svih naprednih Hrvata, žalosti braće, želeći solidarnost svih Slovenaca i Slavena u borbi za emancipaciju od zajedničkoga neprijatelja. — Predsjedništvo hrvatske pučkennapredne stranke.

Zagreb, 22. septembra. Cijeli hrvatski narod s gražanjem i duboko osjećanom boli prosvjeduje proti brutalnosti njemačke soldateske, nahučkane na bezsvijestno upravo zločinačko ubijanje nevinih, šaljemo Vam izrazaj bratske ljubavi i duboke sućuti nad palim žrtvama, kojima kličemo slava im! — Klub Hrvatske stranke Prava.

I. izkaz darov, poslanih podpisanemu vodstvu za dne 20. t. m. ranjeneg žrtve, ki se zdravijo v deželni bolnici. Darovali so p. n.: Nastavljenici tvrdke Franc Ksav. Souvan v Ljubljani 10 K; Polajnar Karel, kavarna »Prešeren« 20 K; Ivan Soklič, trgovec v Ljubljani, nabral v gostilni Ant. Zupana 15 K; A. F. und J. K. 12 von mitführenden Deutschen 14 kron; Fran Križe, nabral v Postojni 14 K; Adolf Hauptmann, veletržec v Ljubljani 100 K; Edmund Kavčič, trgovec v Ljubljani 20 K; dr. Oton Papež, c. kr. sod. tajnik v Ljubljani 10 K; Franc Golob, trgovec v Ljubljani 5 K; Karolina Treo, trgovka v Ljubljani 10 K; uradništvo »Gospodarske zveze« v Ljubljani 25 K 10 v; Andrej Ažvan, katehet meščanske šole v Postojni 2 K; Josip Zadel v Gorici 25 K; Alojzij Zajec, veletržec v Spodnji Šiški 50 K; Franjo Tomšič, posestnik v Ljubljani 2 K; Adolf Lorant, trgovec v Ljubljani 20 K; Milan Rosner, trgovec v Ljubljani 20 K; Fran Siherl, postajenačelnik v Trzinu 5 K; pevsko društvo »Lira« v Kamniku 20 K; dr. Alojzij

Kravt, župan v Kamniku 20 K; Fran Višjesetnik, zasebnik v Zelez-nikih 1 K 40 v; Josip Olup, trgovec v Ljubljani 10 K; Iva Smerdu v Devinu 2 K; županstvo Postojna 200 kron; Franc Jurca, veleposestnik v Postojni 50 K; Anton Cvenkel, St. Peter v Savinjski dolini 20 K; Leopoldina Segula, nabrala v Novem mestu 150 K; Alojzij Pavlin, veleposestnik, Podbrezje 50 K; Josip Božič, slikar v Velikih Laščah 20 K; Ivan Engelsberger, trgovec v Trzinu 10 K; gospe: Gosar 2 K; Olga Krsnikova 5 K; Marinka Pavlin 5 K; Minka Košak 5 K; neimenovana 2 kroni; neimenovana 1 K 80 v; gospa Marija Kalister 4 K; rodbine: Poganičnikova 5 K; Krennerjeva 5 K; Milavečeva 5 K; Šerc 2 K; Fabiani 10 K; gdč. Zeme 1 K; Ivan Črne 1 krono; uradniki kmetske posojilnice v Ljubljani: Bayer 2 K, Peruzzi 5 kron 50 v, Malenšek 2 K, Ravnihar 5 K 50 v; neimenovani v Ljubljani z geslom: »da bi nas ta nesreča zjedini-la« 50 K; župnik J. Podboj v Toplicah, nabral 10 K. Za nepričakovano izdatne in velikodušne darove se vodstvo vsem darovateljem v imenu ranjenecv najiskrenjeje zahvaljuje, proseč za nje novih podpor. Vodstvo deželne bolnice: V Ljubljani, dne 26. septembra 1908. Dr. V. Gregorič, vodja.

Darila za žrtve 20. septembra 1908, došla pri združenem narodnem odboru. I. Izkaz: Obćinski svet ljubljanski, za spomenik 1000 K, za oskrbo 1000 K; g. Ivan Hribar, mestni župan za spomenik 100 K, za oskrbo 100 K; g. Jos. Lenče, občinski svetnik za spomenik 50 K, za oskrbo 50 kron; g. Jos. Turk, občinski svetnik za spomenik 25 K, za oskrbo 25 K; g. dr. Ivan Tavčar, deželni odbornik za spomenik 50 K, za oskrbo 50 K; g. dr. Danilo Majaron, občinski svetnik za spomenik 50 K, za oskrbo 50 kron; gg.: Koch, Skaberne, Pribil, Poklukar, E. Tavčar, Logar za oskrbo 60 K; g. Jos. Čad, posestnik v Spodnjem Rožniku za oskrbo 20 K; g. Jak. Velkavrh v Ljubljani za oskrbo 2 K; g. Jure Čvek, župnik v Beli za spomenik 10 K; g. dr. Ivan Lavrenčič, odvet. kandidat v Ljubljani za spomenik 5 K, za oskrbo 15 kron; g. dr. Valentin Krisper, odvetnik v Ljubljani za spomenik 100 K, za oskrbo 100 K; g. A. Landau, fotograf v Ljubljani za oskrbo 10 K.

Gospodarstvo.

— Dobavni razpis. C. kr. domobranski pešpolk št. 27 v Ljubljani razpisuje dobavo okoli 514 met. stofov ovsa za loto 1909. Ponudbe je vložiti do 21. oktobra t. l. 10 ure dopoldne pri oskrbovalni komisiji omenjenega polka. Tozadevni razglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Dobavni razpis. C. in kr. poveljništvo pomorskega arzenala v Pulju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo pri omenjenem poveljništvu vršila dne 15. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne ponudbena razprava za dobavo potrebnih c. in kr. pomorskega arzenala v Pulju za leto 1909. Dobaviti bo med drugim: deske, volno, blago iz usnja, laneno olje, barve, mlo, sveče, metle, krtače, ogelje, vrvi, kose, jekleno žico itd. Ponudbe je najkasneje do 3. ure popoldne navedenega dne vložiti pri adjutanturi gori imenovanega poveljništva v Pulju. Dobavni razpis, splošni in specialni pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Jzjava.*

V članku v »Slov. Narodu« št. 216 z dne 18. t. m. sem naveden kot član »Südmarke«. Na to izjavljam, da nisem član niti tega, niti kakega drugega nemškega društva. — Obenem darujem za ranjenje dne 20. septembra t. l. 100 K.

J. S. Benedikt.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Poslano.*

Ker se moja slovenska trgovina pri sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani, Lingarjeve ulice št. 1., vedno zamenjuje z nemškotatarskimi trgovinami pri Skofu na Sadnem trgu, pri Miklavžu v Medenih ulicah, pri R. Miklavcu v Stritarjevih ulicah, katerih vseh lastnik je zagrizen nemškutar France Drolenik, sem prisiljen, opozoriti na to cenjene slovenske kupovalce ter se obenem priporočam v nakup vsega blaga za moške in ženske obleke ter bom tudi dobro postregel.

Z odličnim spoštovanjem
tvrdka pri sv. Cirilu in Metodu,
lastnik Ivan Miklavc.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda.
G. Anka Podboj v Ribnici 5 K od gosp. Aleksandra Skaza iz Tivarskega vladnega kazenske poravnave. — Škris mond in pagat" so šli pri Tomšiču (kaval) v Il. Bistrici za dr. Žerjavov klobuk kvartat 2 K. — G. A. Mlakar na Savi nabral v veseli družbi 2 K. — Punca iz Unca 15-02 K, za obliž ranjencom v mestu „Pfu!“ — Gosp. Franjo Lah; trg. v Ložu 7-73 K in sicer 5-73 kron, za izlicitirani kos ubite šipe katero je pobral gospod V. Laurič pred kazino, 2 K pa daruje g. Giovanni Reveland, Artega, Italia, ker se mu gnusi barbarski nastop ptujskih divjakov. — G. dr. Jos. Červený v Cerknici 20-60 K, katere so nabrali ožji prijatelji pri odhodnici g. L. Dermelja. — V Ma-tenji vasi pri Žnidaršiču pribalino in in primemskutarjeno za kazinske šipe v Ljubljani, z željo, naj bi iste Slovincem trajno pokazale kje tiči gad. — Svobodo-miselno omizje pri Čebularju na Javorniku 2 K. — G. Ivan Taufer v Zagorju ob Savi 24-40, katere je nabral na se-stanku zavednih zagorskih narodnjakov, zbranih v gostilni g. D. Korbarja z ge-slom: „Narodni k narodnim, zob za zob! Živela bela Ljubljana! — Raduj se dr. Ti Žerjav, ker bil si v Ptujju golog av.“ — Narodno omizje na „Kamniškem sedlu“ pri marjašanju 2-62 K. — Gg. magi-stratni uradniki iz Ljubljane zbrani pri g. Ignacijju Merharju županu v Prigorici pri Dolenji vasi 25 K. Gg. uradniki trdve Šutej iz Jelendola v gostilni župana Ign. Merharja 2-12 K. — G. Alojzij Domicelj v Zagorju na Pivki 34 K, kalere so da-rovali razni rodoljubi mesto venca g. I. Princu. — G. Vrce dijak v Kranju nabral pri petih dijakih ob spominu na Ptuj 1 K. — G. Andrej Žnidaršič, miz. moj-ster v starem trgu nabral v veseli družbi pri g. K. Kovaču 14 K z geslom: „Smrt sovražniku našega milega slov. naroda.“ — G. dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni svetnik na Dunaju 100 K, mesto venca na krsto narodnih junakov. — G. Fran Hojnik, jurist na Zg. Polskavi nabral za ukradeni dr. Žerjavov klobuk 5-06 K. — Zavedni Planinci, globoko potrti nad ne-čuvstvo krivico, ki se godi Slovincem na rodni zemlji 5 K. — Mesto venca na grob nesrečnim žrtvam je nabrala gđ. Župančičeva pri zavednih Slovincih in Slovincih na Javorniku 33-86 K. — Moška podružnica v Radovljici 20 K iz poravnave Kržišnik-Čop. — G. dr. V. Zitek v Novem mestu 10 K, v spomin umorjenih žrtv tevtinske bestialnosti — Mesto venca za narodni žrtvi gorški „So-kol“ in g. dr. Dragotin Treo vsak po 20 K skupaj 40 K. — G. M. Lah v Ložu 20 K, mesto venca nedolžnim žrtvam mi-lega mu slovenskega naroda. — G. Jak. Kogej v Ložu 200 K, mesto za venec in spomenik nedolžnim žrtvam zbesnelega nemškega barbarizma z željo, naj bi šol-ska družba vzgojila maščevalce za ne-dolžno prelito slovensko kri. — Gg. Cigoj in Pečenko iz Rihemberka 10 K iz neke kazenske poravnave pod utisom krvope-litja v Ljubljani. — Slovensko omizje VIII. okraja na Dunaju 10 K, mesto venca umorjenim žrtvam. — Idrijsko di-jastvo 70 K, mesto venca na grob ne-dolžnim žrtvam. — Škofjelški Sokoli 10 K mesto venca na grob narodnim mučnikom. G. M. Šegula v Celju nabral na izzivanje nemškutarjev pred hotelom „pri belem volu“ 2-30 K, V znak žalosti ter da počastijo spomin pri izgrelih v Ljubljani zahrbtnih ustrelenih nedolžnih žrtv nabralo se je v „Zvezin“ podjetjih 30 K. — G. dr. Vilko Maurer v Krškem 33-20 K kot radovoljne prispevke mesto venca na grob dne 20. t. m. nedolžno padlim žrtvam krvave strahovlade. I. V. za dr. Žerjavov klobuk 10 K, z iskreno željo, da bi šolska družba za ta klobuk vsaj toliko krona nabrala, da bi bil ta klobuk poln. — Kranjskogorski Slovenci mesto venca na grob nedolžno umorjenim žrtvam 40 K. — Dijaki diletantje 2-38 kron, kot ostanek čistega dobička, od ve-selice dne 6. t. m. — Dr. V. Gregorič v Senožečah nabral med rodoljubkinjami in rodoljubi 30 K, mesto venca nedolžnim narodnim žrtvam s pripombo, naj nas nedolžno prelita kri zedini proti našemu sovragu ter privede do samosvojitve. — G. Drag. in Marica Česnik v Knežaku 10 K, mesto venca na krsto svojega tasta od očeta g. Jos. Princa, posestnika v Zagorju ob Pivki — G. Filip Kaučič ml. v Razdrtem 14 K. mesto venca na grob narodnih žrtv. — Napredni Razdrtci 6 K, mesto venca na grob padlih žrtv. — Omizje na „Dilcah“ 3 K, v blag spomin padlim žrtvam. — Omizje pri Fani v Idriji 35 K, mesto venca na grob narodnih žrtv. — Ajdovsko-šturski narodnjaki 32 K, v znak žalosti in ogorčenja ter mesto venca na grob padlih žrtv. — Mariborski slov. gimnazijci 32-55 K, mesto venca na grob narodni žrtvi tovarišu I. Adamiču. — G. Josipina dr. Weiblova 56 K, katere darujejo Metličani žalujoc z belo Ljubljano mesto venca na grob umorjenih mledenčev. — Gorenjsko akad ferialno društvo „Vesna“ 20 K, mesto venca na grob nedolžnih žrtv nemške brutalnosti. — G. Fran Svetič v Hauens-teinu 20 K. — V restavraciji pri „So-kolu“ na Jesenicah daruje zaveden Čeh 20 K, z geslom: „Na razvalinah novo življenje vzklja“, v spomin krvavega 20. septembra 1908. — G. Fran Pa-

hernik, mag. fr. v Vuhredu 20 K, mesto venca na grob nesrečnih žrtv nemškega kanibalstva. — G. Vinko Šket, nabral pri ilirsko-bistriških in trnovskih rodolju-bih 100 K, mesto venca na krsto nemško-vojaških žrtv. — Trije stalni igralci pri „marjašu“ v gostilni Mlakar v Senožečah 3 K, kot dobiček 20. septembra mesto venca narodnim žrtvam. — Gg. Martin Kerže iz Trsta in D. Lušin v Kopru 18 K, katere sta nabrala med prisilci na semenj mesto venca na krsto padlim narodnim žrtvam ter umorjenemu Andreju Rupniku iz Hotedražice. G. I. Vesel — 70 K pre-stanek od honorarja g. I. Vesel 151 K, ka-tere darujejo v soboto 19. t. m. od dra-goncev v kavarno „Prešeren“ pregnani mirni gledalci kot skupen dobiček pri domini in prispevek gđcen Mire, Pavle, gg. Francelina, Jožeta in Lipčeta. — Gospica Katinka Widmajer 5 K, kot pro-cente za skupljene črne kravate in blago za žalne zastave. — Krozček magistratnih uradnikov 20 K, mesto venca na grob nesrečnih žrtv. — G. Ivan Vrhovnik, župnik v Ljubljani 10 K, mesto venca na grob narodnim žrtvam. — G. Boštela krojač 1 K, mesto za venec na krsto žrtve R. Lundra. — Igralsko omizje v kavarni „Ilirija“ 5-20 K, mesto venca za žrtve vojaške brutalnosti. — G. A. Maver, posestnik hotela „Vega“ 15 K, mesto venca na krsto narodnim žrtvam. G. Milko. Naglič, zbral med dijakih VIII. b. I. drž. gimn. ne glede na njihovo politično pre-pričanje 12-32 K, mesto venca na grob slovenskih mučnikov. — Pri „Kroni“ zbrali vsak po kroni 12 K, nepotrebne tujke 1-70 K, skupaj 13-70 K. — Gos-pica Slavčeva 1 K, zaslužka pri šivanju žalne zastave za „Narodno tiskarno“. — Hrvaški brivski pomočniki v Ljubljani 31-10 K, mesto venca palim žrtvam bratskega naroda slovenskega. — Učiteljski zbor I. c. kr. drž. gimnazije v Ljubljani 50 K. — Družba pri „Fajmostru“ 16 K, s pripombo: „Družba s pošte, trgovine, advokatov, profesure, dajte bratje, da ne bje nam še konec ure.“ — Slovence k. kr. ženskega učiteljskega v Ljubljani 42-70 K, mesto venca nedolžnim žrtvam. — G. Milan Gorup nabral od svojih sostano-valcev v hišah prisilne delavnice 8-70 K, mesto žalne zastave za nedolžni žrtvi. — Pri „Španu“ v Vodmatu se je „grilova krača“ združila za 4-20 K. — G. Julija Stor 20 K. — „Mensa“ iz Velike Gorice pri Zagrebu 15 K, mjesto vjenca palim žrtvam a za oslobodjenje od njemačkog barbarstva. — G. dr. Švigelj, advokat v Ljubljani 11-06 K, prvi zaslužek svoje pisarne s pristavkom: Bog živi vse Slo-vence, pod hišo strehe ene. — Šentpeterski dijaki na Krasu nabrali mesto venca padlim žrtvam 33 K. — G. L. Testen v Podbrdu nabral med slovenskimi želez-niškiimi uslužbenci 20 K, mesto venca na grob narodnim mučnikom. — G. Ivan Goršak v Trebnjem nabral pri trebanjskih rodoljubih 60-18 K, mesto venca na grob nedolžnih žrtv nečuvne nemške vojaške okrutnosti. — Gospa Olga Zajčeva in Minka dr. Šorlijeva v Gorici nabrali v počaščenje spomina 20. sept. padlih žrtv 440 K. — G. Fran Majer v Mariboru nabral pri odhodnici rekrutov maribor-skega „Sokola“ 23 K. — mesto venca na grob palih žrtv. G. Rudolf Sysel, učitelj na Blanskem 4 K. Skupaj 2076 K 81 h. Bog živi vse cenj. darovalke in darovalce. — Srčna hvala!

Za nesrečne ranjence 20. sep-tembra: Sodraški rodoljubi 17-50 K. — Zavedna Slovenka-Ljublančanka 10 kron. — G. L. Kotnik v Sp. Šiški 6 K. — Kmetška posojilnica na Vrhniki 250 kron. G. Jerica Gašperinova, g. Hacin ter g. Fran Jenko nabrali med Gorenjci vra-čajočimi se s ponočnim vlakom od po-greba nedolžnih žrtv 27 K. — G. Julija Stor 20 K. — G. L. Tomažič, trg. v Sp. Šiški 20 K. — G. Zofija Borštnik, član. slov. gled. 6 K. — G. M. Dražil nabrala 20 K. — G. dr. M. Truden na Dunaju 10 K. — G. Ivan Korenčan, 10 K. — Trdka Schneider & Verovšek v Ljubljani 100 K. — Dijaki I. dr. gimn. 11-82 K. — Slovenski hakatisti: Ž. H. I. 3 K. — G. Jos. Škerlj za žrtve vojaške okrutnosti, ki leže v bolnici 5 K. — Neimenovan kot preostanek od venca 9-60 K. — Zbirka velikoloških rodoljubov 11-50 K. — Do skrajnosti ogorčeni narodnjaki v Rušah 10 K. — Beljaško omizje v Trstu 20 K, v skrajni ogorčenosti nad početjem nemških vojakov in v globokem obžalo-vanju nad na slovenskih tleh prelito krvjo nedolžnih žrtv. — Gospe Olga Zajčeva in Minka dr. Šorlijeva v Gorici ste nabrale v počaščenje spomina 20. sep-tembra padlih žrtv 50 K. — G. G. Jos. Sever v Voloski 4 K, mesto sožalne brzo-javke. — G. Jak. Bončar v Ljubljani zastopnik Petra in Vinko Majdiča 300 K. Skupaj 921-42 K. — V imenu siromakov najsrčnejša zahvala!

Za spomenik nedolžnim žrt-vam 20. septembra: V gostilni g. Slaparja v Novem mestu zbrani gg. S. Bergant, D. Štefanovič in F. Blažon 4 K. — V znak žalosti, ter da počastijo spo-min, pri izgrelih v Ljubljani zahrbtnih ustrelenih nedolžnih žrtv je bilo nabra-nih v podjetjih „Zveze“ v Celju 20 K. — Kmetška posojilnica na Vrhniki 150 K. — G. Ivan Stor, sprevidnik opatijske elektr. žel. nabral med Slovenci in Hrvat-i v Voloski in Opatiji 60 K. — G. Ivan Korenčan 10 K. — G. Janko Popovič v Cerknici 40 K. — Skupaj 184 K. — Srčna hvala!

Za Trubarjev spomenik: Cenj. rodčina Klobučarjeva 5 K. — G. J. Vrce v Kranju 1 K. — Skupaj 6 K — Živela! **Za dijaka Megliča** neimenovan 20 K. — Za dijaka, ki mu je Mahr odpovedal hrano 23 K. **Za sklad za bodoči sokolski dom v Kočevju:** Napredna družba v Kažotu pri Cerknici 20 K s pripombo: „Zob za zob.“ — Živeli!

Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Avstrijska specialiteta. Na želodca bo ehačojim ljudem priporočati je porabo prist-nega „Mollovega šedlita-praška“, ki je pre-skušeno domače zdrav lo in vpliva na šolo dec krepilo ter pospešuje na prebavljenje in sicer s rastočim aspehom. Škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zaagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je isrečno MOLL-ov pre-parat, zaznamovan s varnostno oznako in s podoliso. 5 35-13

Proti zobobolu in gnilobi zob izborne deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica s navodnom 1 K.

Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izbora Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnjilobi zob, zato je vsakemu najtopleje pri-po-ročam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno ozanite, ker je res hvala vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik. Metlika, 24. aprila 1906.

Doj. lekarna Mil. Lousteka v Ljubljani; Resljeva cesta št. 1

oleg novogorjanskega Fran Jožičev- luhil. mesta. 35 39

Zahvala.

Gg. imetnika trdke I. skladišče Krisper & Tomažič sta podarila gasilnemu društvu v Spodnji Šiški za pomoč o priliki zadnjega požara zna-tni znesek 100 K. Za ta velikodušni dar se jima podpisano načelstvo naj-iskrenejše zahvaljuje.

V Spodnji Šiški, dne 24. septembra 1908. 3402

P. Keršič t. č. blagajnik. V. Maurer t. č. načelnik.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 206. Srednji letni tlak 756 mm.

septem	Cas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura v C	Vetrovi	Nebes
25	9. zv.	738.1	14.5	sl. svzh.	del. obl.
26	7. zj.	738.7	12.1	brezvetr.	oblačno
	2. pop.	738.0	20.0		

Srednja včerajšnja temperatura 14.3, norm 13.5. Padavina v 24 urah 0 mm



Fran Hladnik naznanja v svojem ter v imenu svojih bratov in sorod-nikov vsem prijateljem in znancem tužno vest o smrti ljubljene, nepo-zabnega brata, ozir. strica, gospoda

Jvana Hladnika

posestnika in trgovca z iesom

ki je danes ob 1. uri ponoči, po daljši in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 30. letu svoje starosti mirno v Go-spodu zaspal.

Truplo dragoga pokojnika bode v ponedeljek, dne 28. t. m. ob polu 7. uri jutraj v hiši žalosti slovesno blagoslovljeno ter na pokopališču v Gor. Logatcu položeno k večnemu počitku

Svete maše zadušnice se bodo služile v tukajšnji farni cerkvi. Dragoga rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Logatec, dne 26. septembra 1908.

Slovenska trgovina čevljev domačega in tovarniškega izdelka

Matej Oblak

čevljarski mojster

Kongresni trg št. 6 Ljubljana Kongresni trg št. 6

3462-1

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo v lastni delavnici.

Zahvala.

3458

Povodom bolezni in smrti gospe

Marije Novak

se zahvaljujemo vsem, ki so nepo-zabno rajnico v bolezni tolažili ali ji na ta ali oni način storili kako dobroto.

Posebno se še zahvalujemo preč. duhovščini in vsem, ki so ljubljeno pokojnico spremlili na zadnem potu.

V Ljubljani, 26. septembra 1908.

Žalujoci ostali.

Dvojica psov

istrijske pasme

se proda. Cena 80 K. 3459

Fran Pajnič, Zapotek, p. Sedražica, Dolenjsko.

Dobro izurjene

pomočnice in učenke

za šivanje 3455

se sprejmejo takoj pri T. Wessel, Welfove ulice št. 1, I. nadstr.

Italijanski kurzi

se prično pri podpisnem s prvim oktobrom. Radi uvrstitve kurzov je potrebno, da se zglase učenci nekaj dni poprej. 3443-1

Anton Šibenik, Slomškove ulice 13.

Na revmatizmu in na protinu trpečim rad brezplačno pismo sporočim, kako sem popolnoma ozdravel od svojega trdovratnega muke-polnega trpljenja. 2397-7

Karel Bader, Monakovo, Kurfürstenstrasse 40 a.

Razne prevode

Iz nemščine v slovenščino cirkularjev, pisem in drugih tiskovin oskrbi ceno v tej stroki izvežban uradnik.

Naslov v upravištvu „Slov. Naroda“.

Dobro obiskana

gostilna

z lepimi lokali, blizu kolodvora, v zelo lepem trgu blizu Celja, se takoj da v najem. Redi se lahko dosti ži-vine. Treba je denarja 6000 K. Pisma naj se pošiljajo: „poste restante Celje št. 3000“. 3450-1

Na Dolenjskem dobro vpeljan

zastopnik

išče za omenjeni rajon zmožne narodne trdke in sicer **špecerijske stroke.**

Ponudbe nasloviti je na upravništvu tega lista pod šifro „Svoji k svojim“. 3457-1

Jezikovni tečaji posamezne ure

in za francoski, angleški in italijanski jezik od oktobra naprej v Wolfvih ulicah št. 1, II. nadstr. desno.

Konverzacijske ure na mesec po 7 K. Metoda Berlitz. 3431-1

Ura z verižico

samo 2 K. 3446

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šleka razpošiljevalnica: prekrasno pozlačeno, 86 ur idočo precizijsko uro na sidro, z lepo verižico za samo 2 K. — kakor tudi triletnim pismenim jamstvom — Po povzetju razpošilja

Prüko-šleka razpošiljevalnica

A. Gelb, Krakov 43.

NB. Za neugajajoče denar nazaj.

V tivolskem gradu se oddata takoj 3404-2

2 sobi

z balkonom solidnemu gospodu.

Izvežbana 3413-2

gospica

želi na domu poučevati klavir.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Delež

narodnega, dobro vpeljanega podjetja, ki nese 10% čistega dobička, se proda zaradi družinskih razmer.

Pojasnila v uprav. „Slovenskega Naroda“. 3266-5

Prodajalka

pridna, izujena v trgovini z mešanim blagom, se sprejme takoj ali po-zneje pod prav dobrimi pogoji.

Ponudbe pod „poštenost“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3411-2

Na prodaj je po ugodni ceni v bližini kolodvora

hiša v Ljubljani

s šestimi stanovanji in vrtom.

Poizve se v upravništvu „Slov. Naroda“. 3440-1

Fran Omersa v Kranju sprejme

= pomočnika

železninske in specerijske stroke, za prvega oktobra. 3444-1

Vajenec

se sprejme v trgovino z manu-fakturo in specerijo 3447-1

Božidar Pavčič

Ljubljana, Zaloška cesta 15.

= Krojaškega pomočnika =

sprejme v trajno delo 3433

Fran Škrbec v Ložu.

V bližini Mahrove trgovske šole se sprejmeta 3429

2 dijaka 2

iste šole pri boljši rodbini. Kje, pove iz prijaznosti uprav. „Slov. Naroda“.

Sprejme se

trgovski pomočnik

v trgovino z mešanim blagom na deželi, več slovenščine in nemščine ter dober prodajalec.

Kje, pove upravništvu „Sloven-skega Naroda“. 3449-1

Gostilna

na Turjaškem Trgu štev. 1 (bivši „Katoliški dom“) se da v najem s koncesijo vred za takoj ali za no-vember t. l. 3439-1

Več v pisarni Filipa Supančiča, stavbnika v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 18.

V Kamniku, na trgu, v popolnoma prenovljenem Društenem domu, se takoj odda v zakup

kavarna

z gostilno.

Ponudbe sprejema dr. Krant v Kamniku. 3431-2

Krepak deček

kateri je dovršil vsaj 3. razred sred-njih šol, se sprejme kot

praktikant

v večjo trgovino v Ljubljani.

Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“. 3466-1

Sprejmeta se takoj 2 dobra
evljarska pomočnika

na žensko in moško delo in 1 za
učeno delo pri Ivanu Šetinu, Di-
ške ulice 9 v Ljubljani. 3371-8

krojaška pomočnika

en za veliko in eden za mešano
do dobila zameteno trajnega mesta
i krojaškemu mojstru Karlu Bene-
tu v Volšperku na Koroškem.
trebno je nekoliko nemščine 3399 2

Trgovskega pomočnika
receptista ter

učenec
prejme A. Sušnik trgovina spe-
rije in železnice na Zaloški
cesti 21. 3410-2

Dobrega in večnega
tesarja

se mora razumeti v sestavljanju
rova, sprejme v delo takoj za celo
mo A. Ciollani, zidar, mojster
Opotiji. 3374-3

Glincah blizu farne cerkve je
napredaj lepo arondirano

posestvo

se v najboljšem stanju, pripravno
vsako obrt, pri glavni cesti z ne-
j dobrega zemljišča. 3390 -2
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

2 soda
po 30 hektolitrov 3392

prav dobro ohranjena, ima napredaj
Zorman, trgovec z vinom v Sp-
iški pri Ljubljani, telefon št. 263.

Knjigovodja

benem dobroizurjen slovenski in
emški korespondent se takoj
sprejme. Prednost imajo oni, kateri
so italijanščine popolnoma vešči.
Tozadevne ponudbe sprejema
anko Popović, Čerknica pri Ra-
leku. 342-1

Prodajo se

3 majhne hiše

traven nahajajoča se gostilna, velik
ri ter stavbni prostor. 3290-4

Več se izve v gostilni št. 22

Spodnji Šiški

Kranjske klobase.

prave okusne kranjske klobase,
velike, komad 40 vinarjev, majhne,
komad 2 K. Zavetek prost. —
razpošilja se po povzetju. 3428-1

M. Modic
Šiška pri Ljubljani.

Nova hiša

velikim vrtom, iz katerega se
proda za 800 K na leto, in ki ima
vpeljano specerijsko trgovino, poleg
se lahko dobi gostilna in trafika,
stoji na najlepšem prostoru v novem
delu Ljubljane, se prodaja. Gotovine
ni treba velike. 3336-6

Pojasnili daje J. Toni, mesar,
Margarjeve ulice v Ljubljani.

Pisite po vzorci:

BARHENTOV,
FLANEL,
MODNEGA BLAGA
platna, damasta, kanafasa itd.,
vse novo, ki jih franco pošilja
znamenita uvozna trdka
V. J. Havlíček a br. Podebrady
311-1 (Kraljevina Češka.)
Zavoj s 40 m raznih ostankov pralnega
blaga letnega in zimskega pošiljam za
18 kron franko po povzetju.

Lezioni italiane.

Grammatica, conversazione, litte-
ratura. — Principio il 1. ottobre.
S' annuncia dal 27 di questo, dalle
11 fino le 4 a Marije Terezije
cesta 4, part. 3373-3

Sprejem takoj

ključarskega

pomočnika

ki zna delati vsakovrstne tehtnice
(vage). Delo trajno. Zahteva plače naj
se naznani pismeno. 3381-4

Iv. Rebek v Celju.

Käthe voda za prsi.

Senzacionalno sredstvo v do-
sego čarobnih prai. Käthe
voda za prsi se rabi samo
zunanje. Zajemeno neškod-
ljivo. Stoklenice po 3, 5
in 8 kron poštne proste.
Diskretno pošilja po po-
vzetju. 3318-64
Käthe Menzel, Dunaj VII.
Mariahilferstrasse 120, II. St. T. 32.

Ključavničarstvo

Ign. Fasching-a vdova

Poljanski
nasip št. 8.
Reichova hiša.

Izvrstno in
solidno delo.
Cene zmerne. Popravila se točno
izvršujejo.

Nova hiša

v Krškem z vrtom in v bližini 6
oralov vinograde, travnikov in
gozda se takoj prodaja. Hiša je
na lepem prostoru zraven meščanske
šole in farne cerkve. 3430-2

Pojasnili daje lastnik Josip
Strgar, posestnik v Krškem št. 45.

Tukaj se sprejme tudi
kleparski pomočnik

Nedosežno
Najnovejša ame-
riška iznajdba

Higijensko gumasto blago za moške.
Porabno na leta. Patent K 4-60.
Cez 8 milijona kosov prodanih v kratkem času.
Higijensko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk.) Priporočili najprije zdrav-
niški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pismeno
znanke) mu pošlje diskretno in poštne
prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

H. AUER, tvornice za gu-
masto blago.
Dunaj IX/2, Nussdorferstr. 3-0.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!
1 kg sivoga, pulje-
nega 2 K, boljsega
2 K 40 h; polbelega
2 K 80 h; belega
4 K; belega, puha-
stega 5 K 10 h; 1 kg
velefinega, snežno-
belega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha,
sivoga 6 K, 7 K; belega, finega 10 K; naj-
finejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg,
dobi franko. 2743-4

Zgotovljene postelje
iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali
rumenega nankinga, pernice, 181 cm dolga,
116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm
dolga, 50 cm široka, napolnjeni z novim, sivim
jako stanovitnim puhaštim posteljinim perjem
16 K; napolnjeni 20 K; puh 24 K; same
pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglav-
niki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po
povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno
je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za ne-
ugajajoče se povrne denar.
S. Benisch, Deschenitz, št. 767, Šumava
na Češkem. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, št. 767, Šumava
na Češkem. — Cenovnik zastoj in franko.

SUKNA

In modno 2884
blago za obleke
priporočila firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem. 12
Tvorniške cene. Vzorec franko.

Slovenci! Slovani! Pozor!

Pod ugodnimi pogoji sta na-
prodaj ali v najem

dve hiši

v krasnem trgu na Slov. Štajerju,
tik železnice, dalje velik kamenolom
posebne vrste in prostorna tovarna
z dvonadstropno hišo. Raznovrsten
velik promet. — Naslov v upravni-
štvu „Slov. Naroda“. 3434-1

Krasno
BLUZE 87
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo
In otroške obleke
priporočila po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

Glanzine
Po Glanzinu je likano
poročila najlepše.

Odlikovane z najvišje odliko „Grand
Prix“ na svetov. razstavi v St. Louisu.
V tabličah po 10 h napredaj povsed.

Prva borovelska tvornica orožja

Peter Wernig

c. in kr. dvorni dobavitelj

družba z omejeno zavezo

Borovlje na Koroškem

priporočila 835-89

lovske puške vseh sistemov,
priznane izdelki prve vrste z
največjim strelnim učinkom.
Cenovniki zastoj in poštne proste.

2716 Glavna zaloga v lekarni 41

Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius
dr. V. Gregorič
Ljubljana

kronska ustna
voda

EUODIN

Zakonito varovano.

Specijaliteta za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga v lekarni

Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

NOXIN

Najboljše mazilo za čevlje.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah.

Zaloga pri 2087-9

K. A. Krežarja v Ljubljani

Sv. Petra cesta 2.

NOXIN

NOXIN

M. DRENİK

Kongresni trg. 3453-1

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materiala. Vsakovrstno
vezenje na roko in na stroj, predtiskarija itd. Velika zaloga telovadske obleke!

Dobre izurjena

prodajalka

mošane stroke, večša slovenskega
in nemškega jezika, z večletnim do-
brim izpizovalom, želi premeniti
službo v kako manufakturno trgo-
vino v mestu ali pa za prvo moč na
deželi. 3389-2

Ponudbe pod „trajno“ na uprav.
„Slov. Naroda“.

Mesarskega
pomočnika

in

2 učenca 2

sprejme takoj Ivana Kešenina,
mesar, Ljubljana, Kolodvorske
ulice št. 6. 3406-3

Veliko zalogo

gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi k omadi;

plošče

od

K 1-80

naprej

pri-

poročila

FR. P. ZAJEC, urar

2291 Ljubljana, S. arl trg 26. 86

Uradno dovoljena

Se 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služaj

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 3417

išče najmo: več kuharic, hišen, gospo-
dinj, dam v oporo gospodinji, gospodino
k deklici brez matere, bone za Egipt, O-
grsko in Berlin Velika izbira boljnih deklic,
zlasti z izpizevali. Stalna mesta, dobro
plačilo. Predstaviti se je takoj.

Vestna in kolkor možno hitra
postrežba zagotovljena.
Čunanij dopisom je priložiti znamko za odgovo-
Prosi se za natančni naslov.

Opozorilo.

Ako bi kako zemljišče ali trgovino vsake
vrste, hotel, vilo, gostilno, graščino, opekari-
nico, sanatorij itd. itd. v mestu ali na deželi
hitro in diskretno radi prodali ali kupili,
ako iščete posojila ali sodelovanje, obrnite
se zaupno na

„Prve zemljiščno upravo“

(Erste Realitäten-Vorwaltung)

: Dunaj, VIII., Alberggasse 30. :

Prve vrste strogo rečno, kulantno, največje
in strokovnjaško podjetje.

Zastopstva v vseh deželah Avstro-Ogrske
in v sosednjih državah. Generalni zastopnik
pride prihodnje dni semkaj. Ako želite nje-
govega neplačnega obiska zaradi pregledanja
in dogovora, nam, prosimo takoj naznanite.

Največji promet s kupčijami med Du-
najem in provinco. 3420

Posestvo

blizu Maribora, izredno dobičkanosno,
se takoj po jako nizki ceni prodaja.
Posestvo ima nova, lepa poslopja,
(vredna 15.000—16.000 K), meri 46
oralov, od teh 26 oralov lepega, pri
cesti ležečega gozda (vrednost lesa
za posekanje 16.000 K) Druga zemlja
izvrstno dobra. Nov, nasajen vinograd,
majhen kamenolom 3396-2

Cena 35.000 K. Cena je prime-
roma jako nizka, zato se pa mora
vsota 28.500 kron takoj izplačati.

Natančna pojasnila daje rade-
voljno prodajalec H. Drenik, c. kr.
davčni ofioijal v Mariboru n/D.,
Schillerstrasse 8.

Eme Schlehan

v Ljubljani, Židovske ulice št. 1.

Učenke se sprejemajo vsak dan.

Prodaja krojev po meri.

„V Angleškem skladišču oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

obsega zaloga čez

25.000 komadov

najnovije jesenske in zimske konfekcije

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke

po čudovito nizkih cenah!

Prodaja na debelo z znatnim popustom.

Dijaki

se sprejmejo pod primernimi pogoji

na hrano in stanovanje. 2913-13

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Zaboje

že rabljene, v vsaki velikosti in mno-
žini, kupi J. Razboršek v Šmart-
nem pri Litiji, kamor naj se stavijo
ponudbe. 3382-2

Lepo stanovanje

v solnčni legi, obstoječe iz 2 sob,
kuhinja, jedilne shrambe in kabi-
neta ter s porabo perlinice in de-
lom vrta se odda za november na
Dunajski cesti št. 60. 3217-3

Spretna učiteljica

se priporočila za poučevanje

o igranju na citre.

Cene zmerne. Pouk doma in izven doma.
Ponudbe in vprašanja naj se pošiljajo
na gospodično Erno Obrekar, Hramilnična
cesta št. 7, I. nadst. (Delavske hiše, Za
Bežigradom) v Ljubljani. 3228-3

Kako

se zove

najzdravjša

mast?

Ceres

jedilna mast.

Ta mast je posebno lahko prebavna,
brez vsakršnih tujih primesi in nepo-
trebnih maščobnih kislin, zatorej užitna
tudi za najslabotnejši želodec. Izborna
živilo, zlasti za bolne na želodcu, pre-
bolele in otroke.

Anton Kolenc, trgovec v Celju,

naznanja, da kupuje

želod

večje množine, po 5 K 100 kg,
pšenico po 21 K, oves po 17 K,
lizo po 21 K ter sploh vse deželne
pridelke po najvišjih cenah. Mešane
ženske lase po 8 K kilogram. —
Kupujem tudi med (strd). Kdor kaj
ima, naj se obrne do njega, ako je
blago lepo, plača še više. 3423-1

V prijaznem trgu Sevnici

se prodaja nova, zidana,

enonadstropna hiša

z gospodarskim poslopjem ter lepim
velikim vrtom, pripravna za gostilno,
trgovino, poletno stanovanje, ali kot
najemna hiša. Zdej je prvo nadstropje
oddano stalnim najemnikom. Hiša je
moderno zidana. Denarja je treba le
4000 K, drugo se lahko prevzame
vknjiženo.

Natančnejša pojasnila daje Matija
Kozinc v Sevnici. 3258-5

Od visoke c. kr. vlade dovoljen

privatni učni zavod

za prirojevanje in šivanje

oblek 2359-5

Eme Schlehan

v Ljubljani, Židovske ulice št. 1.

Učenke se sprejemajo vsak dan.

Prodaja krojev po meri.

Izdelane postelje
iz rdečega posteljnega inleta.
Prav dobro napolneno!
Pernica ali blazina, 180 cm
dolga, 116 cm široka K 10—,
K 12—, K 16— in K 18— 2 metra dolga,
140 cm široka K 14—, K 16—, K 18—,
K 21—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok
K 8—, K 8-50 in K 4—, 90 cm dolg,
70 cm širok K 4-50 in K 5—. Izdelujem
tudi po kakršnikoli drugi meri, 3 delni mo-
droci iz dlake za 1 posteljo K 27—, boljše
K 33—. Pošilja se poštne prosto po po-
vzetju od K 10— naprej. Zamenja ali nasaj
se vzame proti povrnitvi poštne stroškov.
Benedikt Sachscl, Lobes 913.
3418 pri Piznu na Češkem. 1

Vodovodi Inženir - hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
kanalizacije, kopališke naprave
Beethovenove ulice šte. 4. Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

Projekti in izvršitev pri doma-
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poverti
gradbe **zastonj**).



Utisnite si podobo in ime
„Ottoman“ (cigaretni papir
in stročnice) v spomin, ker hočejo s pona-
redbami zavajati konsumente.



PATENTE

vseh dežela izposluje in inkorišča
M. GELBHAUS 4377-44
inženir in zapriseženi patentni posrednik na Dunaju
VII. Siebensterngasse 7, nasproti c. kr. patentnemu uradu.



Petrolejska žarna luč
Eugeos
Priznana najboljši petrolejski gorilec. Liter petro-
leja za 16 ur, 90 sveč moči, pritrdi se takoj lahko
na vsako svetiljko.

Kompletni gorilec K 9—.

Petrolejske peči 3438-1

Matador & Akaria

so najboljše in najcenejše kurivo. Popolnoma brez
duha. Prospekti zastonj. Zastopniki se iščejo.
Na deželo po povzetju.

Telefon št. 21.190.

Telefon št. 21.190.

FRIDERIK PLAN, Dunaj II., Stephaniestrasse 12.

Prodajalka

papirne stroke, ki je smožna eks-
pedicije časopisja, išče službe.

Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

Največja zaloga navadnih do najfineših
otroških vozičkov
in navadno do najfineših



žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

izjemno varčevanje in
veliko povzemanje.

J. KEBER

trgovina z manufakturnim

in perlinim blagom

— v Ljubljani —

na Starem trgu št. 9

priloga

vence in šopke
za neveste

ter

nagrobne vence
po izredno nizkih cenah.

Potrebščine za krojače in šivilje.

Obiskovanje za krojače in šivilje.

Odlikovan

s častno diplomo in zlato
kolajno na III. dunajski
modni razstavi
1. maja 1904 pod pokroviteljstvom Nj-
ces. in kr. Visokosti presvetle gospe
nadvojvodinje Marije Josipine. :

P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Selenburgove ulice šte. 3

se priporoča v izdelovanje moških
oblek kakor tudi vseh avstr. uniform
po najnovejšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerne cene.
Priznana angleško blago je v največji iz-
beri vedno v zalogi.



M. Krapež
urar

trgovca z zlatnine
in srebrnine

na Jurčičevem trgu št. 3

priporoča svoje velike zaloge prečišči-
skih ur in prvih tovar, budilk,
stenskih, salonskih in ur na
nizalo, briljantov, zlatnine
in srebrnine. Namizna oprava
in zlatno-srebrne. 3452-1

Lastna delavnica za popra-
vila in vsa nova dela.



: Pravkar je izšla knjiga :

:: **Poezije** ::

doktorja Franceta Prešerna

(Ljudska izdaja) - - II. natisk

:: Uredil L. Pintar ::

Cena mehko vezani knjigi K 1:—, po
pošti K 1:10; cena v platno vezani
:: knjigi K 1:40, po pošti K 1:60: ::

3454-1

DENAR



samo ne osreči, ampak zdravje. Zakaj kaj kori-
stijo človeku celo milijoni, ako pa se čuti bolnega,
slabotnega in bednega. Komur torej ni dano, da bi
se veselil zlatega zdravja, kogar mučijo nadležne in
dolgotrajne bolezni, kakor **nervoznost, ne-
vrastenja, bolečine v križu in glavo-
bol, zelončne in črevesne bolečine,**
slabost area in sploh oslabelosti vseh
vrst, vsak tak naj poizkusi od največjih tukajšnjih
in inozemskih profesorjev preizkušen **elek-
trični živčni aparat**

Elektro-Vitalizer

avstr. p. 23912, ogr. p. 34972,

n. d. p. 181785

s katerim se lahko vsak brez pomoči tujih oseb
doma elektrizira.

Kdor se zanima za to velikansko zdravilno
metodo, naj nam pošlje spodnji, s polnim imenom
in naslovom opremljeni kupon, nakar mu takoj poš-
ljemo **gratis in franko** našo 64 strani obsegajočo

brezplačno knjigo

razpravo o moderni elektroterapiji.

Elektroterapevtska ordinacija

na Dunaju, I., Schwangasse 1, 1 s/2, I. nadstr.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na
Elektroterapevtsko ordinacijo
na Dunaju, Schwangasse 1, 1 s/2, I. nadstr.

Prosim, pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne
Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kuverto.

Ime: _____ Naslov: _____

Slovenska trgovina!

Priporočam veliko zalogo ravno došlih

— damskih klobukov najnovejše mode. —

Nadalje raznovrstno vedno sveže blago, kakor:

rokavice, nogavice, kravate, bluze, krila, otroške obleke,
pasovi, moderci, damski in otroški predpasniki, belo perilo

za dame, gospode in otroke.

Največja zaloga umetnih cvetlic, venčkov in šopkov za
neveste in nagrobni vencev s trakovi.

Vežanje cvetlic točno po naročilu.

Za skupčevalce na debelo najnižje cene.

Za obila naročila se priporočam

3451-1

Katinka Widmayer

pri „solncu“ za vodo v mestni palači.

Nizke cene!

Pril „solncu“.

Ponatis



prepovedan

Kava!

3032-1 V

Kava!

Kava zjutraj!
Kava pozno zvečer!
Kava za nervozne!
Kava za bolne na srcu!
Kava ob slabem spanju!
Kava za malokrvnost!
Kavo kolikor je hočete,

ne da bi škodila zd avju, lahko uživajte, ako
namesto navadne zrnaté kave kupujete

kofeina prosto kavo KAG

napravljeno po patentovanem postopanju trgov-
ske delniške družbe za kavo v Bremenu
(znanka rešilni obroč). Resnična kava, ni
surogat! Polni, čisti okus kave, polni, čisti
vonj! Priporoča jo vsak zdravnik. Poizkusite
vsak enkrat! Dobiva se po vseh bolših trgo-
vinah, ali se pa obrnite na generalno za-
stopstvo za Avstro-Ogrsko:

Trojan & Koppauer na Dunaju,

IX 2, Fluchtgasse 2.

A. Hermann

veležgarnja za slivovko in tropinovec
v Varaždinu, Hrvatsko

priporoča svoje specialitete v dvojno žgani naravni slivovki,
tropinovec in drožniku po prav nizkih cenah. Večje množine
slivovke se lahko v žganjarni pod lastnim nadzorstvom žgejo
in prevzamejo.

Radi posebne ponudbe blagovoli naj se obrniti ali na
žganjarno v Varaždin ali pa na

3445-1

glavnega zastopnika za Kranjsko

gosp. Jos. Zidarja v Ljubljani.

Vodna moč

40 konjskih sil, oziroma pogorel mlin ležec 25 minut od kolodvora Področja, ob deželni cesti, pripraven za kak umetni mlin ali kaj drugega ter poleg stoječa hiša se ceno prodaja. Več se izve pri Marko Kometter na Bistrici, pošta št. Jakob v Rožu, Koroško. 3219-3

Ceno češko posteljno perje!
5 kg novega skubljenega K 12—, belega, jako mehkega skubljenega K 18—, K 24—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—, K 36—. Pošilja se francoz proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštinskih stroškov. Benedikt Sachsel, Lobes 35. pri Piznu na Češkem. 3424 1

Vinske sode

ravnokar od vina izpraznjene, močne, dobro ohranjene, 35 komadov sodov iz kostanjevega lesa po 500 do 700 litrov, 60 komadov sodov iz hrastovega lesa po 200 do 800 litrov, 20 komadov sodov iz hrastovega lesa po 800 do 2000 litrov, 20 komadov sodov iz hrastovega lesa po 2000 do 4000 litrov, od katerih se en del nabaja v Ljubljani, drugi pa na poti v Ljubljano, odda po primerni nizki ceni trdka

M. Rosner & Ko.
v Ljubljani 3006—8
poleg Koslerjeve pivovarne.

Prilika za nakup!

Prekrasna žepna ura z verižico samo K 3'50.
30.00 komadov nakupljenih, zato razpošiljam prekrasno 36urno (ne 12 urno) Gloria srebrno remontoarko na sidro, švicarsko kolesje z lepo dobljenim okrovjem s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebreno verižico, natančno ideočo za samo 3 K 50 v 22. Dalje ponujam pristno pozlačeno 36 urno remontoarko na sidro, veleprima švic. ura s pozlač. verižico za 5 K 50. 3letno pisemno jamstvo za vsako uro. Po povzetju razpošilja S. KOHANE, izvoz ur Krakov št. 358. Nebroj zahvalnih pisem in nešteto ponaročb. Za neugajajoče denar nazaj. 3427

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudesa zbirka
600 kosov samo za 5 kron
ni prilikostni nakup in sicer:
Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. in ki natančno gre, s 3letno tvorniško pisemno garancijo; ameriška double-zlata oklepna verižica; 2 amer. double-zlata prstana (za dame in gospode); angl. pozlačena garnitura: manšetni, ovratniški in naprski gumbi; belni amer. žepni nožek; elegantna svilnata kravatna najnovjšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s smilji-briljantom; mična damska damška broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garnitura; elegantna pristno usnj. denarnica; par amer. butonov z imit. žlahtnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prekr. koljé za na vrat ali v lase iz pristnih jutrovskega biserov; 6 indijskih čarovnikov — razvedre vsako družbo in se 350 razl. predmetov, koristnih in neuporabnih pri vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj z eleg. sist. Roskopf žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo 5 kron. Po povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja S. URBACH, svetovna razpošiljalnica. Krakov št. 37.
N. B. Kdor naroči 2 zavitka, mu pridenem zastoj. prima angl. britve ali 6 najfin. žepnih robocev. Za neugajajoče denar takoj nazaj, vsak risko torej izključen. 3419

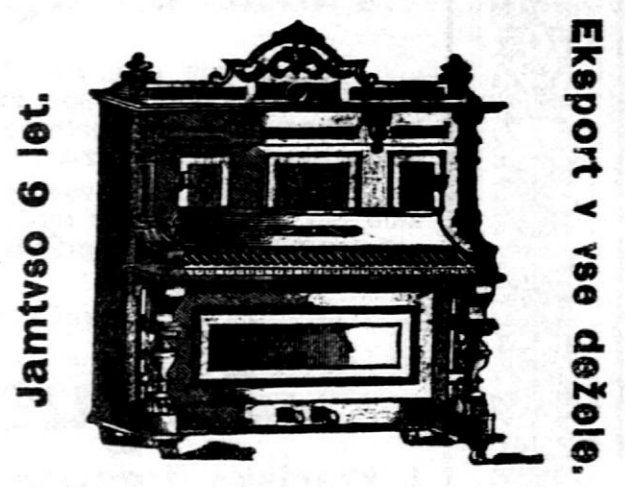
Kdor hoče ceno žganje
brez žgalnega kotla
naj kupi pri
Radovanu Popoviću, trgovcu
iz Novega Sada
knjigo,
iz katere se nauči, kako se dela
žganje in manipulira z vinom; cena
je 6 K. Istotako prodaja za naprav-
ljanje žganja potrebni materiali s
praškom. Cena za 100 lit. je 8 K.
3186-4

Avtom. pasti na veliko.
Za podgane fl. 8—, za miši fl. 1'40
Ujame se jih brez nadzorstva v eni noči
do 40, duha ne ostane, nastavlja se samo
„Eclipse“, past za ščurke, ki jih
ujame v eni noči na tisoče. Stane fl. 1'30.
Povsod najboljši uspeh. Razpošilja po povzetju
J. Schüller, Dunaj II, Kurzbaugasse 4/30
Premnogo zahval in priznanj. 1'35-4

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinj-
stva, ekono-
mije i. t. dr. v
vsakoradni iz-
poljavi. Ze 30
let so najbolje
priznana. Pri-
snana tudi kot
najboljši in naj-
trpežnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specialiteta: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni kataog francoz proti doposlani
znamki. 2241 14
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & Söhne
Ves 18, Metz, Francija

Samo pristni Mackov
Kaiser-Borax
Svarilo! 1120-5
Pristni Mackov
KAISER - BORAX
se prodaja samo v finih škatiščih
cinobrove barve.
: Pazite na varstveno znamko!
Ponaredbe
ki so preračunane na prevaro, se bodo
sodno zasledovale, na kar se opozarjajo
prodajalci in kupovalci.
Edini izdelovalec na Avstro-Ogrskem:
BOGOMIL VOITH, Dunaj III/1.

Odlikovana
Prva kr. tvenica klavirjev
Ljubljana
Hilserjeve ulice 5 Blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek



Prilika svoje prve vrste, za vsa
podnebja solidno narejene pianine,
klavirje in harmonije tudi samo-
igralne
za gotov denar, na delna
odplačila ali naposodo.
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje. 1706 39
Največja tvenica na jugu Avstrije.

Singerjevi
šivalni stroji
cilindre, čepice itd.
naj se kupujejo samo v naših prodaj-
alnicah, ki se vse spoznavajo po tem-le
kazalu:

Ne dajte se premetiti z oglasi,
ki jim je namen, da bi s tem, da
merijo na ime SINGER, spravili v
denar stare ali pa stroje drugega iz-
vora, ker naših šivalnih
strojev ne dajemo prepro-
dajalcem, ampak jih sami
prodajamo občinstvu na-
ravnest. 1314-13
SINGER Co.
delniška družba za šivalne stroje.
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

AVEGUST REPIČ
sodar 39
Ljubljana, Kolesarske ulice 16
(v Travev)
izdeluje prodaja in popravlja
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

JOSIP VIDMAR
Najcenejšo
solčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča
Ljubljana
Pred škotijske 19, Stari trg 4,
Predernove ulice 4.

**Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneža in lakov.**
Električni obrat.
Brata Eberl leta 1842
Prodajalna in komptuar:
Miklošičeva cesta št. 8.
Delavnica:
Igriške ulice št. 8.
Plesarica mojstra s. kr. drž. in s. kr. priv. jez. Zolac.
Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Velika izbirtka dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah na akad. slikarje.
Zaloga čopičev za pleskarje, sil-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove pde, karbolinaje itd.
Posebno priporočava slav. občinstvu
najnovjšo, najboljšo in neprecenljivo
sredstvo za likanje sobnih tal pod
imenom „Epidol“.
Priporočava se tudi sl. občinstvu za
vse v najzujšje stroko spadajoče delo v
mestu in na deželi kot priznana rešilo
in fino po najnižjih cenah.

Blaz Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovjšo šaceno
po najnižji ceni.

AUSTRO-AMERICANA

Potniki v Ameriko
Kotni želijo dobro, po ceni in
zanesljivosti potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmeleka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kotni želijo dobro, po ceni in
zanesljivosti potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmeleka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.

Dobro izurjene
šivilje in učenke
se takoj sprejmejo
v modnem salonu 8340-3
Eliza Hitzl-Huber
Francove nabrežje št. 1 v Ljubljani.

Sedaj nam je perilni dan zabava!
Persil
moderni pomoček za pranje
Popolnoma neškodljiv! Ni klor!
Enkratno kuhanje —
= snežno belo perilo! =
Ni treba drgniti in krtačiti.
Nič perilnika!
Hrani delo, čas in denar!
Enkrat poskušeno, 1658 0
vedno rabljeno!
Edini izdelovalec na Avstr.-Ogrskem
Bogomil Voith, Dunaj, III/1.

Najboljše klavirje
prvovrstnih dunajskih tvornic
prodaja in izposoja najceneje
narodna trdka
Alfonz Breznik
Ljubljana, Gradišče 11
(blizu nunske cerkve). 2402 12

Kot edini strokovnjak in učitelj Glasbene
Matice opozarjam vsakogar, naj se blagovoli
potruditi k meni domačin, ter se prepriča
o blagostojnosti in trpežnosti mojih pla-
minov, klavirjev in harmonijev. Zastopstvo
vseh dvor. in komornih trvd. Delna odplačila.
Svoji k svojim!

Seydlin

Najbolje za zobe

„CROATIA“
je edina hrvaška zavaro-
valnica osnovana od občine
svobodnega in kr. glavnega
mesta Zagreba.
= „CROATIA“ =
osnovana na temelju vzajem-
nosti, sprejema v zavarovanje
proti požaru in vpepelitvi po
blisku nepremičnine vsake
vrste (hiše, gospodarska po-
slopja, tvornice, mline itd.)
ter premičnine (kakor hišno
opremo, gospodarsko orodje,
opremo, stroje, blago, žito,
blago v trgovinah itd.) po
jako ugodnih pogojih in nizkih
1881 : cenah. : 19
Vsa pojasnila daje
glavni zastop „Croatie“
v Ljubljani, Gosposke ulice 4.
(I. nadstropje.)
(Za vsa večja mesta na
deželi se iščejo zastopniki.)

Železna blagajna
v jako dobrem stanju se prodaja pod
zelo ugodnimi pogoji pri Antonu
Lampetu, posestniku v Črnom vrhu
nad Idrijo. 3403-2
Stanovanje
s tremi sobami, pritliklami in
porabo vrta se odda takoj ali s
1. novembrom.
Več se izve v Kuhnovih ulicah
št. 23, II. nadstr. levo (nasproti
domobranske vojašnice). 33067-2

Sprejme se takoj
trgovski pomočnik
spreten špecerist in železninar. Le
z dobrimi in priporočljivimi izpričevali
se vpoštejajo. — Sprejme se tudi
učenec
star 14 let, ki je dovršil vsaj ljudsko
šolo v trgovino s špecerijskim bla-
gom in železnino 3332-3
Franc Guštin
trgovina z mešanim blagom v Metliki.

Anton Šarc
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8
priporoča v lastni šivalnici izdelano
perilo
za otroke, gospe in gospode.
Za izdelovanje perila doma pri-
poroča svojo bogato zalogo platna
in šifona v vseh širinah in kakovo-
stih, švicarsko vezenje, prte in pr-
tiče, brisalke itd.
Kakor znano le dobro blago in zelo
zanesljive cene.
Naročila za venka točno in zanesljivo.
Opozorim na razstavljeno perilo v „Na-
rodnem domu“. 3317-4

**Bergerjevo medicinsko
kotranovo milo**
ki ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh
vroptah drinavah s odličnim uspehom uporablja post
vsake vrste izpuščajem
elasti proti kroničnim lišajem in paraz. izpuščajem, dalje
proti rdečici na nosu, oseblikam, potenju nog, iziskam
na glavi in v bradi. Bergerjevo kotranovo milo ima v
sebi 40 odstotkov lesnega kotranova in se razlikuje bi-
stveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nabavajo v
trgovini.
Pri polnih boleznih rabita jako uspešno
Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.
Kot blaže kotranovo milo na odpravljanje vse
nesnage s polti,
proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor
tudi kot nenadhrljivo kosmetično milo za umivanje
se kopanje se vsakdanje rabo silni
Bergerjevo glicerinsko-kotranovo milo,
v katerem je 35 odst. glicerina in ki je parfumirano.
Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje s izvrstnim
uspehom
Bergerjevo boraksovo milo
in sicer proti ogreem, ogorenju, pogam mo-
soljem in drugim neprilikam kože.
Cena komadu vsake vrste s
navodilom o uporabi 70 v.
Zahtevajte po lekarnah in sadovnih tr-
govinah izključno Bergerjevo kotranovo
milo in pasite na poleg stoječo varstveno
znamko in na polegstoletni
širini podpis G. Heli & Co.
na vsaki etiketi. Odlikovan s
častno diplomom na Dunaju 1888
in s slatno svetilno na svetovni razstavi v
Parizu 1900.
Vsa druga medic. in higien. mila znamke Berger se
nabavajo v navodilu, ki se pridene vsakemu milu.
Naprodaj v vseh lekarnah in sadovnih trgovinah.
Na debelo:
G. Heli & Comp., Dunaj, I., Silberstrasse 8
V Ljubljani se dobiva v lekarnah:
Milan Leustek, M. Mardetschli-
ger, J. Mayr, G. Piccoli, U. pl.
Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na
Kranjskem. 1184-26

Umetni in trg. vrtnar
Ivan Bizovičar
Ljubljana
Kolesijske ulice 16
1279 se priporoča za 25
nasaditev vrtnov, parkov in
balkonov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin,
vrtno, prezimujočih cvetilo
(perene), krasna cvetlična
grmovja, konifere, cvetlice
za okna in balkone.
Izvršuje šopke, vence in
bukete za rane prilike.
Delo umetniško okusno in po
solidnih cenah.
Trgovina s cvetlicami itd.
Naročila na deželo hitro in vestno.

Za jesensko sezono!

Mestni trg št. 14.

G. ČADEŽ

Za jesensko sezono!

Mestni trg št. 14. 32-3

priporoča v veliki izbiri **moderne mehke in trde angleške, dunajske, plišaste in vsakovrstne** druge **klobuke**, kakor tudi **moško perilo, rokavice** itd. po **starih cenah**. **Prekupci imajo popust.**

Gričar & Mejač

Zaloga zgotovljenih oblačil za gospode in dečke.
Konfekcija za dame in dečke.

Ljubljana
Prešernove ulice št. 3

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. k. preskuš-
evalnici in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani oeniki zastoj. 39

Ant. Bajec

metni in trg. vrtnar
v Ljubljani

Karlovška cesta št. 2.

Največja izbira vsakovrstnih sadik, listne
in cvetoče rastline, vrtnice, zimotravnje
cvetlice (perene), lepo cvetoča grmovja,
različne konifere (ciprese), velika izbira
lepih rastlin za balkone in okna.

Priporoča se za nasaditve parkov
in vrtov. — Trgovina s cveticami.

Izvrševanje šepkov, vencev L. L. d.

Okusno delo in zmerno cena. 39

:: Zunanja naročila točno. ::

Odvetnik

dr. Anton Švigelj

vljudno naznanja, da je otvoril svojo

= odvetniško pisarno =

v Ljubljani

3209-3

Miklošičeva cesta št. 22

v prejšnjih prostorih „Združne zveze“.

Pozor! Priporočam slav. občinstvu svojo **Pozor!**
ogromno zalogo umetno izdelanih

nagrobni spomenikov

iz vsakovrstnega trpežnega marmorja in granita.
Zaradi prenapolnjene zaloge prodajam sedaj
30% ceneje nego doslej

nagrobne spomenike od 10 K naprej
cementne nagrobne okvire več vrst od 5 K naprej.

Pri vseh delih jamčim za popolno trpežnost.

Prevezam tudi naročila slik za spomenike po jako nizkih cenah.

S spoštovanjem

3355-3

FR. KUNOVAR

poleg novega pokopališča pri Sv. Križu v Ljubljani.

Za jesensko sezono!

Krasne
okleke, površniki in
razna oblačila
za gospode in dečke
v velikanski izbiri.

Lastni izdelki iz pristno angle-
škega blaga.

Velika zaloga
tu in inozemskega blaga
za naročila po meri.

Stalne, izredno nizke cene! ..

Konfekcija A. Kunc

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.

858-62

Elegantne klobuke

za dame in za otroke
najnovejša pariške in dunaj. modele

2321 7 priporoča

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21

modna trgovina ter salon za damske klobuke.

.. Filijalka v Kranju, Glavni trg. ..

Klobuke
cilindri in
čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.

Zaloznik c. k. avstrijskih državnih uradnikov.

Pod trancé št. 2. Postaja elek. železnice.

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozorjam p. n. trgovce, žganjetoče kakor tudi gostilničarje na
svojo veliko zalogo **esenc, rumove kompozicije, raznovrstnih čajev,**
konjakov, malage, Lacrimae Christi finega jamaškega rumu, pristne
slivovke, brinjevca, tropinjevca in pa vseh vrst likerjev.
Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako mno-
žino po isti ceni kakor trdke iz nemških krajev ter jamčim za najboljši
uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago sprejem
na svoje stroške nazaj. 8675-25

Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

Avgust Benigar

I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci.

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

Delniški kapital: 120,000.000 kron.

Rezervni zaklad: 64,000.000 kron.

Podružnica o. k. r. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda

za trgovino in obrt

v Ljubljani, Franca Jožefa cesta šte. 9.

Sprejema vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti
kranjskim knjižicam;

izdaja obrestujoče se blagajniške liste;
dovoljuje posojila na tekoči račun, dalje stavbna posojila, hipotekna posojila,
carinska posojila, davčna jamstvena posojila itd.

eskomptira menice in devize in preskrbuje njih inkaso,

izdaja nakazila, kreditna pisma in priporočilna pisma na vsa tuzemska in
inozemstva tržišča,

kupuje in prodaja tu- in inozemske rente, zastavna pisma, delnice in sročke
in daje vestna navodila za nalaganje kapitala.

priskrbuje in deponira vojaške ženitvene kavelje, službene kavelje in vadije
za udeležbo pri dražbah.

sprejema v shrambo vrednostne papirje in oskrbuje njih upravo in razvidnost,
oddaja proti ognju in vlonu sigurne zamoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim
zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (preojke v hranitev,
zavaruje sročke in izrebaajoče efekte proti izrebnim izgubi in oskrbuje brezplačno
pregledovanje vseh zrebanju podvrženih papirjev,

plačuje kupone, izrebane papirje in valute pri svoji blagajni,
daje predunje na blago, na vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila
za tu- in inozemske borze,

priskrbi za svoje naročnike trgovske informacije v tu- in inozemstvu itd. itd.

Centrala na Dunaju.

Podružnice: Bolcan, Bregenc, Brno, Feldkirch, Jablanice, Gorica, Inomost, Karlovi vari, Ljubljana, Lvov,
Mor. Ostrava, Olomuc, Pulj, Praga, Liberce, Toplice na Češkem, Trst, Opava, Warnsdorf.